

LESMAF

Rechten van kinderen

LESMAF

Rechten van kinderen

Deze lesmap is een product van de tZitemzo vzw 2022

Kostprijs: 15 euro (exclusief verzendingskosten)

Meer info en bestellingen bij:

**Tzitemzo vzw
Hoogstraat, 81
9000 Gent
TEL 09/233 65 65
info@tzitemzo.be**

www.tzitemzo.be

INHOUDSTAFEL

Inleiding	4
Informatie	5
'tZitemzo ... als je minderjarig bent	5
HET VERDRAG INZAKE DE RECHTEN VAN HET KIND – officiële tekst	11
HET VERDRAG VAN DE RECHTEN VAN HET KIND - aangepaste tekst voor kinderen	38
Methodieken	46
I. KINDERRECHTEN IN HET ALGEMEEN: TEKENINGEN	47
II. RECHT OP MEDISCHE VERZORGING: WENSKAART MAKEN	65
III. IEDEREEN IS GELIJK: LIEDJE 'HE DOE MAAR MEE'. TONYA.....	66
IV. RECHT OP GEZONDE VOEDING: KENNISMAKEN MET DE VOEDINGSDRIEHOEK.....	68
V. RECHT OP ONDERDAK: HUIZEN MAKEN	73
VI. RECHT OP ZORG EN LIEFDE: STAMBOOM MAKEN	74
VII. KINDERRECHTEN IN HET ALGEMEEN: STELLINGSPEL	75
VIII. RECHT OP EEN NAAM: EEN IDENTITEITSKAART MAKEN	77
IX. KINDERRECHTEN IN HET ALGEMEEN: SCHENDING VAN KINDERRECHTEN.....	78
X. RECHT OP ONTSPANNING EN OM JE MENING TE UITEN: GEDICHT 'BRIEF'	79
XI. RECHT OP EEN EIGEN MENING: MEEPRATEN OF NIET?.....	81
XII. KINDERRECHTEN IN BELGIË: REN-JE-RECHT	83
XIII. KINDERRECHTEN IN HET ALGEMEEN: KRUISWOORDRAADSEL.....	88
XIV. KINDERRECHTEN IN HET ALGEMEEN: VLOERGESPRAK	92
XV. RECHT OP BESCHERMING TEGEN KINDERMISHANDELING: TEKSTFRAGMENT	94
XVI. KINDERRECHTEN IN BELGIË: PANELGESPREK	97
XVII. KINDERRECHTEN IN HET ALGEMEEN: KWARTETSPEL.....	98
XVIII. KINDERRECHTEN IN BELGIË: DOMINOSPEL	103
XIX. KINDERRECHTEN IN BELGIË: TZITEMZO QUIZ	110
XX. KINDERRECHTEN IN HET ALGEMEEN: GESCHIEDENIS KINDERRECHTEN.....	117
Evaluatieblad	121

Inleiding

Op 20 november 1989 werd het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) goedgekeurd door de Verenigde Naties. Sinds het IVRK van kracht is, hebben kinderrechten een volwaardig wettelijk karakter. Eén van de bepalingen uit het verdrag stelt dat de rechten van het kind moeten bekend gemaakt worden bij alle kinderen, zodat ze voor hun rechten kunnen opkomen, en bij alle volwassenen, opdat kinderrechten ook werkelijk toegepast zouden worden.

Sinds het ontstaan van tZitemzo, vroeger de Kinderrechtwinkels, is er heel wat aandacht besteed aan het informeren over kinderrechten aan kinderen zelf of aan voor hen relevante personen. De enkele lessuggesties van in het begin zijn ondertussen uitgegroeid tot een lesmap en een website www.tzitemzo.be die tal van methodieken en tips omvat, ook van andere kinderrechtenorganisaties.

In deze lesmap is de integrale tekst van het Kinderrechtenverdrag opgenomen, een aangepaste versie van het verdrag voor kinderen en nuttige links voor wie rond kinderrechten wenst te informeren. Maar in hoofdzaak worden twintig methodieken aangereikt om in groepsverband rond kinderrechten te werken. Zowel voor kinderen, jongeren als volwassenen worden diverse methodieken voorgesteld. Het is aan de enthousiaste leerkracht, vormingswerker of jeugdleider om een keuze te maken voor die werkwijze die het best aansluit bij de groep.

Over kinderrechten wordt niet enkel gepraat, ze zijn er ook om te worden toegepast in je eigen gedrag, in de sfeer op school, in de leefgroep, ... Deze lesmap wil enkel een hand aanreiken om in eerste instantie over kinderrechten te informeren. **Daarna begint het pas.**

Veel succes!

Informatie

‘tZitemzo ... als je minderjarig bent

Minderjarig

Iedereen die jonger is dan 18 jaar is volgens de Belgische wet minderjarig. Mensen of diensten gebruiken ook wel het woord ‘kind’ of ‘jongere’ om over minderjarigen te spreken.

Eens je 18 bent, word je meerderjarig of ‘volwassen’.

Bekwaamheid

Handelingsonbekwaam

Minderjarigen zijn in principe **handelingsonbekwaam**. Dit betekent dat je geen handelingen mag stellen die rechtsgevolgen met zich meebrengen. Je hebt hiervoor toestemming nodig van je ouders (voogd), of eventueel van de rechter. Dit vanuit het idee om minderjarigen te beschermen. Je mag bv. zelf niet beslissen om alleen te gaan wonen, je kan geen contract ondertekenen, ...

Gelukkig bestaan er een aantal **uitzonderingen** op de handelingsonbekwaamheid:

- Minderjarigen kunnen wél dagelijkse handelingen stellen, zoals het kopen van voorwerpen voor dagelijks gebruik en verbruik (denk maar aan kleren, eten, een tijdschrift, herladen van een gsm, ...) of het ontlenen van boeken in de bibliotheek. Er wordt eigenlijk vanuit gegaan dat de minderjarige hiervoor stilzwijgende toestemming heeft gekregen van zijn ouders.
- In de jeugdhulp of bij de dokter kunnen minderjarigen als bekwaam beschouwd worden. In dat geval kan de bekwame minderjarige zelf zijn rechten uitoefenen.
- Andere uitzonderingen staan uitdrukkelijk in de wet vermeld. (Onder het puntje ‘Leeftijdsladder’ vind je de belangrijkste opgesomd.)

Procesonbekwaam

Minderjarigen zijn ook **procesonbekwaam**. Dit wil zeggen dat je niet zelf naar de rechter kunt stappen om op te komen voor je rechten. Je kan zelf geen proces starten. Iemand anders kan jou ook niet in een gerechtelijke procedure betrekken. Als het nodig

is, zullen je ouders (of voogd) in jouw plaats voor je rechten opkomen bij de rechtbank. Zij vertegenwoordigen jou dan voor de rechtbank.

In de praktijk zijn hierop een aantal **uitzonderingen** mogelijk.

Ouderlijk gezag

Algemeen

Ouders oefenen samen het ouderlijk gezag uit over hun minderjarige kinderen. Ook als ze gescheiden zijn.

Dit betekent dat je ouders **rechten** hebben:

- Op eerbied en respect van jou;
- Op persoonlijk contact met jou én
- Om alle beslissingen te nemen over jou en je bezittingen tot je de leeftijd van 18 jaar bereikt hebt. Je ouders mogen dus alle beslissingen nemen over je gezondheid, je opvoeding, je vrije tijd, je opleiding, je kledij, je woonplaats, je zakgeld, je vrienden, ... Het is natuurlijk wel de bedoeling dat je ouders zo veel mogelijk rekening houden met jouw mening bij het nemen van deze beslissingen.

Ouders hebben natuurlijk ook **plichten** tegenover hun kinderen. Je ouders moeten:

- respect hebben voor jou én
- zorgen voor je levensonderhoud, je opvoeding en je opleiding.

Ouders zijn ten slotte ook **aansprakelijk** voor hun minderjarige kinderen. Dit betekent dat zij de schade moeten betalen die jij veroorzaakt door jouw fout of onzorgvuldig gedrag. Het kan wel zijn dat jij ook zelf verantwoordelijk gesteld wordt, als je oud genoeg bent om te beseffen dat je een fout beging.

Als één van je ouders overleden is, oefent de andere ouder het ouderlijk gezag alleen uit.

Voogdij

Wanneer **beide** ouders het ouderlijk gezag niet meer kunnen of mogen uitoefenen. Omdat ze bv overleden zijn of omdat ze ontzet zijn uit het ouderlijk gezag dan stelt de vrederechter van een **voogd** aan. Deze voogd heeft het gezag over jou tot je 18 jaar bent.

Ontvoogding

Heel uitzonderlijk kunnen minderjarigen ontvoogd worden. Dit betekent dat het ouderlijk gezag gedeeltelijk wegvalt en dat ze de meeste beslissingen zelf mogen nemen.

Leeftijdsladder

0 jaar

- Vanaf de geboorte heeft elk kind recht op een **naam** en **nationaliteit**.
- Ouders kunnen een **identiteitsbewijs, een Kids-ID**, aanvragen voor hun kind. Een Kids-ID is niet verplicht, behalve als ze met hun kind naar het buitenland gaan.
- Je ouders moeten jou laten **inenten** tegen de ziekte polio (kinderverlamming) voor je 18 maanden oud bent.

2 jaar

- Zodra je 2 jaar en 6 maanden oud bent, kan je naar een **kleuterschool** gaan.

5 jaar

- De **leerplicht** begint op 1 september van het jaar waarin je 5 wordt.

6 jaar

- Je moet betalen om de **bus of tram** (van De Lijn) te mogen nemen, en je mag ook **alleen** de bus/tram nemen. Vóór je 6 jaar bent, moet je altijd begeleid worden door iemand ouder dan 12 jaar.

10 jaar

- Kinderen tot 10 jaar mogen nog op het voetpad fietsen. Ben je ouder dan 10 dan fiets je op de openbare weg.
- Vanaf 10 jaar, bij sommige banken vanaf 12, kan je zelf een **zichtrekening met een bankkaart** openen. Hiervoor heb je wel de toestemming van je ouders nodig. Voor het openen van een **sparrekening** is er geen minimumleeftijd. Je kan van je zichtrekening zelf een beperkt bedrag afhalen. Van je sparrekening kan dat pas vanaf je 16 jaar

11 jaar

- In het basisonderwijs is een **leerlingenraad** verplicht als 1 op de 10 leerlingen (tussen 11 en 13 jaar) van een school hierom vraagt. Dit kan via verkiezingen, maar moet niet.

12 jaar

- Vanaf 12 jaar krijg je een elektronische **identiteitskaart** (eID). Als je nog een geldig Kids-ID hebt, dan krijg je pas automatisch een elektronische identiteitskaart op het moment dat ze vervalt (of je 14 jaar en 9 maanden oud bent). Je moet je identiteitskaart altijd meenemen naar het buitenland.
- Je wordt vermoed **bekwaam** te zijn om je **rechten in de jeugdhulp** uit te oefenen. Als je bekwaam bent, mag je soms zelf beslissen of je hulp wilt of niet. Ook minderjarige patiënten kunnen als bekwaam worden beschouwd, maar hierop staat geen leeftijd.
- In de middelbare school moet er een **leerlingenraad** komen als 1 op de 10 leerlingen hierom vraagt.
- Vanaf 12 jaar is de rechter verplicht om jou uit te nodigen om jouw mening te **horen** vooraleer hij beslissingen neemt over jou. Bijvoorbeeld als je ouders gaan scheiden, of vooraleer hij een voogd met benoemen.
- Je moet toestemming geven voor een **orgaantransplantatie**.
- Je moet je toestemming geven vooraleer je **geadopteerd** kan worden.
- Je moet betalen voor de **trein**. Als je voor je 12 jaar meereist met een betalende ouder mag je nog gratis mee op de trein.

13 jaar

- Je mag eindelijk op sociale media, een eigen facebook-profiel, whatsappen, instagrammen,...

14 jaar

- Je mag met een paard op de openbare weg. Je hoeft maar 12 jaar te zijn als je begeleid wordt door een volwassene.
- Vanaf 14 jaar **kan** de jeugdrechter je plaatsen in **een gemeenschapsinstelling** voor maximaal één maand wanneer je een misdrijf hebt gepleegd.
- In sommige gemeentes kan je een GAS-boete krijgen

15 jaar

- Vanaf nu moet je je **identiteitskaart** altijd bijhebben. Deze kan bv. opgevraagd worden door de politie, de controleur op de trein, ...
- Wanneer je de eerste 2 jaren van het secundair onderwijs hebt gevolgd, kan je vanaf je 15^e **deeltijds onderwijs** volgen. Je gaat dan 3 dagen per week werken, en volgt 2 dagen opleiding.
- Vanaf 15 jaar mag je **studentenarbeid** verrichten, op voorwaarde dat je de eerste twee studie jaren van het secundair onderwijs achter de rug hebt. Als je

voltijds onderwijs volgt, mag je zowel tijdens het schooljaar als tijdens de schoolvakanties werken. Nachtarbeid of gevaarlijke arbeid zijn wel verboden voor minderjarigen.

- Je kan **ontvoogd** worden, na een procedure voor de familierechtbank.
- Je kan je **theoretisch rijexamen** voor je brommerrijbewijs afleggen als je **15 jaar en 9 maanden** oud bent.

16 jaar

- Vanaf 16 jaar heb je **seksueel zelfbeschikkingsrecht**. Dit betekent dat je seksuele ervaringen mag hebben met iemand die 16 jaar is of ouder, ongeacht je geaardheid.
- Vanaf nu mag je met de **speedpedelec** en **bromfiets** klasse A (zonder rijbewijs) of B (met rijbewijs) rijden.
- Als je alleen woont, kan je vanaf je 16^e zelf het Groeipakket (vroeger kinderbijslag) ontvangen, op voorwaarde dat je officieel op je nieuwe adres bent ingeschreven (gedomicilieerd).
- Je mag in de bioscoop films ‘Kinderen Niet Toegelaten’ bekijken.
- Je mag alleen binnen in een dancing. Voor je 16^e moet je begeleid worden door een ouder of iemand die voor je verantwoordelijk is.
- Nu je 16 jaar bent mag je een glas bier of wijn bestellen. **Alle sterke drank, mixdrankjes en drank met een aroma van sterke drank (desperados, cubanisto, ...) zijn verboden.**
- Je mag een **landbouwvoertuig** besturen als je een rijbewijs G bezit.
- Je kan nu ook zelf een **testament** opmaken, maar slechts voor de helft van je bezittingen.
- Je mag nu een **vakantiejob** doen, ook al heb je de eerste twee jaren van het secundair niet gevolgd. Wanneer je deeltijds onderwijs volgt, mag je enkel in de schoolvakanties werken.
- Vanaf 16 jaar kom je voor misdrijven die verbonden zijn met het verkeer voor de **politierichtbank**, in plaats van voor de jeugdrechtbank.
- Vanaf nu kan de jeugdrechtbank (uitzonderlijk) het volwassen strafrecht op je toepassen of je doorverwijzen naar een gewone rechter als je zeer ernstige feiten gepleegd hebt. Dit heet **“uit handen geven”**.

17 jaar

- Vanaf 17 jaar kan je **begeleid zelfstandig gaan wonen**. Je gaat dan alleen gaan wonen, maar krijgt wel nog hulp door organisaties op vlak van financiën,

administratie, je huishouden, ... Het JAC of het CLB kan jou helpen om deze hulp aan te vragen bij diensten zoals het CAW.

- Je kan je **theoretisch rijexamen voor de wagen** afleggen zodra je 17 jaar oud bent. Voor het praktijkexamen moet je 18 jaar zijn en minstens 9 maand geoefend hebben.

18 jaar

- Je bent **meerderjarig** of “volwassen”. Je kan nu zelf beslissingen nemen, zelf documenten ondertekenen, je mag vanaf nu bijvoorbeeld...
  - gaan stemmen bij de verkiezingen,
  - alleen gaan wonen zonder toestemming van je ouders,
  - alle alcoholische dranken (wijn, bier, sterke drank...) drinken,
  - zonder toestemming van je ouders een zichtrekening openen,
  - ...

... maar meerderjarigheid betekent ook dat je zelf verantwoordelijk bent voor je daden.

Nog vragen?

Wanneer je problemen hebt, probeer je hier best eerst met iemand over te praten. Vrienden, familieleden, mensen die je vertrouwt of een dienst als tZitemzo kunnen je helpen om alles voor jezelf op een rijtje te zetten.

De “tZitemzo...” -reeks bestaat uit meerdere folders over verschillende thema’s die belangrijk voor je kunnen zijn. Je leest meer uitleg over bijvoorbeeld ‘je rechten als patiënt’, over ‘je rechten in de jeugdhulp’, over ‘als je ouders uit elkaar gaan’, of over ‘het hoorrecht’ in één van deze folders. Ook een folder ‘als je slachtoffer bent van een misdrijf’ en ‘als je dader bent van een misdrijf’, ... maken deel uit van deze reeks. Alle folders uit de “tZitemzo”-reeks kunnen besteld worden bij tZitemzo of in PDF gedownload worden via de website <http://www.tzitemzo.be/jongeren/publicaties2>.

Je kan tZitemzo bereiken via:

 09 233 65 65

 info@tzitemzo.be

 www.tzitemzo.be

HET VERDRAG INZAKE DE RECHTEN VAN HET KIND

OFFICIËLE NEDERLANDSTALIGE TEKST

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties
op 20 november 1989

Officiële Nederlandse vertaling

Officiële tekst

PREAMBULE

De Staten die partij zijn bij dit Verdrag,

Overwegende dat, in overeenstemming met de in het Handvest van de Verenigde Naties verkondigde beginselen, erkenning van de waardigheid inherent aan, alsmede van de gelijke en onvervreembare rechten van, alle leden van de mensengemeenschap de grondslag is voor vrijheid, gerechtigheid en vrede in de wereld,

Indachtig dat de volkeren van de Verenigde Naties in het Handvest hun vertrouwen in de fundamentele rechten van de mens en in de waardigheid en de waarde van de mens opnieuw hebben bevestigd en hebben besloten sociale vooruitgang en een hogere levensstandaard in grotere vrijheid te bevorderen,

Erkennende dat de Verenigde Naties in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en in de Internationale Verdragen inzake de Rechten van de Mens hebben verkondigd en zijn overeengekomen dat een ieder recht heeft op alle rechten en vrijheden die daarin worden beschreven zonder onderscheid van welke aard ook, zoals naar ras, huidskleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale of sociale afkomst, eigendom, geboorte of andere status,

Eraan herinnerende dat de Verenigde Naties in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens hebben verkondigd dat kinderen recht hebben op bijzondere zorg en bijstand,

Ervan overtuigd dat aan het gezin, als de kern van de samenleving en de natuurlijke omgeving voor de ontplooiing en het welzijn van al haar leden en van kinderen in het bijzonder, de nodige bescherming en bijstand dient te worden verleend opdat het zijn verantwoordelijkheden binnen de gemeenschap volledig kan dragen,

Erkennende dat het kind, voor de volledige en harmonische ontplooiing van zijn of haar persoonlijkheid, dient op te groeien in een gezinsomgeving, in een sfeer van geluk, liefde en begrip,

Overwegende dat het kind volledig dient te worden voorbereid op het leiden van een zelfstandig leven in de samenleving, en dient te worden opgevoed in de geest van de in het Handvest van de Verenigde Naties verkondigde idealen, en in het bijzonder in de geest van vrede, waardigheid, verdraagzaamheid, vrijheid, gelijkheid en solidariteit,

Indachtig dat de noodzaak van het verlenen van bijzondere zorg aan het kind is vermeld in de Verklaring van Genève inzake de Rechten van het Kind van 1924 en in de Verklaring van de Rechten van het Kind, aangenomen door de Algemene Vergadering op 20 november 1959 en is erkend in de Universele

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

PREAMBULE

De preambule:

herinnert aan de basisprincipes van de Verenigde Naties evenals aan specifieke bepalingen van sommige relevante mensenrechtenverdragen en verklaringen;

herbevestigt het feit dat kinderen omwille van hun kwetsbaarheid nood hebben aan bijzondere zorg en bescherming;

legt bijzondere nadruk op de primaire verantwoordelijkheid van het gezin voor de zorg voor en de bescherming van het kind,

de noodzaak van wettelijke en andere bescherming voor het kind voor en na de geboorte,

het belang van het respect voor de culturele waarden van de gemeenschap waarin het kind leeft,

en de vitale rol van internationale samenwerking met het oog op de effectuering van de rechten van het kind.

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

Verklaring van de Rechten van de Mens, in het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten (met name in de artikelen 23 en 24), in het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (met name in artikel 10) en in de statuten en desbetreffende akten van gespecialiseerde organisaties en internationale organisaties die zich bezighouden met het welzijn van kinderen,

Indachtig dat, zoals aangegeven in de Verklaring van de Rechten van het Kind, "het kind op grond van zijn lichamelijke en geestelijke onrijpheid bijzondere bescherming en zorg nodig heeft, met inbegrip van geëigende wettelijke bescherming, zowel voor als na zijn geboorte",

Herinnerende aan de bepalingen van de Verklaring inzake Sociale en Juridische Beginselen betreffende de Bescherming en het Welzijn van Kinderen, in het bijzonder met betrekking tot Plaatsing in een Pleeggezin en Adoptie, zowel Nationaal als Internationaal; de Standaard Minimumregels van de Verenigde Naties voor de Toepassing van het Recht op Jongeren (de Beijingregels); en de Verklaring inzake de Bescherming van Vrouwen en Kinderen in Noodsituaties en Gewapende Conflicten,

Erkende dat er, in alle landen van de wereld, kinderen zijn die in uitzonderlijk moeilijke omstandigheden leven, en dat deze kinderen bijzondere aandacht behoeven,

Op passende wijze rekening houdend met het belang van de tradities en culturele waarde die ieder volk hecht aan de bescherming en harmonische ontwikkeling van het kind,

Het belang erkennende van internationale samenwerking ter verbetering van de levensomstandigheden van kinderen in ieder land, in het bijzonder in de ontwikkelingslanden,

Zijn het volgende overeengekomen:

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

DEEL I

Artikel 1

Voor de toepassing van dit Verdrag wordt onder een kind verstaan ieder mens jonger dan achttien jaar, tenzij volgens het op het kind van toepassing zijnde recht de meerderjarigheid eerder wordt bereikt.

Artikel 2

1. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, eerbiedigen en waarborgen de in het Verdrag beschreven rechten voor ieder kind onder hun rechtsbevoegdheid zonder discriminatie van welke aard ook, ongeacht ras, huidskleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale, etnische of maatschappelijke afkomst, welstand, handicap, geboorte of andere omstandigheid van het kind of van zijn of haar ouder of wettige voogd.

2. De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen om te waarborgen dat het kind wordt beschermd tegen alle vormen van discriminatie of bestraffing op grond van de omstandigheden of de activiteiten van, de meningen geuit door of de overtuigingen van de ouders, wettige voogden of familieleden van het kind.

Artikel 3

1. Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging.

2. De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe het kind te verzekeren van de bescherming en de zorg die nodig zijn voor zijn of haar welzijn, rekening houdend met de rechten en plichten van zijn of haar ouders, wettige voogden of anderen die wettelijk verantwoordelijk voor het kind zijn, en nemen hiertoe alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen.

3. De Staten die partij zijn, waarborgen dat de instellingen, diensten en voorzieningen die verantwoordelijk zijn voor de zorg voor of de bescherming van kinderen voldoen aan de door de bevoegde autoriteiten vastgestelde normen, met name ten aanzien van de veiligheid, de gezondheid, het aantal personeelsleden en hun geschiktheid, alsmede bevoegd toezicht.

Artikel 4

De staten die partij zijn, nemen alle passende wettelijke bestuurlijke en andere maatregelen om de in dit Verdrag erkende rechten te verwezenlijken. Ten aanzien van economische, sociale en culturele rechten nemen de Staten die partij zijn deze maatregelen in de ruimste mate waarin de hun ter beschikking staande middelen dit toelaten en, indien nodig, in het kader van internationale samenwerking.

Definitie van het begrip kind

Elke persoon jonger dan 18, tenzij de meerderjarigheidsgrens volgens de wet vroeger valt.

Non-discriminatie

Het principe dat alle rechten van toepassing zijn op alle kinderen zonder enige uitzondering, en de verplichting van de Staat om kinderen tegen om het even welke vorm van discriminatie te beschermen.

De Staat mag geen enkel recht schenden en moet positieve acties ondernemen om alle rechten te bevorderen.

Het belang van het kind

Alle acties met betrekking tot het kind dienen ten volle rekening te houden met zijn of haar belang.

De Staat is verplicht adequate zorgen te verlenen wanneer ouders of andere verantwoordelijken terzake in gebreke blijven.

De effectuering van rechten

De verplichting van de Staat om de rechten uit dit Verdrag in werkelijkheid om te zetten.

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

Artikel 5

De Staten die partij zijn, eerbiedigen de verantwoordelijkheden, rechten en plichten van de ouders of, indien van toepassing, van de leden van de familie in ruimere zin of de gemeenschap al naar gelang het plaatselijk gebruik, van wettige voogden of anderen die wettelijk verantwoordelijk zijn voor het kind, voor het voorzien in passende leiding en begeleiding bij de uitoefening door het kind van de in dit Verdrag erkende rechten, op een wijze die verenigbaar is met de zich ontwikkelende vermogens van het kind.

De leiding door ouders en de groeiende capaciteiten van het kind

De plicht van de Staat tot respect voor de rechten en verantwoordelijkheden van ouders en de ruimere familie om het kind leiding te geven overeenkomstig zijn groeiende capaciteiten.

Artikel 6

1. De Staten die partij zijn, erkennen dat ieder kind het inherente recht op leven heeft.

2. De Staten die partij zijn, waarborgen in de ruimst mogelijke mate de mogelijkheden tot overleven en de ontwikkeling van het kind.

Overleven en ontwikkelen

Het inherente recht op leven, en de plicht van de Staat de overleving en de ontwikkeling van het kind te garanderen.

Artikel 7

1. Het kind wordt onmiddellijk na de geboorte ingeschreven en heeft vanaf de geboorte het recht op een naam, het recht een nationaliteit te verwerven en, voor zover mogelijk, het recht zijn of haar ouders te kennen en door hen te worden verzorgd.

2. De Staten die partij zijn, waarborgen de verwezenlijking van deze rechten in overeenstemming met hun nationale recht en hun verplichtingen krachtens de desbetreffende internationale akten op dit gebied, in het bijzonder wanneer het kind anders staatloos zou zijn.

Naam en nationaliteit

Het recht vanaf de geboorte een naam te hebben en een nationaliteit te verwerven.

Artikel 8

1. De Staten die partij zijn, verbinden zich tot eerbiediging van het recht van het kind zijn of haar identiteit te behouden, met inbegrip van nationaliteit, naam en familiebetrekkingen zoals wettelijk erkend, zonder onrechtmatige inmenging.

2. Wanneer een kind op niet rechtmatige wijze wordt beroofd van enige of alle bestanddelen van zijn of haar identiteit, verlenen de Staten die partij zijn passende bijstand en bescherming, teneinde zijn identiteit snel te herstellen.

Behoud van identiteit

De verplichting van de Staat om de basale aspecten van de identiteit van het kind (naam, nationaliteit en familiebanden) te beschermen en, zo nodig, te herstellen.

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

Artikel 9

1. De Staten die partij zijn, waarborgen dat een kind niet wordt gescheiden van zijn of haar ouders tegen hun wil, tenzij de bevoegde autoriteiten onder voorbehoud van de mogelijkheid van rechterlijke toetsing, in overeenstemming met het toepasselijk recht en de toepasselijke procedures, beslissen dat deze scheiding noodzakelijk is in het belang van het kind. Een dergelijke beslissing kan noodzakelijk zijn in een bepaald geval, zoals wanneer er sprake is van misbruik of verwaarlozing van het kind door de ouders, of wanneer de ouders gescheiden leven en er een beslissing moet worden genomen ten aanzien van de verblijfplaats van het kind.

2. In procedures ingevolge het eerste lid van dit artikel dienen alle betrokken partijen de gelegenheid te krijgen aan de procedures deel te nemen en hun standpunten naar voren te brengen.

3. De Staten die partij zijn, eerbiedigen het recht van het kind dat van een ouder of beide ouders is gescheiden, op regelmatige basis persoonlijke betrekkingen en rechtstreeks contact met beide ouders te onderhouden, tenzij dit in strijd is met het belang van het kind.

4. Indien een dergelijke scheiding voortvloeit uit een maatregel genomen door een Staat die partij is, zoals de inhechtenisneming, gevangenneming, verbanning, deportatie, of uit een maatregel het overlijden ten gevolge hebbend (met inbegrip van overlijden, door welke oorzaak ook, terwijl de betrokkene door de Staat in bewaring wordt gehouden) van één ouder of beide ouders of van het kind, verstrekt die Staat, op verzoek, aan de ouders, aan het kind of, indien van toepassing, aan een ander familielid van het kind de noodzakelijke inlichtingen over waar het afwezige lid van het gezin zich bevindt of waar de afwezige leden van het gezin zich bevinden, tenzij het verstrekken van die inlichtingen het welzijn van het kind zou schaden. De Staten die partij zijn, waarborgen voorts dat het indienen van een dergelijk verzoek op zich geen nadelige gevolgen heeft voor de betrokkene(n).

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

Van de ouders gescheiden worden

Het recht van het kind om met zijn/haar ouders samen te leven, tenzij geoordeeld wordt in overeenstemming met de toepasselijke procedures dat dit onverenigbaar is met zijn/haar belang;

Het recht van alle betrokken partijen om aan deze procedures deel te nemen;

Het recht om contact te onderhouden met beide ouders, wanneer het kind gescheiden leeft van één of beide ouders;

De plichten van de Staten in die gevallen waar een dergelijke scheiding het resultaat is van een actie door de Staat.

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

Artikel 10

Gezinshereniging

1. In overeenstemming met de verplichting van de Staten die partij zijn krachtens artikel 9, eerste lid, worden aanvragen van een kind of van zijn ouders om een Staat die partij is, voor gezinshereniging binnen te gaan of te verlaten, door de Staten die partij zijn met welwillendheid, menselijkheid en spoed behandeld. De Staten die partij zijn, waarborgen voorts dat het indienen van een dergelijke aanvraag geen nadelige gevolgen heeft voor de aanvragers en hun familieleden.

Het recht van kinderen en hun ouders om het even welk land te verlaten en hun eigen land terug binnen te komen met het oog op hereniging of om de ouder-kind relatie te onderhouden.

2. Een kind van wie de ouders in verschillende Staten verblijven, heeft het recht op regelmatige basis, behalve in uitzonderlijke omstandigheden, persoonlijke betrekkingen en rechtstreekse contacten met beide ouders te onderhouden. Hiertoe, en in overeenstemming met de verplichting van de Staten die partij zijn krachtens artikel 9, tweede lid, eerbiedigen de Staten die partij zijn het recht van het kind en van zijn of haar ouders welk land ook, met inbegrip van het eigen land, te verlaten, en het eigen land binnen te gaan. Het recht welk land ook te verlaten is slechts onderworpen aan de beperkingen die bij de wet zijn voorzien en die nodig zijn ter bescherming van de nationale veiligheid, de openbare orde, de volksgezondheid of de goede zeden, of van de rechten en vrijheden van anderen, en verenigbaar zijn met de andere in dit Verdrag erkende rechten.

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

Artikel 11

1. De Staten die partij zijn, nemen maatregelen ter bestrijding van de ongeoorloofde overbrenging van kinderen naar en het niet doen terugkeren van kinderen uit het buitenland.

2. Hiertoe bevorderen de Staten die partij zijn het sluiten van bilaterale of multilaterale overeenkomsten of het toetreden tot bestaande overeenkomsten.

Artikel 12

1. De Staten die partij zijn, verzekeren het kind dat in staat is zijn of haar eigen mening te vormen, het recht die mening vrijelijk te uiten in alle aangelegenheden die het kind betreffen, waarbij aan de mening van het kind passend belang wordt gehecht in overeenstemming met zijn of haar leeftijd en rijpheid.

2. Hiertoe wordt het kind met name in de gelegenheid gesteld te worden gehoord in iedere gerechtelijke en bestuurlijke procedure die het kind betreft, hetzij rechtstreeks, hetzij door tussenkomst van een vertegenwoordiger of een daarvoor geschikte instelling, op een wijze die verenigbaar is met de procedureregels van het nationale recht.

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

Ongeoorloofde overbrenging en het niet doen terugkeren

De plicht van de Staat om te trachten kidnapping of het vasthouden van kinderen in het buitenland door een ouder of door derden te voorkomen of ongedaan te maken.

De mening van het kind

Het recht van het kind om zijn mening te kennen te geven en het recht op het feit dat met deze mening rekening wordt gehouden in elke aangelegenheid of procedure die het kind betreft.

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

Artikel 13

1. Het kind heeft het recht op vrijheid van meningsuiting; dit recht omvat mede de vrijheid inlichtingen en denkbeelden van welke aard ook te vergaren, te ontvangen en door te geven, ongeacht de landsgrenzen, hetzij mondeling, hetzij in geschreven of gedrukte vorm, in de vorm van kunst, of met behulp van andere media naar zijn of haar keuze.

2. De uitoefening van dit recht kan aan bepaalde beperkingen worden gebonden, doch alleen aan de beperkingen die bij de wet zijn voorzien en die nodig zijn:

a) voor de eerbiediging van de rechten of de goede naam van anderen; of

b) ter bescherming van de nationale veiligheid of van de openbare orde, de volksgezondheid of de goede zeden.

Artikel 14

1. De Staten die partij zijn, eerbiedigen het recht van het kind op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst.

2. De Staten die partij zijn, eerbiedigen de rechten en plichten van ouders en, indien van toepassing, van de wettige voogden, om het kind te leiden in de uitoefening van zijn of haar recht op een wijze die verenigbaar is met de zich ontwikkelende vermogens van het kind.

3. De vrijheid van eenieder zijn godsdienst of levensovertuiging tot uiting te brengen kan slechts in die mate worden beperkt als wordt voorgeschreven door de wet en noodzakelijk is ter bescherming van de openbare veiligheid, de openbare orde, de volksgezondheid of de goede zeden, of van de fundamentele rechten en vrijheden van anderen.

Artikel 15

1. De Staten die partij zijn, erkennen de rechten van het kind op vrijheid van vereniging en vrijheid van vreedzame vergadering.

2. De uitoefening van deze rechten kan aan geen andere beperkingen worden onderworpen dan die welke in overeenstemming met de wet worden opgelegd en die in een democratische samenleving geboden zijn in het belang van de nationale veiligheid, de openbare orde, de bescherming van de volksgezondheid of de goede zeden, of de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

Vrijheid van meningsuiting

Het kind heeft het recht informatie te verkrijgen of bekend te maken en zijn of haar mening uit te drukken, tenzij dit de rechten van anderen zou schenden.

Vrijheid van gedachte en godsdienst

Het recht van het kind op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst, onderworpen aan de passende leiding van de ouders en aan de nationale wetten.

Vrijheid van vereniging

Het recht van kinderen met anderen samen te komen en verenigingen op te richten of er zich bij aan te sluiten, tenzij dit de rechten van anderen zou schenden.

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

Artikel 16

1. Geen enkel kind mag worden onderworpen aan willekeurige of onrechtmatige inmenging in zijn of haar privéleven, in zijn of haar gezinsleven, zijn of haar woning of zijn of haar correspondentie, noch aan enige onrechtmatige aantasting van zijn of haar eer en goede naam.

2. Het kind heeft recht op bescherming door de wet tegen zodanige inmenging of aantasting.

Artikel 17

De Staten die partij zijn, erkennen de belangrijke functie van de massamedia en waarborgen dat het kind toegang heeft tot informatie en materiaal uit een verscheidenheid van nationale en internationale bronnen, in het bijzonder informatie en materiaal gericht op het bevorderen van zijn of haar sociale, psychische en morele welzijn en zijn of haar lichamelijke en geestelijke gezondheid. Hiertoe dienen de Staten die partij zijn:

a) de massamedia aan te moedigen informatie en materiaal te verspreiden die tot sociaal en cultureel nut zijn voor het kind en in overeenstemming zijn met de strekking van artikel 29;

b) internationale samenwerking aan te moedigen bij de vervaardiging, uitwisseling en verspreiding van dergelijke informatie en materiaal uit een verscheidenheid van culturele, nationale en internationale bronnen;

c) de vervaardiging en verspreiding van kinderboeken aan te moedigen;

d) de massamedia aan te moedigen in het bijzonder rekening te houden met de behoeften op het gebied van de taal van het kind dat tot een minderheid of tot de oorspronkelijke bevolking behoort;

e) de ontwikkeling aan te moedigen van passende richtlijnen voor de bescherming van het kind tegen informatie en materiaal die schadelijk zijn voor zijn of haar welzijn, indachtig de bepalingen van de artikelen 13 en 18.

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

Bescherming van de privacy

Het recht te worden beschermd tegen inmenging in de privacy, het gezinsleven, de woning en de correspondentie, evenals tegen smaad en laster.

Toegang tot passende informatie

De rol van de media inzake het verspreiden van informatie onder kinderen op een wijze die in overeenstemming is met het moreel welzijn, met wederzijdse kennis en begrip onder de volkeren en die de culturele achtergrond van het kind respecteert. De Staat dient maatregelen te treffen om dit aan te moedigen en om kinderen te beschermen tegen schadelijk materiaal.

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

Artikel 18

1. De Staten die partij zijn, doen alles wat in hun vermogen ligt om de erkenning te verzekeren van het beginsel dat beide ouders de gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen voor de opvoeding en de ontwikkeling van het kind. Ouders of, al naar gelang het geval, wettige voogden, hebben de verantwoordelijkheid voor de opvoeding en de ontwikkeling van het kind. Het belang van het kind is hun allereerste zorg.

2. Om de toepassing van de in dit Verdrag genoemde rechten te waarborgen en te bevorderen, verlenen de Staten die partij zijn passende bijstand aan ouders en wettige voogden bij de uitoefening van hun verantwoordelijkheden die de opvoeding van het kind betreffen, en waarborgen zij de ontwikkeling van instellingen, voorzieningen en diensten voor kinderopvang.

3. De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen om te waarborgen dat kinderen van werkende ouders recht hebben op gebruikmaking van diensten en voorzieningen voor kinderopvang waarvoor zij in aanmerking komen.

Artikel 19

1. De Staten die partij zijn, nemen alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen en maatregelen op sociaal en opvoedkundig gebied om het kind te beschermen tegen alle vormen van lichamelijk of geestelijk geweld, letsel of misbruik, lichamelijke of geestelijke verwaarlozing of nalatige behandeling, mishandeling of exploitatie, met inbegrip van seksueel misbruik, terwijl het kind onder de hoede is van de ouder(s), wettige voogd(en) of iemand anders die de zorg voor het kind heeft.

2. Deze maatregelen ter bescherming dienen, indien van toepassing, doeltreffende procedures te omvatten voor de invoering van sociale programma's om te voorzien in de nodige ondersteuning van het kind en van diegenen die de zorg voor het kind hebben, alsmede procedures voor andere vormen van voorkoming van en voor opsporing, melding, verwijzing, onderzoek, behandeling en follow-up van gevallen van kindermishandeling zoals hierboven beschreven, en, indien van toepassing, voor inschakeling van rechterlijke instanties.

Artikel 20

1. Een kind dat tijdelijk of blijvend het verblijf in het gezin waartoe het behoort moet missen, of dat men in zijn of haar eigen belang niet kan toestaan in het gezin te blijven, heeft recht op bijzondere bescherming en bijstand van staatswege.

2. De Staten die partij zijn, waarborgen, in overeenstemming met hun nationale recht, een andere vorm van zorg voor dat kind.

3. Deze zorg kan, onder andere, plaatsing in een pleeggezin omvatten, kafalah volgens het Islamitisch recht, adoptie, of, indien noodzakelijk, plaatsing in geschikte instellingen voor kinderopvang. Bij het overwegen van oplossingen wordt op passende wijze rekening gehouden met de wenselijkheid van continuïteit in de

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

Verantwoordelijkheden van ouders

Het principe dat beide ouders gezamenlijk de eerste verantwoordelijken zijn voor de opvoeding van hun kinderen, en dat de Staat hen bij deze taak dient te ondersteunen.

Bescherming tegen mishandeling en verwaarlozing

De plicht van de staat om kinderen die niet in hun gezinsmilieu kunnen leven bijzondere bescherming te bieden, en om er voor te zorgen dat voor hen beroep kan gedaan worden op gepaste alternatieve gezinsopvang of op plaatsing in een instelling. Daarbij dient rekening te worden gehouden met de culturele achtergrond van het kind.

Bescherming van kinderen buiten hun gezin

De plicht van de Staat om kinderen die niet in hun gezinsmilieu kunnen leven bijzondere bescherming te bieden, en om er voor te zorgen dat voor hen beroep kan gedaan worden op gepaste alternatieve gezinsopvang of op plaatsing in een instelling. Daarbij dient rekening te worden gehouden met de culturele achtergrond van het kind.

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

opvoeding van het kind en met de etnische, godsdienstige en culturele achtergrond van het kind en met zijn of haar achtergrond wat betreft de taal.

Artikel 21

De Staten die partij zijn en die de methode van adoptie erkennen en/of toestaan, waarborgen dat het belang van het kind daarbij de voornaamste overweging is, en:

a) waarborgen dat de adoptie van een kind slechts wordt toegestaan mits daartoe bevoegde autoriteiten, in overeenstemming met de van toepassing zijnde wetten en procedures en op grond van alle van belang zijnde en betrouwbare gegevens, bepalen dat de adoptie kan worden toegestaan gelet op de verhoudingen van het kind met zijn of haar ouders, familieleden en wettige voogden, en mits, indien vereist, de betrokkenen, na volledig te zijn ingelicht, op grond van de adviezen die noodzakelijk worden geacht, daarmee hebben ingestemd;

b) erkennen dat interlandelijke adoptie kan worden overwogen als andere oplossing voor de zorg voor het kind, indien het kind niet in een pleeg- of adoptiegezin kan worden geplaatst en op geen enkele andere passende wijze kan worden verzorgd in het land van zijn of haar herkomst;

c) verzekeren dat voor het kind dat bij een interlandelijke adoptie is betrokken waarborgen en normen gelden die gelijkwaardig zijn aan die welke bestaan bij adoptie in het eigen land;

d) nemen alle passende maatregelen om te waarborgen dat, in het geval van interlandelijke adoptie, de plaatsing niet leidt tot ongepast geldelijk voordeel voor de betrokkenen;

e) bevorderen, wanneer passend, de verwezenlijking van de doeleinden van dit artikel door het aangaan van bilaterale of multilaterale regelingen of overeenkomsten, en spannen zich in om, in het kader daarvan te waarborgen dat de plaatsing van het kind in een ander land wordt uitgevoerd door bevoegde autoriteiten of instellingen.

Artikel 22

1. De Staten die partij zijn, nemen passende maatregelen om te waarborgen dat een kind dat de vluchtelingenstatus wil verkrijgen of dat in overeenstemming met het toepasselijke internationale recht en de toepasselijke procedures als vluchteling wordt beschouwd, ongeacht of het al dan niet door zijn of haar ouders of door iemand anders wordt begeleid, passende bescherming en humanitaire bijstand krijgt bij het genot van de van toepassing zijnde rechten beschreven in dit Verdrag en in andere internationale akten inzake de rechten van de mens of humanitaire akten waarbij de bedoelde Staten partij zijn.

2. Hiertoe verlenen de Staten die partij zijn, naar zij passend achten, hun medewerking aan alle inspanningen van de Verenigde Naties en andere bevoegde intergouvernementele organisaties of niet-gouvernementele organisaties die met de Verenigde Naties samenwerken, om dat kind te beschermen en bij te staan en

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

Adoptie

In landen waar adoptie wordt erkend en/of toegestaan mag het enkel worden toegepast in het belang van het kind, met alle noodzakelijke waarborgen voor het kind en mits goedkeuring door de bevoegde overheden.

Interlandelijke adoptie kan worden overwogen nadat de mogelijkheden in het land van oorsprong van het kind zijn uitgeput. Ook in het geval van interlandelijke adoptie dienen alle noodzakelijke waarborgen te worden gerespecteerd.

Vluchtelingenkinderen

Kinderen die als vluchteling worden beschouwd of die de status van vluchteling hebben aangevraagd dienen een bijzondere bescherming te genieten.

De Staat heeft de plicht samen te werken met bevoegde instanties die een dergelijke bescherming en bijstand bieden.

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

de ouders of andere gezinsleden op te sporen van een kind dat vluchteling is, teneinde de nodige inlichtingen te verkrijgen voor hereniging van het kind met het gezin waartoe het behoort. In gevallen waarin geen ouders of andere familieleden kunnen worden gevonden, wordt aan het kind dezelfde bescherming verleend als aan ieder ander kind dat om welke reden ook, blijvend of tijdelijk het leven in een gezin moet ontberen, zoals beschreven in dit Verdrag.

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

Artikel 23

1. De Staten die partij zijn, erkennen dat een geestelijk of lichamelijk gehandicapt kind een volwaardig en behoorlijk leven dient te hebben, in omstandigheden die de waardigheid van het kind verzekeren, zijn zelfstandigheid bevorderen en zijn actieve deelneming aan het gemeenschapsleven vergemakkelijken.

2. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van het gehandicapte kind op bijzondere zorg, en stimuleren en waarborgen dat aan het daarvoor in aanmerking komende kind en degenen die verantwoordelijk zijn voor zijn of haar verzorging, afhankelijk van de beschikbare middelen, de bijstand wordt verleend die is aangevraagd en die passend is gezien de gesteldheid van het kind en de omstandigheden van de ouders of anderen die voor het kind zorgen.

3. Onder erkenning van de bijzondere behoeften van het gehandicapte kind, dient de in overeenstemming met het tweede lid geboden bijstand, wanneer mogelijk, gratis te worden verleend, rekening houdend met de financiële middelen van de ouders of anderen die voor het kind zorgen. Deze bijstand dient erop gericht te zijn te waarborgen dat het gehandicapte kind daadwerkelijk toegang heeft tot onderwijs, opleiding, voorzieningen voor gezondheidszorg en revalidatie, voorbereiding voor een beroep, en recreatiemogelijkheden, op een wijze die ertoe bijdraagt dat het kind een zo volledig mogelijke integratie in de maatschappij en persoonlijke ontwikkeling bereikt, met inbegrip van zijn of haar culturele en intellectuele ontwikkeling.

4. De Staten die partij zijn, bevorderen, in de geest van internationale samenwerking, de uitwisseling van passende informatie op het gebied van preventieve gezondheidszorg en van medische en psychologische behandeling van, en behandeling van functionele stoornissen bij, gehandicapte kinderen, met inbegrip van de verspreiding van en de toegang tot informatie betreffende revalidatiemethoden, onderwijs en beroepsopleidingen, met als doel de Staten die partij zijn, in staat te stellen hun vermogens en vaardigheden te verbeteren en hun ervaring op deze gebieden te verruimen. Wat dit betreft wordt in het bijzonder rekening gehouden met de behoeften van ontwikkelingslanden.

Gehandicapte kinderen

Het recht van gehandicapte kinderen op bijzondere zorg, onderwijs en training, bedoeld om hen te helpen de grootst mogelijke zelfstandigheid te bereiken en een volwaardig en actief leven te leiden in de samenleving.

Artikel 24

1. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van het kind op het genot van de grootst mogelijke mate van gezondheid en op voorzieningen voor de behandeling van ziekte en het herstel van de gezondheid. De Staten die partij zijn, streven ernaar te waarborgen dat geen enkel kind zijn of haar recht op toegang tot deze voorzieningen voor gezondheidszorg wordt onthouden.

2. De Staten die partij zijn, streven de volledige verwezenlijking van dit recht na en nemen passende maatregelen, met name:

- a) om baby- en kindersterfte te verminderen;

Gezondheid en gezondheidszorg

Het recht op de hoogst mogelijke graad van gezondheid en het recht op toegang tot gezondheidszorg en medische voorzieningen, met bijzondere nadruk op eerste-lijnsgezondheidszorg en preventieve gezondheidszorg, op gezondheidsvoorlichting en -educatie en op de vermindering van de kindersterfte. De verplichting van de Staat om te werken in de richting van het uitbannen van schadelijke traditionele

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

b) om de verlening van de nodige medische hulp en gezondheidszorg aan alle kinderen te waarborgen met nadruk op de ontwikkeling van de eerstelijnsgezondheidszorg;

c) om ziekte, ondervoeding en slechte voeding te bestrijden, mede binnen het kader van de eerstelijnsgezondheidszorg, door onder andere het toepassen van gemakkelijk beschikbare technologie en door het voorzien in voedsel met voldoende voedingswaarde en zuiver drinkwater, de gevaren en risico's van milieuverontreiniging in aanmerking nemend;

d) om passende pre- en postnatale gezondheidszorg voor moeders te waarborgen;

e) om te waarborgen dat alle geledingen van de samenleving, met name ouders en kinderen, worden voorgelicht over, toegang hebben tot onderwijs over, en worden gesteund in het gebruik van de fundamentele kennis van de gezondheid van en de voeding van kinderen, de voordelen van borstvoeding, hygiëne en sanitaire voorzieningen en het voorkomen van ongevallen;

f) om preventieve gezondheidszorg, begeleiding voor ouders, en voorzieningen voor en voorlichting over gezinsplanning te ontwikkelen.

3. De Staten die partij zijn, nemen alle doeltreffende en passende maatregelen teneinde traditionele gebruiken die schadelijk zijn voor de gezondheid van kinderen af te schaffen.

4. De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe internationale samenwerking te bevorderen en aan te moedigen teneinde geleidelijk de algehele verwezenlijking van het in dit artikel erkende recht te bewerkstelligen. Wat dit betreft wordt in het bijzonder rekening gehouden met de behoeften van ontwikkelingslanden.

Artikel 25

De Staten die partij zijn, erkennen het recht van een kind dat door de bevoegde autoriteiten uit huis is geplaatst ter verzorging, bescherming of behandeling in verband met zijn of haar lichamelijke of geestelijke gezondheid, op een periodieke evaluatie van de behandeling die het kind krijgt en van alle andere omstandigheden die verband houden met zijn of haar plaatsing.

Artikel 26

1. De Staten die partij zijn, erkennen voor ieder kind het recht de voordelen te genieten van voorzieningen voor sociale zekerheid, met inbegrip van sociale verzekering, en nemen de nodige maatregelen om de algehele verwezenlijking van dit recht te bewerkstelligen in overeenstemming met hun nationaal recht.

2. De voordelen dienen, indien van toepassing, te worden verleend, waarbij rekening wordt gehouden met de middelen en de omstandigheden van het kind en de personen die verantwoordelijk zijn voor zijn of haar onderhoud,

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

praktijken. De nood aan internationale samenwerking met het oog op het realiseren van dit recht wordt beklemtoond.

Periodieke herziening van een plaatsing

Het recht van het kind, dat ter verzorging, bescherming of behandeling door de Staat geplaatst is, op een regelmatige evaluatie van alle aspecten ervan.

Sociale zekerheid

Het recht van kinderen om van sociale zekerheid te genieten.

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

alsmede iedere andere overweging die van belang is voor de beoordeling van een verzoek daartoe dat door of namens het kind wordt ingediend.

Artikel 27

1. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van ieder kind op een levensstandaard die toereikend is voor de lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke en maatschappelijke ontwikkeling van het kind.

2. De ouder(s) of anderen die verantwoordelijk zijn voor het kind, hebben de primaire verantwoordelijkheid voor het waarborgen, naar vermogen en binnen de grenzen van hun financiële mogelijkheden, van de levensomstandigheden die nodig zijn voor de ontwikkeling van het kind.

3. De Staten die partij zijn, nemen, in overeenstemming met de nationale omstandigheden en met de middelen die hun ten dienste staan, passende maatregelen om ouders en anderen die verantwoordelijk zijn voor het kind te helpen dit recht te verwezenlijken, en voorzien, indien de behoefte daaraan bestaat, in programma's voor materiële bijstand en ondersteuning, met name wat betreft voeding, kleding en huisvesting.

4. De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen om het verhaal te waarborgen van uitkeringen tot onderhoud van het kind door de ouders of andere personen die de financiële verantwoordelijkheid voor het kind dragen, zowel binnen de Staat die partij is als vanuit het buitenland. Met name voor gevallen waarin degene die de financiële verantwoordelijkheid voor het kind draagt, in een andere Staat woont dan die van het kind, bevorderen de Staten die partij zijn de toetreding tot internationale overeenkomsten of het sluiten van dergelijke overeenkomsten, alsmede het treffen van andere passende regelingen.

Levensstandaard

Het recht van kinderen om een passende levensstandaard te genieten, de primaire verantwoordelijkheid van de ouders hiervoor, en de plicht van de Staat om ervoor te zorgen dat deze verantwoordelijkheid kan opgenomen worden en ook opgenomen wordt, zo nodig door het innen van onderhoudsgeld.

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

Artikel 28

1. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van het kind op onderwijs, en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, verbinden zij zich er met name toe:

a) primair onderwijs verplicht te stellen en voor iedereen gratis beschikbaar te stellen;

b) de ontwikkeling van verschillende vormen van voortgezet onderwijs aan te moedigen, met inbegrip van algemeen onderwijs en beroepsonderwijs, deze vormen voor ieder kind beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken, en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk;

c) met behulp van alle passende middelen hoger onderwijs toegankelijk te maken voor eenieder naar gelang zijn capaciteiten;

d) informatie over en begeleiding bij onderwijs- en beroepskeuze voor alle kinderen beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken;

e) maatregelen te nemen om regelmatig schoolbezoek te bevorderen en het aantal kinderen dat de school vroegtijdig verlaat, te verminderen.

2. De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen om te verzekeren dat de wijze van handhaving van de discipline op scholen verenigbaar is met de menselijke waardigheid van het kind en in overeenstemming is met dit Verdrag.

3. De Staten die partij zijn, bevorderen en stimuleren internationale samenwerking in aangelegenheden die verband houden met onderwijs, met name teneinde bij te dragen tot de uitbanning van onwetendheid en analfabetisme in de gehele wereld, en de toegankelijkheid van wetenschappelijke en technische kennis en moderne onderwijsmethoden te vergroten. In dit opzicht wordt met name rekening gehouden met de behoeften van de ontwikkelingslanden.

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

Onderwijs

Het recht van het kind op onderwijs en de plicht van de Staat ervoor te zorgen dat tenminste lager onderwijs gratis en verplicht is. De discipline op school moet gehandhaafd worden op een wijze die de menselijke waardigheid van het kind weerspiegelt. De noodzaak van internationale samenwerking met het oog op het realiseren van dit recht wordt benadrukt.

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

Artikel 29

1. De Staten die partij zijn, komen overeen dat het onderwijs aan het kind dient gericht te zijn op:

a) de zo volledig mogelijke ontplooiing van de persoonlijkheid, talenten en geestelijke en lichamelijke vermogens van het kind;

b) het bijbrengen van eerbied voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, en voor de in het Handvest van de Verenigde Naties vastgelegde beginselen;

c) het bijbrengen van eerbied voor de ouders van het kind, voor zijn of haar eigen culturele identiteit, taal en waarden, voor de nationale waarden van het land waar het kind woont, het land waar het is geboren, en voor andere beschavingen dan de zijne of de hare;

d) de voorbereiding van het kind op een verantwoord leven in een vrije samenleving, in de geest van begrip, vrede, verdraagzaamheid, gelijkheid van geslachten, en vriendschap tussen alle volken, etnische, nationale en godsdienstige groepen en personen behorend tot de oorspronkelijke bevolking;

e) het bijbrengen van eerbied voor de natuurlijke omgeving.

2. Geen enkel gedeelte van dit artikel of van artikel 28 mag zo worden uitgelegd dat het de vrijheid aantast van individuele personen en rechtspersonen, onderwijsinstellingen op te richten en daaraan leiding te geven, evenwel altijd met inachtneming van de in het eerste lid van dit artikel vervatte beginselen, en van het vereiste dat het aan die instellingen gegeven onderwijs voldoet aan de door de Staat vastgelegde minimumnormen.

Artikel 30

In de Staten waarin etnische of godsdienstige minderheden, taalminoriteiten of personen behorend tot de oorspronkelijke bevolking voorkomen, wordt het kind dat daartoe behoort niet het recht ontzegd tezamen met andere leden van zijn of haar groep zijn of haar cultuur te beleven, zijn of haar godsdienst te belijden en ernaar te leven, of zich van zijn of haar eigen taal te bedienen.

Artikel 31

1. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van het kind op rust en vrije tijd, op deelneming aan spel en recreatieve bezigheden passend bij de leeftijd van het kind, en op vrije deelneming aan het culturele en artistieke leven.

2. De Staten die partij zijn, eerbiedigen het recht van het kind volledig deel te nemen aan het culturele en artistieke leven, bevorderen de verwezenlijking van dit recht, en stimuleren het bieden van passende en voor ieder gelijke kansen op culturele, artistieke en recreatieve bezigheden en vrijetijdsbesteding.

Doel van het onderwijs

De erkenning door de Staat dat het onderwijs dient gericht te zijn op de ontplooiing van de persoonlijkheid en de talenten van het kind en op de voorbereiding van het kind op een actief leven als volwassene. Het onderwijs moet ook gericht zijn op het bevorderen van respect voor de grondrechten van de mens en op het ontwikkelen van respect voor de culturele en nationale waarden van het kind zelf en van anderen.

Kinderen van minderheden of de oorspronkelijke bevolking

Het recht van kinderen van minderheidsgroepen en de oorspronkelijke bevolking hun eigen cultuur en godsdienst te beleven en hun eigen taal te gebruiken.

Vrije tijd, ontspanning en culturele activiteiten

Het recht van het kind op vrije tijd, spel en deelname aan culturele en artistieke activiteiten.

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

Artikel 32

1. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van het kind te worden beschermd tegen economische exploitatie en tegen het verrichten van werk dat naar alle waarschijnlijkheid gevaarlijk is of de opvoeding van het kind zal hinderen, of schadelijk zal zijn voor de gezondheid of de lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke of maatschappelijke ontwikkeling van het kind.

2. De Staten die partij zijn, nemen wettelijke, bestuurlijke en sociale maatregelen en maatregelen op onderwijsterrein om de toepassing van dit artikel te waarborgen. Hiertoe, en de desbetreffende bepalingen van andere internationale akten in acht nemend, verbinden de Staten die partij zijn zich er in het bijzonder toe:

- a) een minimumleeftijd of minimumleeftijden voor toelating tot betaald werk voor te schrijven;
- b) voorschriften te geven voor een passende regeling van werktijden en arbeidsvoorwaarden;
- c) passende straffen of andere maatregelen voor te schrijven ter waarborging van de daadwerkelijke uitvoering van dit artikel.

Artikel 33

De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen, met inbegrip van wettelijke, bestuurlijke en sociale maatregelen en maatregelen op onderwijsterrein, om kinderen te beschermen tegen het illegale gebruik van verdovende middelen en psychotrope stoffen zoals omschreven in de desbetreffende internationale verdragen, en om inschakeling van kinderen bij de illegale productie van en de sluikehandel in deze middelen en stoffen te voorkomen.

Artikel 34

De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe het kind te beschermen tegen alle vormen van seksuele exploitatie en seksueel misbruik. Hiertoe nemen de Staten die partij zijn met name alle passende nationale, bilaterale en multilaterale maatregelen om te voorkomen dat:

- a) een kind ertoe wordt aangespoord of gedwongen deel te nemen aan onwettige seksuele activiteiten;
- b) kinderen worden geëxploiteerd in de prostitutie of andere onwettige seksuele praktijken;
- c) kinderen worden geëxploiteerd in pornografische voorstellingen en pornografisch materiaal.

Kinderarbeid

De plicht van de Staat om kinderen te beschermen tegen tewerkstelling in werkzaamheden die een bedreiging vormen voor hun gezondheid, opvoeding en ontwikkeling, om minimumleeftijden voor toegang tot tewerkstelling voor te schrijven en om de arbeidsomstandigheden te reglementeren.

Drugmisbruik

Het recht van het kind te worden beschermd tegen het gebruik van narcotica en psychotrope drugs en tegen betrokkenheid bij hun productie of distributie.

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

Artikel 35

De Staten die partij zijn, nemen alle passende nationale, bilaterale en multilaterale maatregelen ter voorkoming van de ontvoering of de verkoop van of de handel in kinderen voor welk doel ook of in welke vorm ook.

Seksuele uitbuiting

Het recht van het kind te worden beschermd tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik, met inbegrip van prostitutie en betrokkenheid bij pornografie.

Artikel 36

De Staten die partij zijn, beschermen het kind tegen alle vormen van exploitatie die schadelijk zijn voor enig aspect van het welzijn van het kind.

Verkoop, handel en ontvoering

De plicht van de Staat al het mogelijke te doen om verkoop, handel en ontvoering van kinderen te voorkomen.

Andere vormen van exploitatie

Het recht van het kind op bescherming tegen alle vormen van uitbuiting die niet vermeld zijn in de artikelen 32, 33, 34 en 35.

Artikel 37

De Staten die partij zijn, waarborgen dat:

Foltering en vrijheidsberoving

Het verbod op foltering, wrede behandeling of bestraffing, doodstraf, levenslange gevangenisstraf en onwettige gevangenneming of vrijheidsberoving. De principes van gepaste behandeling, scheiding van volwassen gedetineerden, contact met de familie en toegang tot rechts-hulp en andere bijstand.

a) geen enkel kind wordt onderworpen aan foltering of aan een andere wrede, onmenselijke of ontterende behandeling of bestraffing. Doodstraf noch levenslange gevangenisstraf zonder de mogelijkheid van vrijlating wordt opgelegd voor strafbare feiten gepleegd door personen jonger dan achttien jaar;

b) geen enkel kind op onwettige of willekeurige wijze van zijn of haar vrijheid wordt beroofd. De aanhouding, inhechtenisneming of gevangenneming van een kind geschiedt overeenkomstig de wet en wordt slechts gehanteerd als uiterste maatregel en voor de kortst mogelijke passende duur;

c) ieder kind dat van zijn of haar vrijheid is beroofd, wordt behandeld met menselijkheid en met eerbied voor de waardigheid inherent aan de menselijke persoon, en zodanig dat rekening wordt gehouden met de behoeften van een persoon van zijn of haar leeftijd. Met name wordt ieder kind dat van zijn of haar vrijheid is beroofd, gescheiden van volwassenen tenzij het in het belang van het kind wordt geacht dit niet te doen, en heeft ieder kind het recht contact met zijn of

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

haar familie te onderhouden door middel van correspondentie en bezoeken, behalve in uitzonderlijke omstandigheden;

d) ieder kind dat van zijn of haar vrijheid is beroofd het recht heeft onverwijld te beschikken over juridische en andere passende bijstand, alsmede het recht de wettigheid van zijn vrijheidsberoving te betwisten ten overstaan van een rechter of een andere bevoegde, onafhankelijke en onpartijdige autoriteit, en op een onverwijld beslist ten aanzien van dat beroep.

Artikel 38

1. De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe eerbied te hebben voor en de eerbiediging te waarborgen van tijdens gewapende conflicten op hen van toepassing zijnde regels van internationaal humanitair recht die betrekking hebben op kinderen.

2. De Staten die partij zijn, nemen alle uitvoerbare maatregelen om te waarborgen dat personen jonger dan vijftien jaar niet rechtstreeks deelnemen aan vijandelijkheden.

3. De Staten die partij zijn, onthouden zich ervan personen jonger dan vijftien jaar in hun strijdkrachten op te nemen of in te lijven. Bij het opnemen of inlijven van personen die de leeftijd van vijftien jaar hebben bereikt, maar niet de leeftijd van achttien jaar, streven de Staten die partij zijn ernaar voorrang te geven aan diegenen die het oudste zijn.

4. In overeenstemming met hun verplichtingen krachtens het internationale humanitaire recht om de burgerbevolking te beschermen in gewapende conflicten, nemen de Staten die partij zijn alle uitvoerbare maatregelen ter waarborging van de bescherming en de verzorging van kinderen die worden getroffen door een gewapend conflict.

Artikel 39

De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen ter bevordering van het lichamelijk en geestelijk herstel en de herintegratie in de maatschappij van een kind dat het slachtoffer is van: welke vorm ook van verwaarlozing, exploitatie of misbruik; foltering of welke andere vorm ook van wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing; of gewapende conflicten. Dit herstel en deze herintegratie vinden plaats in een omgeving die bevorderlijk is voor de gezondheid, het zelfrespect en de waardigheid van het kind.

Artikel 40

1. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van ieder kind dat wordt verdacht van, vervolgd wegens of veroordeeld terzake van het begaan van een strafbaar feit, op een wijze van behandeling die geen afbreuk doet aan het gevoel van waardigheid en eigenwaarde van het kind, die de eerbied van het kind voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden van anderen vergroot, en waarbij rekening wordt gehouden met de leeftijd van het kind en met de wenselijkheid van het bevorderen van de herintegratie van het kind en van de aanvaarding door het kind van een opbouwende rol in de samenleving.

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

Gewapende conflicten

De plicht van de Staat om de op kinderen van toepassing zijnde regels van humanitair recht te respecteren en te doen respecteren. Het principe dat geen enkel kind beneden de leeftijd van 15 jaar direct betrokken mag worden bij vijandelijkheden of in het leger mag ingelijfd worden, en dat alle kinderen die slachtoffer zijn van gewapende conflicten moeten kunnen genieten van bescherming en verzorging.

Zorg voor herintegratie

De plicht van de Staat er voor te zorgen dat kinderen die het slachtoffer geweest zijn van gewapende conflicten, foltering, verwaarlozing, mishandeling of uitbuiting, een aangepaste behandeling krijgen met het oog op hun herstel en hun herintegratie in de maatschappij.

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

2. Hiertoe, en met inachtneming van de desbetreffende bepalingen van internationale akten, waarborgen de Staten die partij zijn met name dat:

a) geen enkel kind wordt verdacht van, vervolgd wegens of veroordeeld terzake van het begaan van een strafbaar feit op grond van enig handelen of nalaten dat niet volgens het nationale of internationale recht verboden was op het tijdstip van het handelen of nalaten;

b) ieder kind dat wordt verdacht van of vervolgd wegens het begaan van een strafbaar feit, ten minste de volgende garanties heeft:

(i) dat het voor onschuldig wordt gehouden tot zijn of haar schuld volgens de wet is bewezen;

(ii) dat het onverwijld en rechtstreeks in kennis wordt gesteld van de tegen hem of haar ingebrachte beschuldigingen, indien van toepassing door tussenkomst van zijn of haar ouders of wettige voogd, en dat het juridische of andere passende bijstand krijgt in de voorbereiding en het voeren van zijn of haar verdediging;

(iii) dat de aangelegenheid zonder vertraging wordt beslist door een bevoegde, onafhankelijke en onpartijdige autoriteit of rechterlijke instantie in een eerlijke behandeling overeenkomstig de wet, in aanwezigheid van een rechtskundige of anderszins deskundige raadsman of -vrouw, en, tenzij dit wordt geacht niet in het belang van het kind te zijn, met name gezien zijn of haar leeftijd of omstandigheden, in aanwezigheid van zijn of haar ouders of wettige voogden;

(iv) dat het er niet toe wordt gedwongen een getuigenis af te leggen of schuld te bekennen; dat het getuigen à charge kan ondervragen of doen ondervragen en dat het de deelneming en ondervraging van getuigen à decharge op gelijke voorwaarden kan doen geschieden;

(v) indien het schuldig wordt geacht aan het begaan van een strafbaar feit, dat dit oordeel en iedere maatregel die dientengevolge wordt opgelegd, opnieuw wordt beoordeeld door een hogere bevoegde, onafhankelijke en onpartijdige autoriteit of rechterlijke instantie overeenkomstig de wet;

(vi) dat het kind kosteloze bijstand krijgt van een tolk indien het de gebruikelijke taal niet verstaat of spreekt;

(vii) dat zijn of haar privéleven volledig wordt geëerbiedigd tijdens alle stadia van het proces.

3. De Staten die partij zijn, streven ernaar de totstandkoming te bevorderen van wetten, procedures, autoriteiten en instellingen die in het bijzonder bedoeld zijn voor kinderen die worden verdacht van, vervolgd wegens of veroordeeld terzake van het begaan van een strafbaar feit, en, in het bijzonder:

a) de vaststelling van een minimumleeftijd onder welke kinderen niet in staat worden geacht een strafbaar feit te begaan;

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

Aanpak van jeugdmisdadigheid

Het recht van kinderen, die worden verdacht van of veroordeeld wegens het plegen van een misdrijf, op respect voor hun mensenrechten en, in het bijzonder, op het genot van alle aspecten van een eerlijke rechtspleging, met inbegrip van rechtsbijstand en andere bijstand bij de voorbereiding en het voeren van zijn verdediging. Het principe dat het gebruik van gerechtelijke procedures en van plaatsing in een inrichting moeten worden vermeden telkens wanneer dit mogelijk en passend is.

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

b) de invoering, wanneer passend en wenselijk, van maatregelen voor de handelwijze ten aanzien van deze kinderen zonder dat men zijn toevlucht neemt tot gerechtelijke stappen, mits de rechten van de mens en de wettelijke garanties volledig worden geëerbiedigd.

4. Een verscheidenheid van regelingen, zoals rechterlijke bevelen voor zorg, begeleiding en toezicht; adviezen; jeugdreclassering; pleegzorg; programma's voor onderwijs en beroepsopleiding en andere alternatieven voor institutionele zorg dient beschikbaar te zijn om te verzekeren dat de handelwijze ten aanzien van kinderen hun welzijn niet schaadt en in de juiste verhouding staat zowel tot hun omstandigheden als tot het strafbare feit.

Artikel 41

Geen enkele bepaling van dit Verdrag tast bepalingen aan die meer bijdragen tot de verwezenlijking van de rechten van het kind en die zijn vervat in:

- a)* het recht van een Staat die partij is; of
- b)* het in die Staat geldende internationale recht.

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

Eerbied voor bestaande regels

Het principe dat, indien er in de nationale regelgeving of andere van toepassing zijnde internationale regels strengere normen gelden dan in het Verdrag, het de strengste norm is die geldt.

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

EEL II

Artikel 42

De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe de beginselen en de bepalingen van dit Verdrag op passende en doeltreffende wijze algemeen bekend te maken, zowel aan volwassenen als aan kinderen.

Artikel 43

1. Ter beoordeling van de voortgang die de Staten die partij zijn, boeken bij het nakomen van de in dit Verdrag aangegeane verplichtingen, wordt een Comité voor de Rechten van het Kind ingesteld, dat de hieronder te noemen functies uitoefent.

2. Het Comité bestaat uit tien deskundigen van hoog zedelijk aanzien en met erkende bekwaamheid op het gebied dat dit Verdrag bestrijkt. De leden van het Comité worden door de Staten die partij zijn, gekozen uit hun onderdanen, en treden op in hun persoonlijke hoedanigheid, waarbij aandacht wordt geschonken aan een evenredige geografische verdeling, alsmede aan de vertegenwoordiging van de voornaamste rechtsstelsels.

3. De leden van het Comité worden bij geheime stemming gekozen van een lijst van personen die zijn voorgedragen door de Staten die partij zijn. Iedere Staat die partij is, mag één persoon voordragen, die onderdaan van die Staat is.

4. De eerste verkiezing van het Comité wordt niet later gehouden dan zes maanden na de datum van inwerkingtreding van dit Verdrag, en daarna iedere twee jaar. Ten minste vier maanden voor de datum waarop de verkiezing plaatsvindt, richt de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties aan de Staten die partij zijn een schriftelijk verzoek hun voordrachten binnen twee maanden in te dienen. De Secretaris-Generaal stelt vervolgens een alfabetische lijst op van alle aldus voorgedragen personen, onder aanduiding van de Staten die partij zijn die hen hebben voorgedragen, en legt deze voor aan de Staten die partij zijn bij dit Verdrag.

5. De verkiezingen worden gehouden tijdens de vergaderingen van de Staten die partij zijn, belegd door de Secretaris-Generaal, ten hoofdkantore van de Verenigde Naties. Tijdens die vergaderingen, waarvoor twee derde van de Staten die partij zijn het quorum vormen, zijn degenen die in het Comité worden gekozen die voorgedragen personen die het grootste aantal stemmen op zich verenigen alsmede een absolute meerderheid van de stemmen van de aanwezige vertegenwoordigers van de Staten die partij zijn en die hun stem uitbrengen.

6. De leden van het Comité worden gekozen voor een ambtstermijn van vier jaar. Zij zijn herkiesbaar indien zij opnieuw worden voorgedragen. De ambtstermijn van vijf van de leden die bij de eerste verkiezing zijn gekozen, loopt na twee jaar af; onmiddellijk na de eerste verkiezing worden deze vijf leden bij loting aangewezen door de Voorzitter van de vergadering.

Uitvoering en inwerkingtreding

De bepalingen van de artikelen 42 tot 54 behandelen het volgende:

(i) de plicht van de Staat om de rechten uit dit Verdrag ruime bekendheid te geven bij volwassenen en kinderen.

(ii) de installatie van een Comité voor de Rechten van het Kind, bestaande uit tien experts, dat de rapporten moet behandelen die de Staten die partij zijn bij het Verdrag moeten indienen twee jaar nadat zij het Verdrag ratificeerden, en vervolgens elke vijf jaar. Het Verdrag treedt in werking nadat 20 landen het hebben geratificeerd. Vanaf dan vat ook het Comité zijn werkzaamheden aan.

(iii) Staten die partij zijn moeten hun rapporten op ruime schaal bekend maken bij het publiek.

(iv) het Comité kan voorstellen dat gespecialiseerde studies worden uitgevoerd betreffende specifieke thema's die betrekking hebben op de rechten van het kind, en kan zijn bedenkingen formuleren ten aanzien van elke Staat die partij is en ten aanzien van de Algemene Vergadering van de VN.

(v) Met het oog op het bevorderen van een effectieve toepassing van dit Verdrag en om internationale samenwerking aan te moedigen, kunnen de gespecialiseerde organisaties (zoals de IAO, de Wereld Gezondheidsorganisatie, UNESCO) en het Kinderfonds (UNICEF) van de Verenigde Naties de bijeenkomsten van het Comité bijwonen. Samen met om het even welke andere als competent erkende organisatie, met inbegrip van NGO's

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

7. Indien een lid van het Comité overlijdt of aftreedt of verklaart om welke andere reden ook niet langer de taken van het Comité te kunnen vervullen, benoemt de Staat die partij is die het lid heeft voorgedragen een andere deskundige die onderdaan van die Staat is om de taken te vervullen gedurende het resterende gedeelte van de ambtstermijn, onder voorbehoud van de goedkeuring van het Comité.

8. Het Comité stelt zijn eigen huishoudelijk reglement vast.

9. Het Comité kiest zijn functionarissen voor een ambtstermijn van twee jaar.

10. De vergaderingen van het Comité worden in de regel gehouden ten hoofdkantoren van de Verenigde Naties of op iedere andere geschikte plaats, te bepalen door het Comité. Het Comité komt in de regel eens per jaar bijeen. De duur van de vergaderingen van het Comité wordt vastgesteld en, indien noodzakelijk, herzien door een vergadering van de Staten die partij zijn bij dit Verdrag, onder voorbehoud van de goedkeuring van de Algemene Vergadering.

11. De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties stelt de nodige medewerkers en faciliteiten beschikbaar voor de doeltreffende uitoefening van de functies van het Comité krachtens dit Verdrag.

12. Met de goedkeuring van de Algemene Vergadering ontvangen de leden van het krachtens dit Verdrag ingesteld Comité emolumenten uit de middelen van de Verenigde Naties op door de Algemene Vergadering vast te stellen voorwaarden.

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

die een consultatieve status bij de Verenigde Naties hebben, en met andere VN-organen, zoals de Commissie Mensenrechten, kunnen ze het Comité relevante informatie verstrekken of om advies worden gevraagd betreffende een optimale toepassing van het Verdrag.

Artikel 44

1. De Staten die partij zijn, nemen de verplichting op zich aan het Comité, door tussenkomst van de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, verslag uit te brengen over de door hen genomen maatregelen die uitvoering geven aan de in dit Verdrag erkende rechten, alsmede over de vooruitgang die is geboekt ten aanzien van het genot van die rechten:

a) binnen twee jaar na de inwerkingtreding van het Verdrag voor de betrokken Staat die partij is;

b) vervolgens iedere vijf jaar.

2. In de krachtens dit artikel opgestelde rapporten dienen de factoren en eventuele moeilijkheden te worden aangegeven die van invloed zijn op de nakoming van de verplichtingen krachtens dit Verdrag. De rapporten bevatten ook voldoende gegevens om het Comité een goed inzicht te verschaffen in de toepassing van het Verdrag in het desbetreffende land.

3. Een Staat die partij is die een uitvoerig eerste rapport aan het Comité heeft overgelegd, behoeft in de volgende rapporten die deze Staat in overeenstemming met het eerste lid, letter b, overlegt, basisgegevens die eerder zijn verstrekt, niet te herhalen.

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

4. Het Comité kan Staten die partij zijn verzoeken om nadere gegevens die verband houden met de toepassing van het Verdrag.

5. Het Comité legt aan de Algemene Vergadering, door tussenkomst van de Economische en Sociale Raad, iedere twee jaar rapporten over aangaande zijn werkzaamheden.

6. De Staten die partij zijn, dragen er zorg voor dat hun rapporten algemeen beschikbaar zijn in hun land.

Artikel 45

Teneinde de daadwerkelijke toepassing van het Verdrag te bevorderen en internationale samenwerking op het gebied dat dit Verdrag bestrijkt aan te moedigen:

a) hebben de gespecialiseerde organisaties, het Kinderfonds van de Verenigde Naties en andere organen van de Verenigde Naties het recht vertegenwoordigd te zijn bij het overleg over de toepassing van die bepalingen van dit Verdrag welke binnen de werkingssfeer van hun mandaat vallen. Het Comité kan de gespecialiseerde organisaties, het Kinderfonds van de Verenigde Naties en andere bevoegde instellingen die zij passend acht, uitnodigen deskundig advies te geven over de toepassing van het Verdrag op gebieden die binnen de werkingssfeer van hun onderscheiden mandaten vallen. Het Comité kan de gespecialiseerde organisaties, het Kinderfonds van de Verenigde Naties en andere organen van de Verenigde Naties uitnodigen rapporten over te leggen over de toepassing van het Verdrag op gebieden waarop zij werkzaam zijn;

b) doet het Comité, naar zij passend acht, aan de gespecialiseerde organisaties, het Kinderfonds van de Verenigde Naties en andere bevoegde instellingen, alle rapporten van Staten die partij zijn, toekomen die een verzoek bevatten om, of waaruit een behoefte blijkt aan, technisch advies of technische ondersteuning, vergezeld van eventuele opmerkingen en suggesties van het Comité aangaande deze verzoeken of deze gebleken behoefte;

c) kan het Comité aan de Algemene Vergadering aanbevelen de Secretaris-Generaal te verzoeken namens het Comité onderzoeken te doen naar specifieke thema's die verband houden met de rechten van het kind;

d) kan het Comité suggesties en algemene aanbevelingen doen gebaseerd op de ingevolge de artikelen 44 en 45 van dit Verdrag ontvangen gegevens. Deze suggesties en algemene aanbevelingen worden aan iedere betrokken Staat die partij is, toegezonden, en medegedeeld aan de Algemene Vergadering, vergezeld van eventuele commentaren van de Staten die partij zijn.

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

DEEL III

Artikel 46

Dit verdrag staat open voor ondertekening door alle Staten.

Artikel 47

Dit Verdrag dient te worden bekrachtigd. De akten van bekrachtiging worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

Artikel 48

Dit Verdrag blijft open voor toetreding door iedere Staat. De akten van toetreding worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

Artikel 49

1. Dit Verdrag treedt in werking op de dertigste dag die volgt op de datum van nederlegging bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties van de twintigste akte van bekrachtiging of toetreding.

2. Voor iedere Staat die dit Verdrag bekrachtigt of ertoe toetreedt na de nederlegging van de twintigste akte van bekrachtiging of toetreding, treedt het Verdrag in werking op de dertigste dag na de nederlegging door die Staat van zijn akte van bekrachtiging of toetreding.

Artikel 50

1. Iedere Staat die partij is, kan een wijziging voorstellen en deze indienen bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties. De Secretaris-Generaal deelt de voorgestelde wijziging vervolgens mede aan de Staten die partij zijn, met het verzoek hem te berichten of zij een conferentie van Staten die partij zijn, verlangen teneinde de voorstellen te bestuderen en in stemming te brengen. Indien, binnen vier maanden na de datum van deze mededeling, ten minste een derde van de Staten die partij zijn een dergelijke conferentie verlangt, roept de Secretaris-Generaal de vergadering onder auspiciën van de Verenigde Naties bijeen. Iedere wijziging die door een meerderheid van de ter conferentie aanwezige Staten die partij zijn en die hun stem uitbrengen, wordt aangenomen, wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Vergadering.

2. Een wijziging die in overeenstemming met het eerste lid van dit artikel wordt aangenomen, treedt in werking wanneer zij is goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties en is aanvaard door een meerderheid van twee derde van de Staten die partij zijn.

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Officiële tekst

Officieuze samenvatting van de belangrijkste bepalingen

3. Wanneer een wijziging in werking treedt, is zij bindend voor de Staten die partij zijn die haar hebben aanvaard, terwijl de andere Staten die partij zijn gebonden zullen blijven door de bepalingen van dit Verdrag en door iedere voorgaande wijziging die zij hebben aanvaard.

Artikel 51

1. De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties ontvangt de teksten van de voorbehouden die de Staten op het tijdstip van de bekrachtiging of toetreding maken, en stuurt deze rond aan alle Staten.

2. Een voorbehoud dat niet verenigbaar is met doel en strekking van dit Verdrag is niet toegestaan.

3. Een voorbehoud kan te allen tijde worden ingetrokken door een daartoe strekkende mededeling gericht aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, die vervolgens alle Staten hiervan in kennis stelt. Deze mededeling wordt van kracht op de datum van ontvangst door de Secretaris-Generaal.

Artikel 52

Een Staat die partij is, kan dit Verdrag opzeggen door een schriftelijke mededeling aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties. De opzegging wordt van kracht één jaar na de datum van ontvangst van de mededeling door de Secretaris-Generaal.

Artikel 53

De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties wordt aangewezen als de depositaris van dit Verdrag.

Artikel 54

Het oorspronkelijke exemplaar van dit Verdrag, waarvan de Arabische, de Chinese, de Engelse, de Franse, de Russische en de Spaanse tekst gelijkelijk authentiek zijn, wordt nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondertekenende gevolmachtigden, daartoe behoorlijk gemachtigd door hun onderscheiden Regeringen, dit Verdrag hebben ondertekend.

BIJLAGE

Bekrchtiging van het Verdrag door België

Vlaamse Raad

15 mei 1991. Decreet houdende goedkeuring van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind, aangenomen te New York op 20 november 1989. (*Belgisch Staatsblad van 13 juli 1991*)

Franse Gemeenschapsraad

3 juillet 1991. Décret portant approbation de la convention relative aux droits de l'enfant, adoptée à New York le 20 novembre 1989. (*Belgisch Staatsblad van 5 september 1991*)

Duitse Gemeenschapsraad

25. juni 1991. Dekret zur Billigung des Übereinkommens vom 20. November 1989 über die Rechte des Kindes. (*Belgisch Staatsblad van 9 augustus 1991*)

Nationaal Parlement

25 november 1991. Wet houdende goedkeuring van het Verdrag inzake de rechten van het kind, aangenomen te New York op 20 november 1989. (*Belgisch Staatsblad van 17 januari 1992*)

Bekrchtigingsoorkonde

De bekrchtigingsoorkonde van dit Verdrag werd ondertekend door de Koning op **25 november 1991** en neergelegd te New York op de zetel van de Verenigde Naties op **16 december 1991**.

Ingevolge artikel 49 van het Verdrag is dit in België effectief **in werking** getreden op **15 januari 1992**.

INTERPRETATIEVE VERKLARINGEN

Bij het neerleggen van de bekrachtigingsoorkonde heeft België de volgende interpretatieve verklaringen afgelegd:

1. In verband met artikel 2, lid 1, legt de Belgische Regering niet-discriminatie op grond van nationale afkomst uit als niet noodzakelijk de verplichting voor de Staten inhoudend om aan vreemdelingen dezelfde rechten te waarborgen als aan de eigen onderdanen. Dit begrip moet worden verstaan als ertoe strekkende iedere willekeurige gedraging uit te bannen, doch niet verschillen in behandeling, stoelend op objectieve en redelijke overwegingen, overeenstemmend met de beginselen die in democratische samenlevingen gelden.

2. De artikels 13 en 15 zullen door de Belgische Regering worden toegepast in de context van de bepalingen en de beperkingen welke in de artikels 10 en 11 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden van 4 november 1950, door gezegd Verdrag worden opgesomd of toegestaan.

3. De Belgische Regering legt lid 1 van artikel 14 in die zin uit, dat het recht van het kind op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst, overeenkomstig de geldende bepalingen van het artikel 18 van het Internationaal Verdrag inzake de Burgerrechten en Politieke Rechten van 19 december 1966 evenals van het artikel 9 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden van 4 november 1950, ook de vrijheid impliceert om zijn godsdienst of overtuiging te kiezen.

4. Met betrekking tot lid 2 b.(v) van artikel 40 is de Belgische Regering van oordeel dat de uitdrukking "overeenkomstig de wet" in fine van deze regeling betekent dat:

- a) deze bepaling niet van toepassing is op minderjarigen die krachtens de Belgische wet in tweede aanleg schuldig zouden zijn bevonden en veroordeeld, tengevolge van een beroep ingesteld tegen hun vrijspraak in eerste aanleg;
- b) deze bepaling niet van toepassing is op minderjarigen die krachtens de Belgische wet rechtstreeks verwezen worden naar een hoger rechtscollege zoals het Hof van Assisen.

HET VERDRAG VAN DE RECHTEN VAN HET KIND

AANGEPASTE TEKST VOOR KINDEREN

Elk kind heeft het recht om ...

Rechten is hetgeen je mag doen en mag hebben. Je hoeft er niet eerst iets anders voor te doen. Rechten heb je gewoon. Ook jij hebt rechten. Iedereen heeft ze.

Kinderrechten zijn de speciale rechten van het kind. Bijvoorbeeld, je hebt het recht om gezond eten te krijgen. Als kind hoef je er niet eerst voor te betalen of voor te werken. Dat moeten je ouders doen. Een ander voorbeeld van een kinderrecht is: het recht om verzorgd te worden als je ziek bent of gewond. Je hebt ook recht op bescherming tegen alles wat gevaarlijk is en slecht voor jou is. Je hebt het recht te zeggen wat je denkt, dus je mening te zeggen. En er is ook het recht om met andere kinderen samen te komen.

Iedereen tot 18 jaar heeft kinderrechten. Daar word je mee geboren. Er zijn mensen die soms proberen om een kinderrecht voor een tijdje af te pakken.

Wanneer iemand geen rekening houdt met een kinderrecht, zeggen we dat hij je rechten schendt.

Niemand kan jouw rechten voor altijd wegnemen. Men mag jou bijvoorbeeld verbieden om een tijdje te spelen. Dat is dan een straf. Maar, niemand mag je verplichten om nooit meer te spelen. Dat is je recht op spel afpakken.

De kinderrechten komen niet uit één land. Een grote groep van ministers uit alle landen heeft die samen bedacht. Die groep heet de **Verenigde Naties**.

(Naties zijn landen. En naties die verenigd zijn, wil zeggen dat die landen samenwerken) Dus de Verenigde Naties is een groep landen. De ministers van die landen komen samen om afspraken te maken.

Bijvoorbeeld om minder oorlog te voeren. Zo hebben zij afgesproken dat alle mensen rechten hebben. Ze beslisten ook dat kinderen hun eigen rechten moeten hebben. Ons land is ook lid van de Verenigde Naties. Daarom moet iedereen in ons land zich aan de kinderrechten houden.

Die afspraak om de kinderrechten te beschermen staan op papier. Een afspraak op papier heet een **wet**. Een wet afgesproken tussen verschillende landen is een **verdrag**. Het is een lange lijst geworden en noemt: het "**Verdrag inzake de Rechten van het Kind**". Dus, het **Kinderrechtenverdrag**. De ministers van alle landen van de Verenigde Naties hebben hun handtekening onder dat Verdrag gezet. Door het te ondertekenen, beloven ze om de afspraak niet te breken en de kinderrechten te zien als wetten.

Sommige kinderrechten staan in het verdrag bij elkaar geschreven, dat heet dan een **artikel**. Het Verdrag van de Rechten van het Kind telt 54 artikels. Artikels 1 tot en met 41 gaan over de kinderrechten. De andere artikels gaan over het verdrag zelf. De belangrijkste artikels over de kinderrechten kan je verder lezen.

DE TEKST VAN HET VERDRAG

De landen van de Verenigde Naties willen een betere wereld. Daarom maken zij veel afspraken en schrijven ze verdragen. In sommige van die verdragen staat dat kinderen extra aandacht verdienen. Daarom werd een speciaal verdrag ondertekend over de rechten van het kind. Dit “Verdrag inzake de Rechten van het Kind” werd aanvaard op 20 november 1989.

DE ARTIKELS OVER DE KINDERRECHTEN

ARTIKEL 1

Kinderrechten tellen voor iedereen die jonger is dan 18 jaar.

ARTIKEL 2

De kinderrechten zijn er voor alle kinderen.

ARTIKEL 3

Wanneer iemand iets beslist, moet altijd eerst gedacht worden of dat wel goed voor het kind is. Als de ouders dat niet kunnen, dan moeten andere volwassenen dat in hun plaats doen. Er moet gekozen worden voor hetgeen het beste is voor het kind.

ARTIKEL 4

In alle landen moet het nodige gedaan worden voor de kinderrechten.

ARTIKEL 5

De verzorging en de bescherming van het kind gebeuren in de eerste plaats door de ouders en de familie. Volwassenen moeten daarbij rekening houden met de leeftijd van het kind.

ARTIKEL 6

Het kind heeft het recht om zo goed mogelijk te leven en op te groeien.

ARTIKEL 7

Elk kind heeft bij geboorte recht op een naam. Het heeft het recht om zijn ouders te kennen en door hen verzorgd te worden. Het kind heeft recht in een land te wonen. Als je in België geboren wordt, krijg je een eigen voornaam en de familienaam van je vader. Je bent dan een Belg.

ARTIKEL 8

Een kind moet zijn naam, woonplaats en familie kunnen behouden.

ARTIKEL 9

Elk kind heeft het recht om met zijn ouders samen te leven. Wanneer de ouders scheiden of niet meer willen samenleven, zal het kind niet langer met zijn twee ouders samen kunnen wonen. Als ouders hun kind niet genoeg verzorgen zal het kind bij iemand anders moeten wonen. Kinderen die door hun ouders mishandeld of verwaarloosd worden, zullen van bij hun ouders weggehaald worden. Toch blijft het kind dan het recht hebben te weten waar zijn ouders zijn

en mag hij ze nog steeds zien. In elk geval moet geluisterd worden naar wat het kind ervan denkt, vooraleer er iets beslist wordt.

ARTIKEL 10

Om samen te zijn met zijn ouders, heeft elk kind het recht om een land te verlaten en terug binnen te komen.

ARTIKEL 11

Een kind mag niet zonder toestemming van de beide ouders weggebracht worden naar een ander land of vastgehouden worden in het buitenland.

ARTIKEL 12

Elk kind heeft het recht om vrij zijn mening te geven. Met die mening moet rekening gehouden worden. Bij een belangrijke beslissing die over het kind gaat, moet de mening van het kind eerst gehoord worden.

ARTIKEL 13

Het kind heeft recht op informatie. om een mening over iets te hebben. manier hij zijn mening aan anderen spreken, door te schrijven of door zijn mening te geven iemand anders doen.

Het mag dus alles weten wat nodig is. Het kind mag zelf kiezen op welke wil geven, bijvoorbeeld: door te kunst. Enkel wanneer het kind door zijn rechten afneemt, mag het dat niet

ARTIKEL 14

Een kind heeft het recht om ideeën te hebben over de mens en de wereld. Het mag in iets geloven en aanvoelen wat goed en kwaad is. Elk kind heeft recht op een godsdienst. De ouders zullen de kinderen hierbij helpen.

ARTIKEL 15

Elk kind heeft het recht om met anderen samen te komen of een clubje op te richten. Maar dit mag niet als je het op een manier doet waardoor je iemand anders zijn rechten afneemt.

ARTIKEL 16

Niemand mag zich zonder goede reden bemoeien met het leven van een kind. Zo mag niemand zonder toestemming bij het kind alleen thuis komen, zijn brieven lezen of het kind een slechte naam geven.

ARTIKEL 17

Door de kranten, de radio, de tv en het internet moet een kind kunnen te weten komen wat belangrijk voor hem is. Volwassenen moeten ervoor zorgen dat kinderen niet naar zaken kijken of luisteren die niet geschikt voor hen zijn. Kinderen moeten kunnen lezen in kinderboeken. Er moeten ook boeken en programma's op radio en tv zijn voor de kinderen die een andere taal spreken of van een ander land zijn.

ARTIKEL 18

De ouders helpen het kind op te groeien. Zowel de vader als de moeder doen dit. Als de ouders dit niet kunnen, zullen ze hierbij geholpen worden of zal iemand anders dit

in hun plaats doen. Op de uren dat ouders niet voor hun kinderen kunnen zorgen omdat ze werken, moeten de kinderen naar een kinderopvang kunnen.

ARTIKEL 19

Niemand mag kinderen slecht behandelen. Er moet voor gezorgd worden dat een kind niet gepest of geslagen wordt, ook niet door de ouders. Een kind moet altijd verzorgd worden als dat nodig is. Kinderen moeten altijd beschermd worden tegen mishandeling.

ARTIKEL 20

Een kind dat niet bij zijn eigen ouders kan blijven, moet geplaatst worden bij een ander gezin of in een tehuis bij andere kinderen. Dat kind zit dan beter bij mensen die rekening houden met zijn taal, godsdienst en het land waaruit het komt.

ARTIKEL 21

Een kind dat echt nooit meer bij zijn eigen ouders terug kan, krijgt nieuwe ouders. Zoiets heet adoptie. Zoiets kan enkel gebeuren met de toestemming van de rechter. Voor kinderen bij wie adoptie in eigen land niet kan, worden nieuwe ouders in een ander land gezocht. Adoptie gebeurt alleen als het leven van het kind er beter van wordt.

ARTIKEL 22

Soms vluchten kinderen weg uit hun land. Omdat er bijvoorbeeld geen eten is of er een oorlog is. Die kinderen moeten speciaal geholpen worden, ook om hun familie terug te vinden.

ARTIKEL 23

Een kind met een beperking moet extra verzorgd worden. Het moet kunnen meedoen met andere kinderen. Het moet de kans krijgen om alles zelf te doen. Als het volwassen is, moet het zoveel mogelijk kunnen wat iemand zonder handicap kan. De ouders van een kind met een beperking moeten speciale hulp krijgen om hun kind te verzorgen.

ARTIKEL 24

Elk kind heeft het recht om gezond te zijn. Alles wat slecht is voor de gezondheid van een kind moet beschermd worden. Ouders moeten hun kinderen tegen ziektes en ongevallen. Als een kind ziek is, moet het behandeld worden. Zwangere vrouwen en pasgeboren baby's moeten speciale zorg krijgen. Er moeten zo weinig mogelijk baby's en kinderen sterven. Alle kinderen over gans de wereld moeten hebben en niemand mag hongerlijden. Kinderen mogen geen gevaar lopen door de milieuvervuiling. Volwassenen en kinderen krijgen informatie over hoe de gezondheid van kinderen kan verbeterd worden.

ARTIKEL 25

Een kind dat niet bij zijn ouders woont, moet goed behandeld worden. Dat moet men regelmatig controleren.

ARTIKEL 26

Een kind mag niet in armoede leven. Ouders die geld te kort hebben, moeten geholpen

worden.

ARTIKEL 27

Elk kind moet voldoende kansen krijgen om goed op te groeien. Als ouders het moeilijk hebben om aan gezonde voeding, genoeg kleding of een goed huis te geraken, zullen ze geholpen worden.

ARTIKEL 28

Elk kind heeft het recht om naar school te gaan. Kinderen moeten, tot ze een bepaalde leeftijd hebben, verplicht worden om naar school te gaan. Alle kinderen op school moeten evenveel kansen krijgen. Kinderen die jonger dan twaalf jaar zijn, moeten gratis naar school kunnen. Kinderen moeten zolang mogelijk naar school kunnen gaan. Ouders en kinderen moeten geleerd worden welke soorten scholen er bestaan. Kinderen moeten zich op school goed voelen.

ARTIKEL 29

Een kind moet op school van alles getoond worden wat het goed kan. over de rechten van de mens. Elk respect te hebben voor mensen met een andere taal of uit een ander land. Een kind moet weten dat iedereen op de wereld gelijk is. Elk kind moet geleerd worden eerbied te hebben voor de natuur. De school moet het kind voorbereiden op het leven als volwassene.

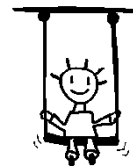
kunnen leren en doen. Het moet Op school moet geleerd worden kind moet geleerd worden om

ARTIKEL 30

Een kind uit een ander land mag niet verboden worden om zijn taal te spreken. Hij mag samenkomen met andere mensen van dat land en zijn eigen gewoontes en godsdienst hebben.

ARTIKEL 31

Elk kind heeft recht op rust en vrije tijd. Iedereen mag spelen, sporten en met kunst bezig zijn.

ARTIKEL 32

Kinderen mogen geen zwaar werk doen. Niemand mag gevaarlijk of ongezond werk doen. Jonge kinderen mogen niet de ganse dag werken om geld te verdienen.

ARTIKEL 33

Kinderen moeten beschermd worden tegen het gebruik van drugs. Ze mogen ze niet kopen of verkopen. Kinderen mogen niet toegelaten worden om drugs te maken. Kinderen mogen niet zien hoe volwassenen drugs gebruiken.

ARTIKEL 34

Niemand mag een kind gebruiken voor seks. Zelfs foto's en films van blote kinderen zijn verboden.

ARTIKEL 35

Volwassenen moeten opletten dat kinderen niet ontvoerd of verkocht worden.

ARTIKEL 36

Volwassenen moeten ervoor zorgen dat een kind niet verplicht wordt om iets te doen dat schadelijk is voor hem.

ARTIKEL 37

Kinderen die opgesloten worden omdat ze iets verkeerd gedaan hebben, mogen nooit bij volwassenen in een gevangenis zitten. Kinderen kunnen nooit de doodstraf of een levenslange gevangenisstraf krijgen. Kinderen mogen nooit gefolterd worden. Opsluiting kan pas als het echt niet anders kan. Opgesloten kinderen mogen niet slecht behandeld worden. Ze mogen hun ouders zien en moeten hulp krijgen van iemand. De rechter en de mensen van de politie of van de gevangenis moeten steeds alle regels volgen.

ARTIKEL 38

Geen enkel kind, dat jonger is dan 15 jaar, mag in het leger om te vechten in een oorlog. Kinderen die wonen in een land waar het oorlog is, krijgen extra bescherming en verzorging.

ARTIKEL 39

Alle kinderen die slecht behandeld geweest zijn, of bij wie iets heel ergs gebeurd is, moeten speciale hulp krijgen.

ARTIKEL 40

Een kind dat verdacht wordt van een misdaad moet juist behandeld worden. Er moet een bewijs zijn dat het kind iets deed tegen de regels. Het kind moet door een advocaat verdedigd worden. Als opsluiting niet echt nodig is, gebeurt dit beter niet.

ARTIKEL 41

Als de wetten van het land de kinderen nog meer rechten geeft dan dit Verdrag, dan tellen die wetten eerst.

DE ARTIKELS OVER HET VERDRAG

ARTIKEL 42

Volwassenen moeten de kinderrechten zoveel mogelijk bekendmaken bij kinderen en volwassenen.

ARTIKEL 43

In elk land wordt een groep mensen gezocht die veel over kinderen en hun rechten weten. Deze specialisten zullen erover waken dat er eerbied voor de kinderrechten is. Die specialisten uit alle landen komen regelmatig samen. Die groep heet het 'Comité voor de Rechten van het Kind'. Het leest alle teksten die de landen opsturen en geeft daarover een mening.

ARTIKEL 44

De ministers moeten teksten schrijven waarin ze bewijzen hoe er in hun land voor de kinderrechten gewerkt wordt.

ARTIKEL 45

Het is de bedoeling dat iedereen tezamen werkt aan de rechten van alle kinderen over de hele wereld.

ARTIKEL 46

Elk land op de wereld mag het Verdrag ondertekenen.

ARTIKEL 47

Binnen één land moeten alle ministers akkoord zijn om het Verdrag te ondertekenen.

ARTIKEL 48

Als een nieuw land wil meedoen, moet de Verenigde Naties dat eerst goedkeuren.

ARTIKEL 49

Het Verdrag begint te tellen een maand na het goedkeuren en ondertekenen.

ARTIKEL 50

De ministers van een land kunnen voorstellen om een deel van het Verdrag te veranderen. Daarover moet dan gestemd worden door de Verenigde Naties.

ARTIKEL 51

Sommige ministers laten in het Verdrag opschrijven dat het in hun land moeilijk is om alle kinderrechten volledig te volgen. Er kan dan door de Verenigde Naties beslist worden om dat land niet toe te laten om het Verdrag te ondertekenen.

ARTIKEL 52

De ministers van een land kunnen per brief laten weten aan de Verenigde Naties dat ze niet meer meedoen met het Verdrag.

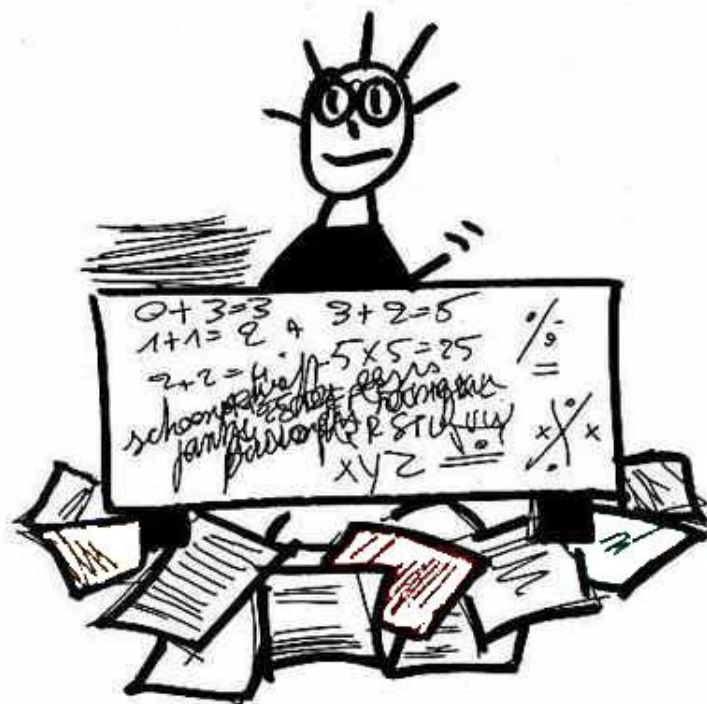
ARTIKEL 53

Alle ondertekende kopieën van het Verdrag worden bijgehouden door de baas van de Verenigde Naties.

ARTIKEL 54

Het eerste Verdrag wordt bewaard door de baas van de Verenigde Naties.

Methodieken

I. KINDERRECHTEN IN HET ALGEMEEN: TEKENINGEN I.V.M. DE RECHTEN VAN HET KIND

Doelgroep

Kleuters en kinderen lager onderwijs

Materiaal

15 tekeningen (zie bijlage).

Doelstelling

- Aan de hand van de tekeningen kunnen achterhalen over welk recht de tekening handelt.
- Enkele rechten uit het verdrag kunnen begrijpen en concretiseren.

Werkwijze

De kinderen werken in groepjes van maximum 4. Elke groep krijgt een of meerdere tekeningen.

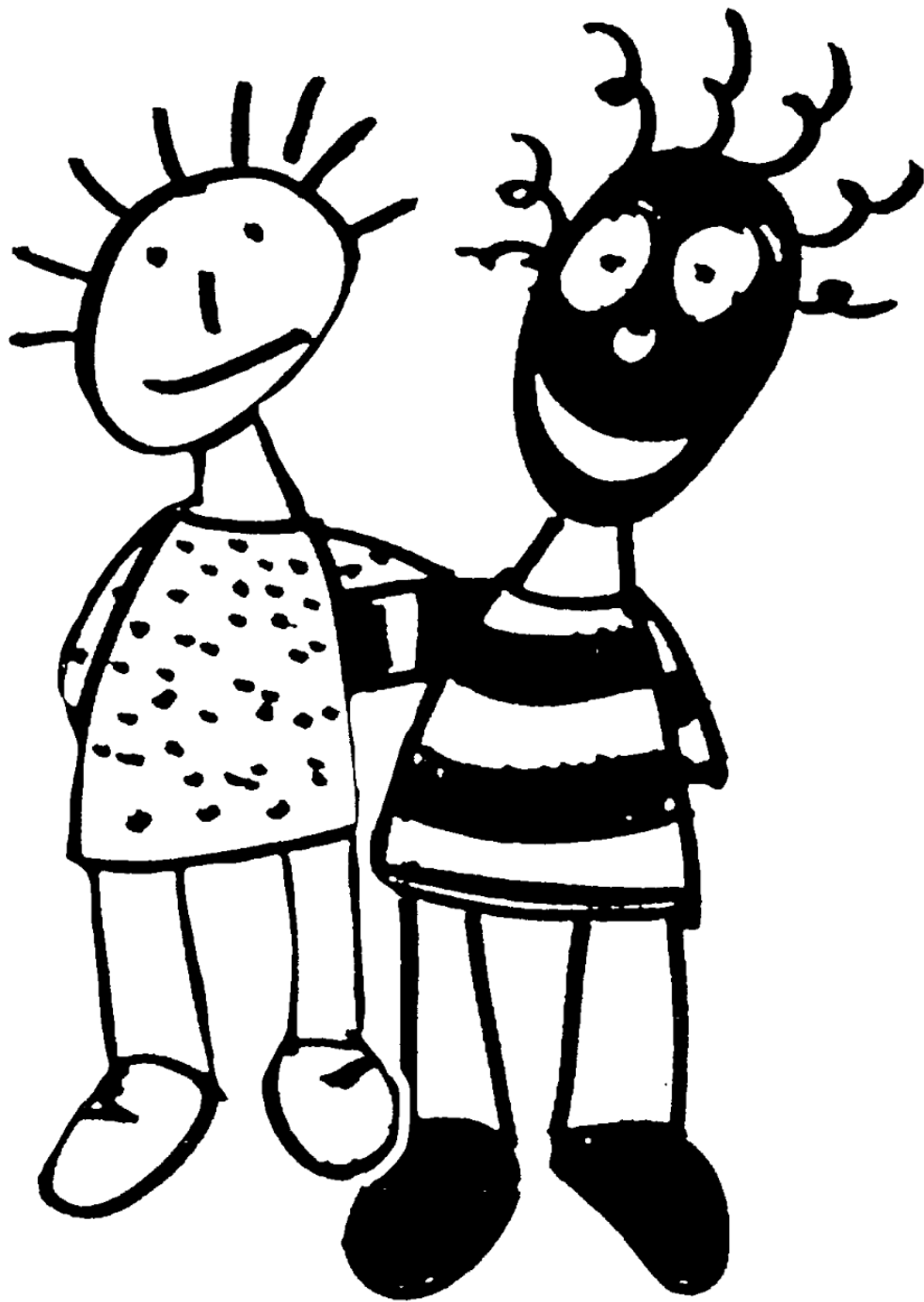
De kinderen bespreken in groep de tekeningen en achterhalen over welk kinderrecht het hier gaat.

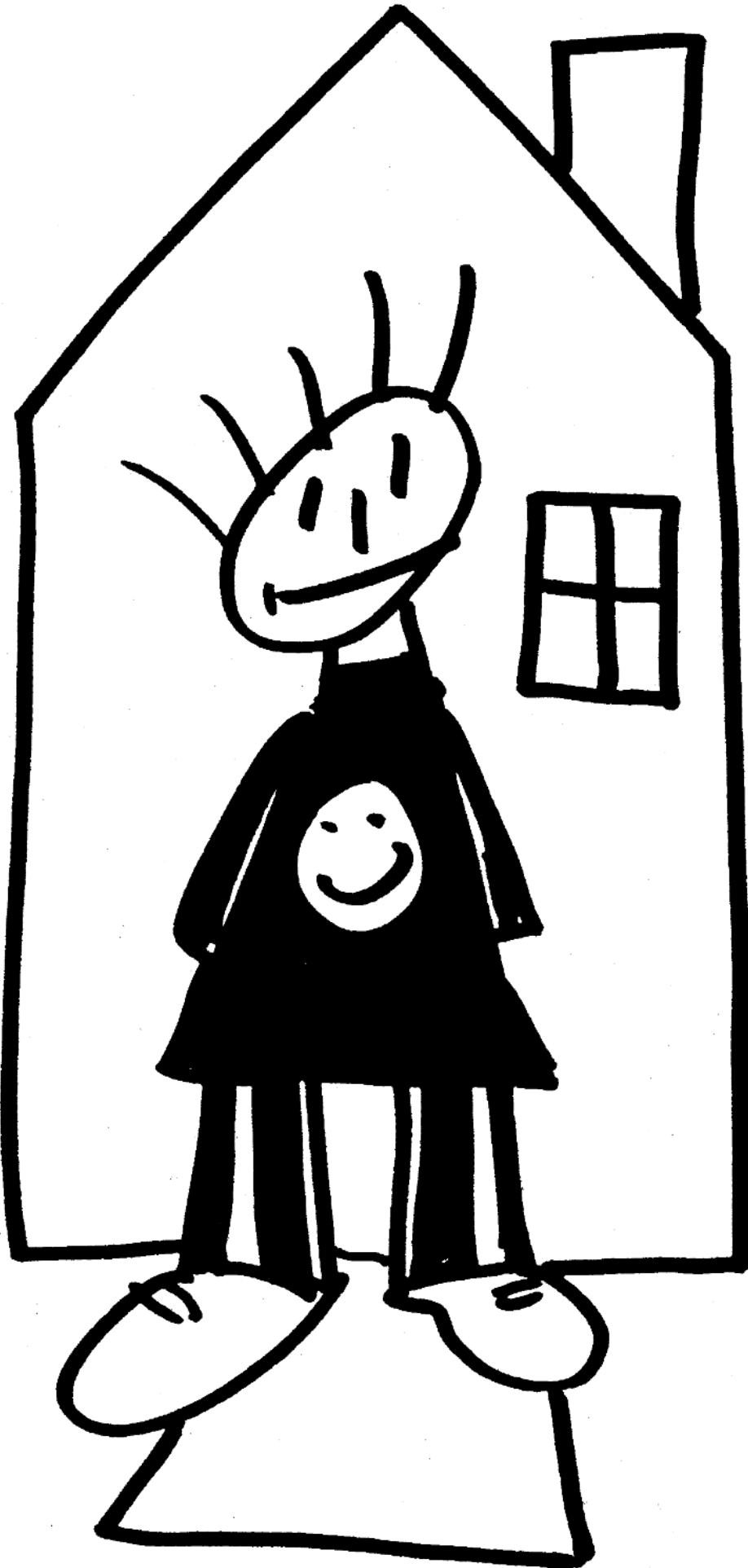
Variant:

Voor kinderen lager onderwijs:

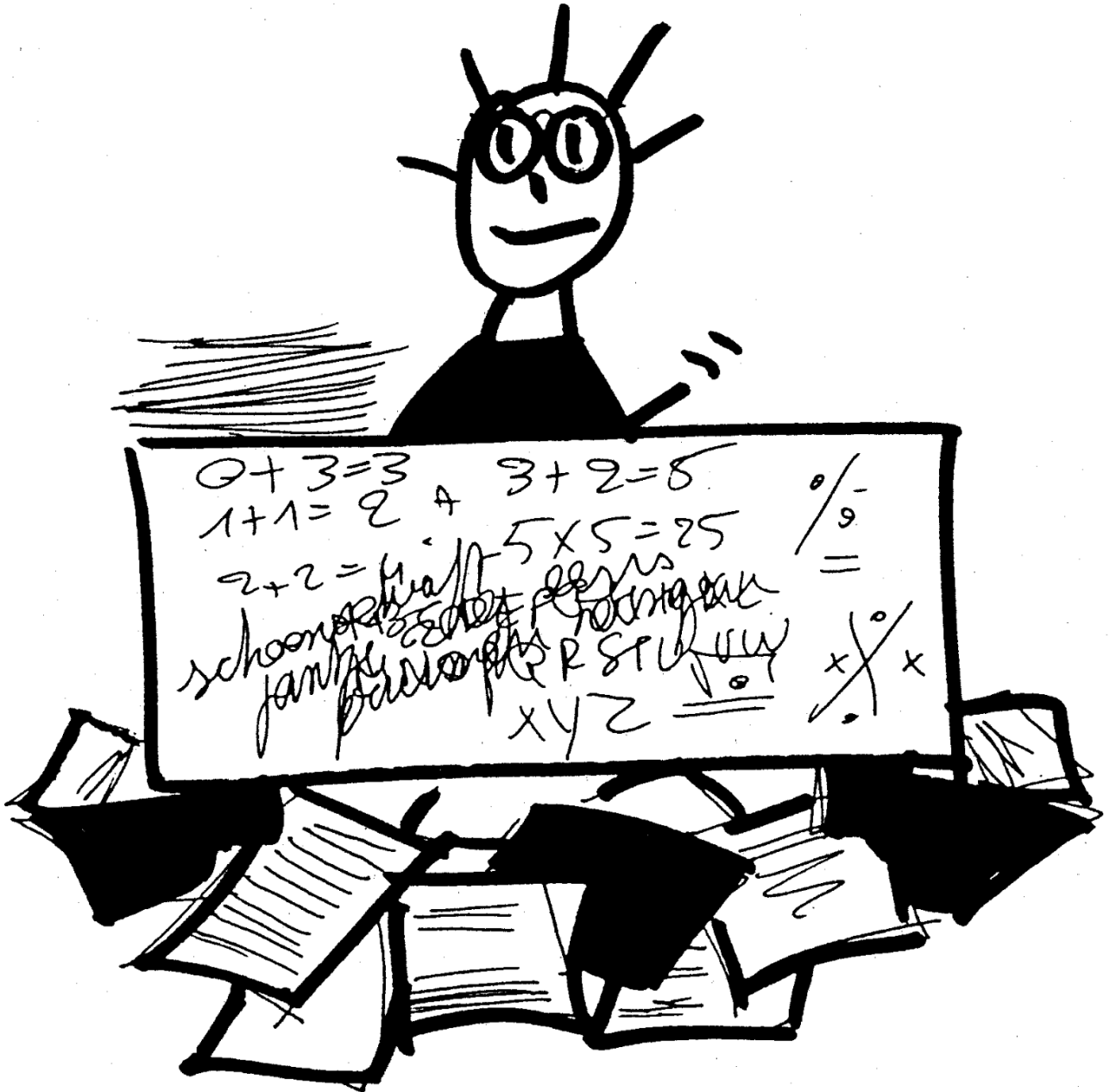
Extra materiaal (zie bijlage): verdragstekst of kaartjes met rechten (niveau 1 of niveau 2).

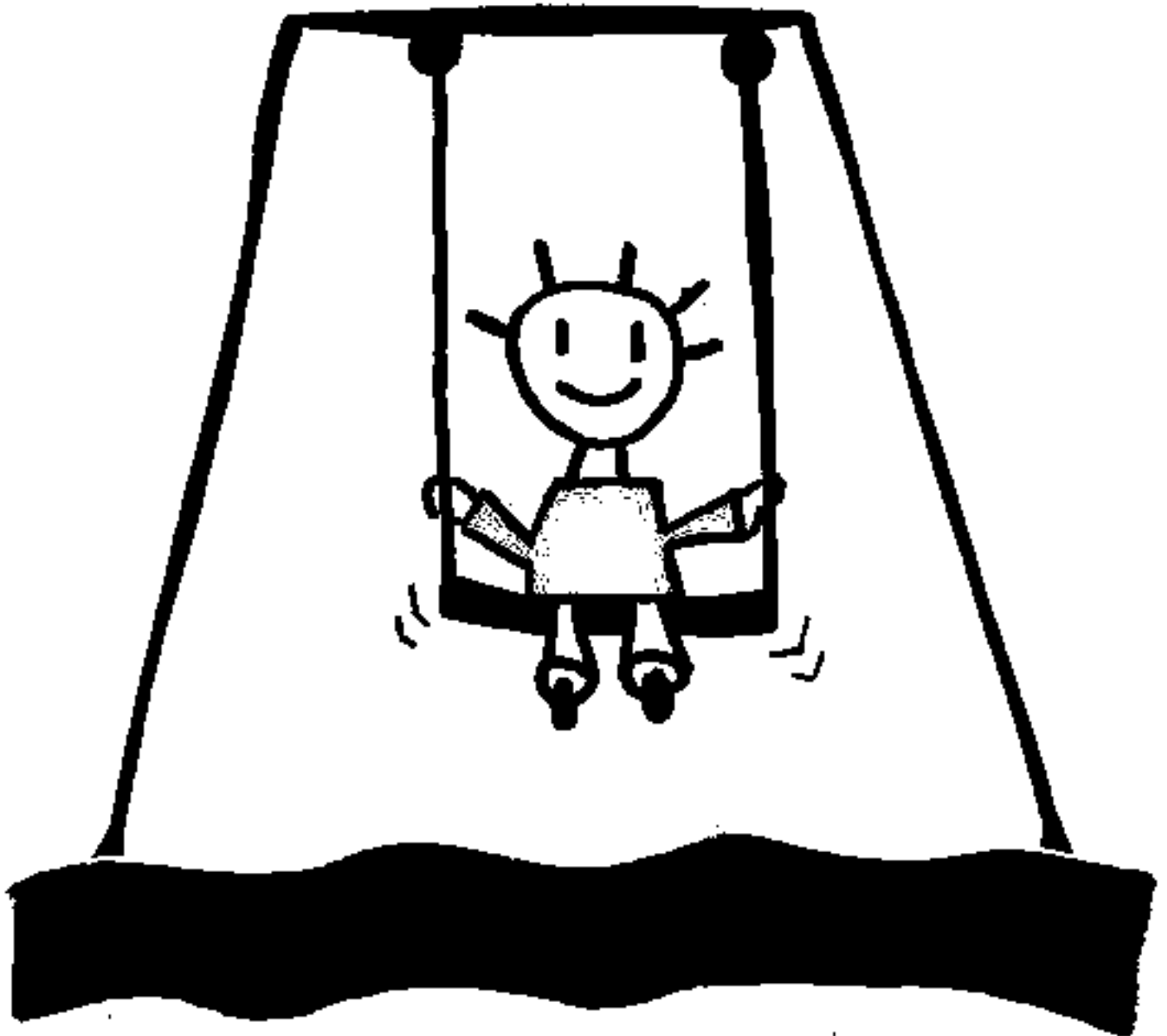
De kinderen moeten nu de juiste tekst bij de juiste tekening leggen.

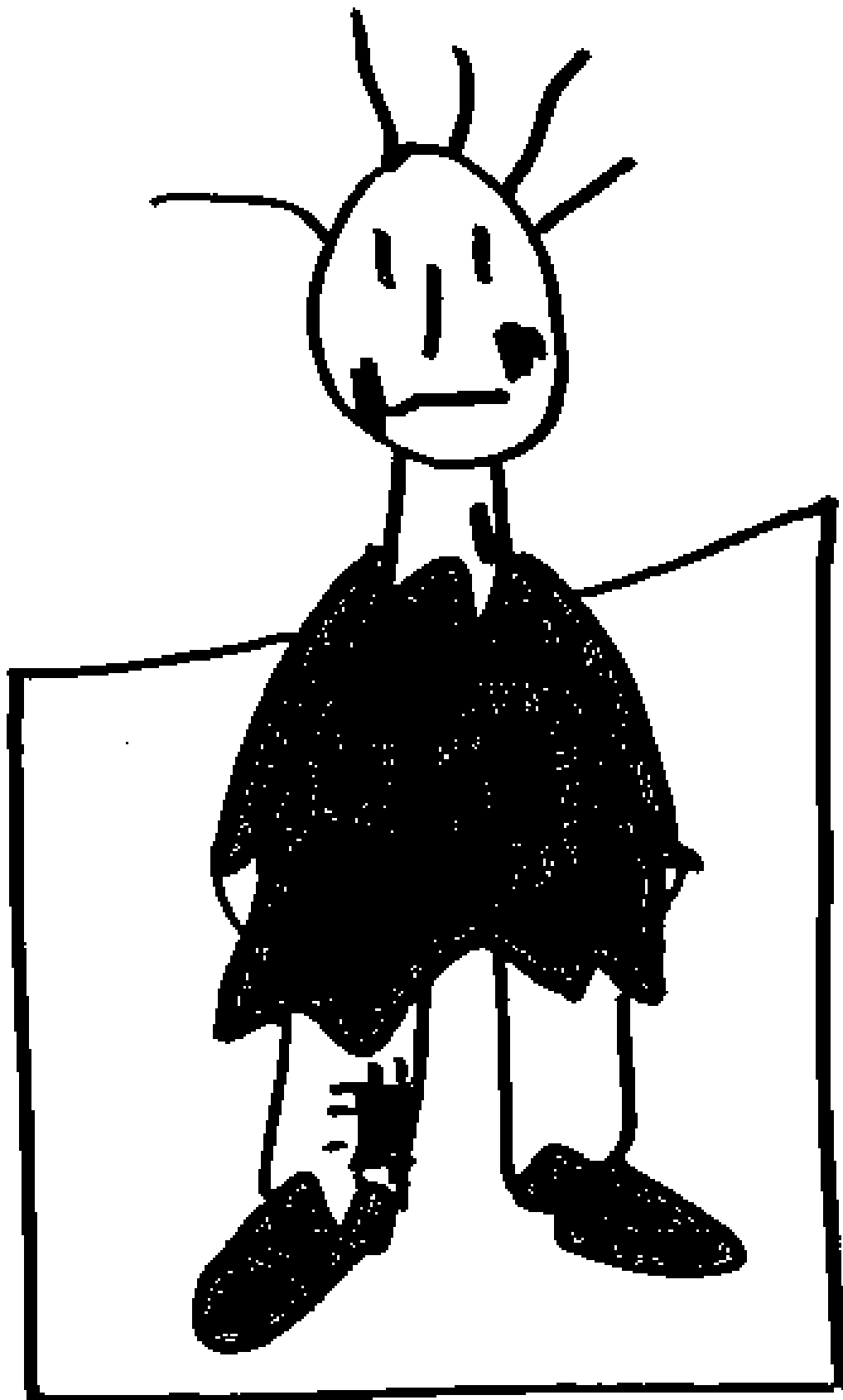

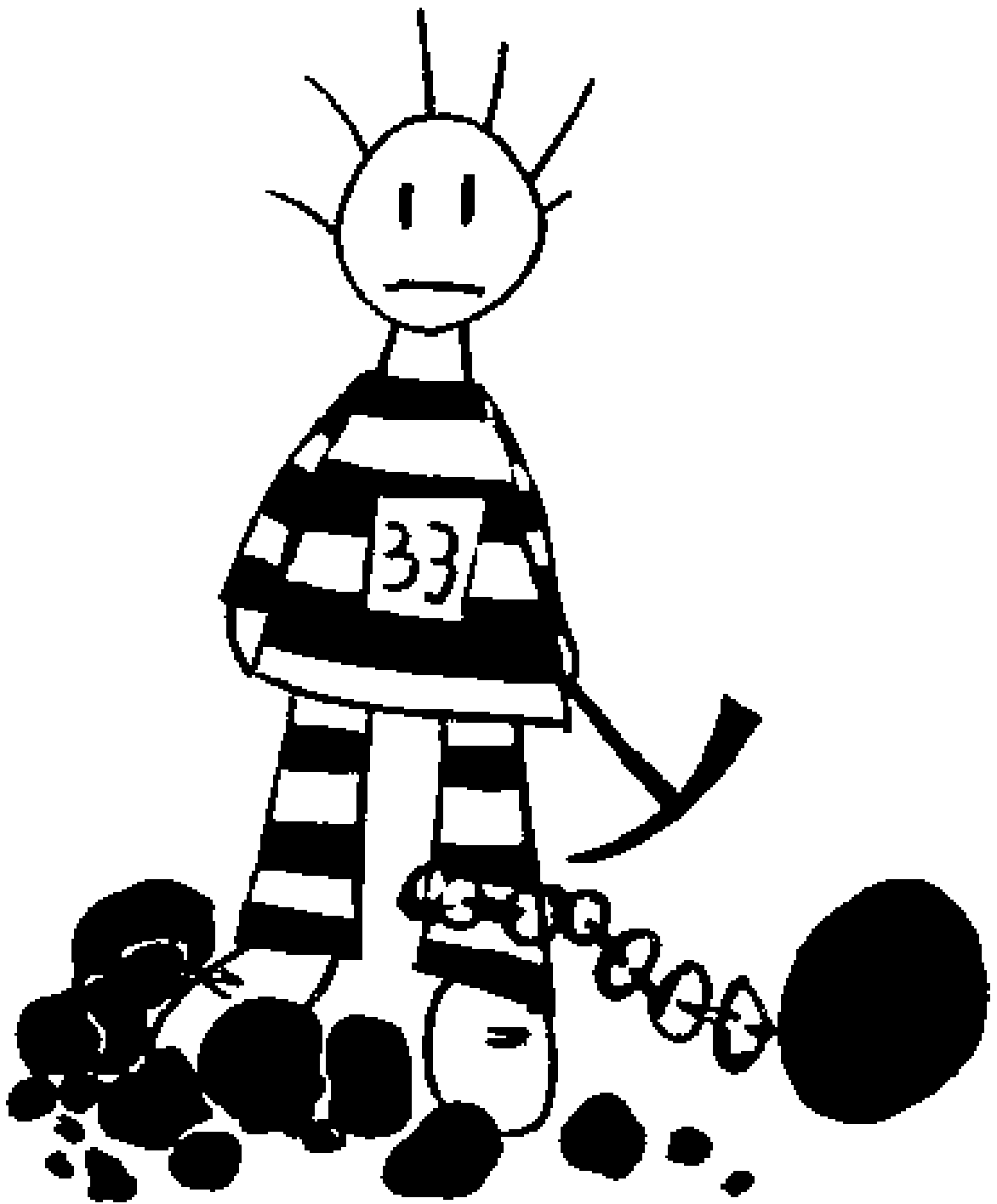

LIES

PIET

JO

JAN

HEVE

AN

HENK

PETER

SOFIE

MARK

belg

HER

LOTE

FRANKRIJK

hoerland
duitsland

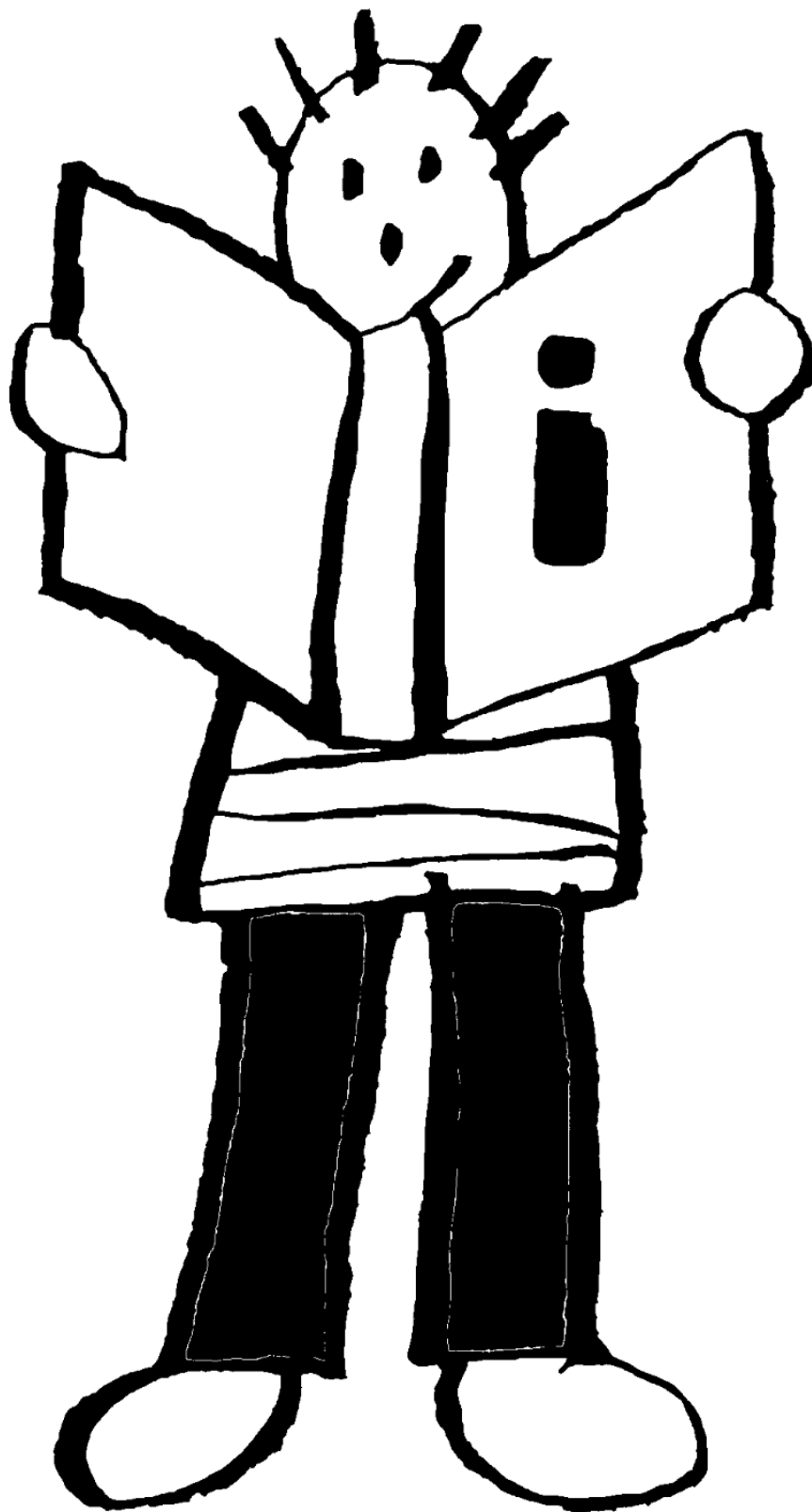
Lieven

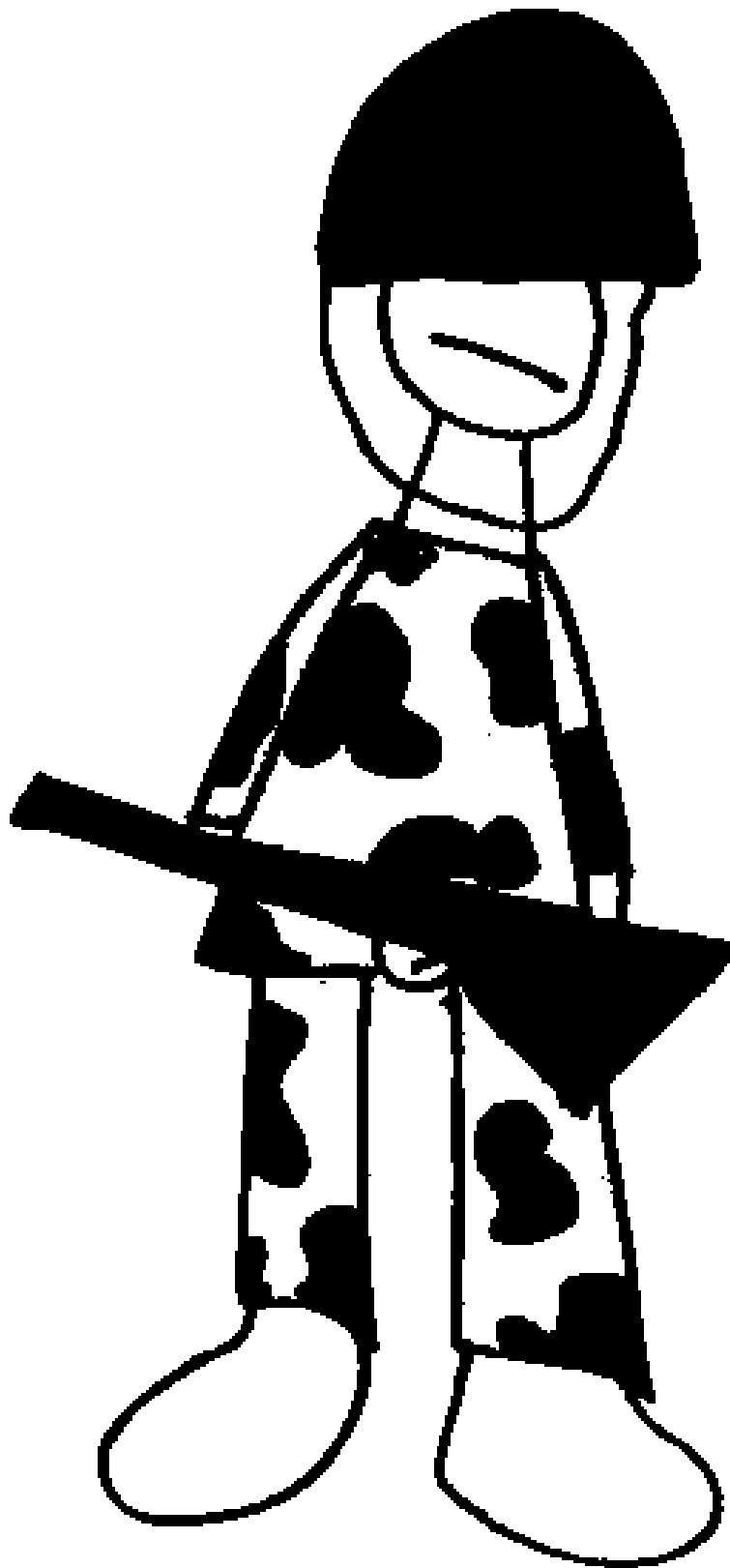
JOACHIM

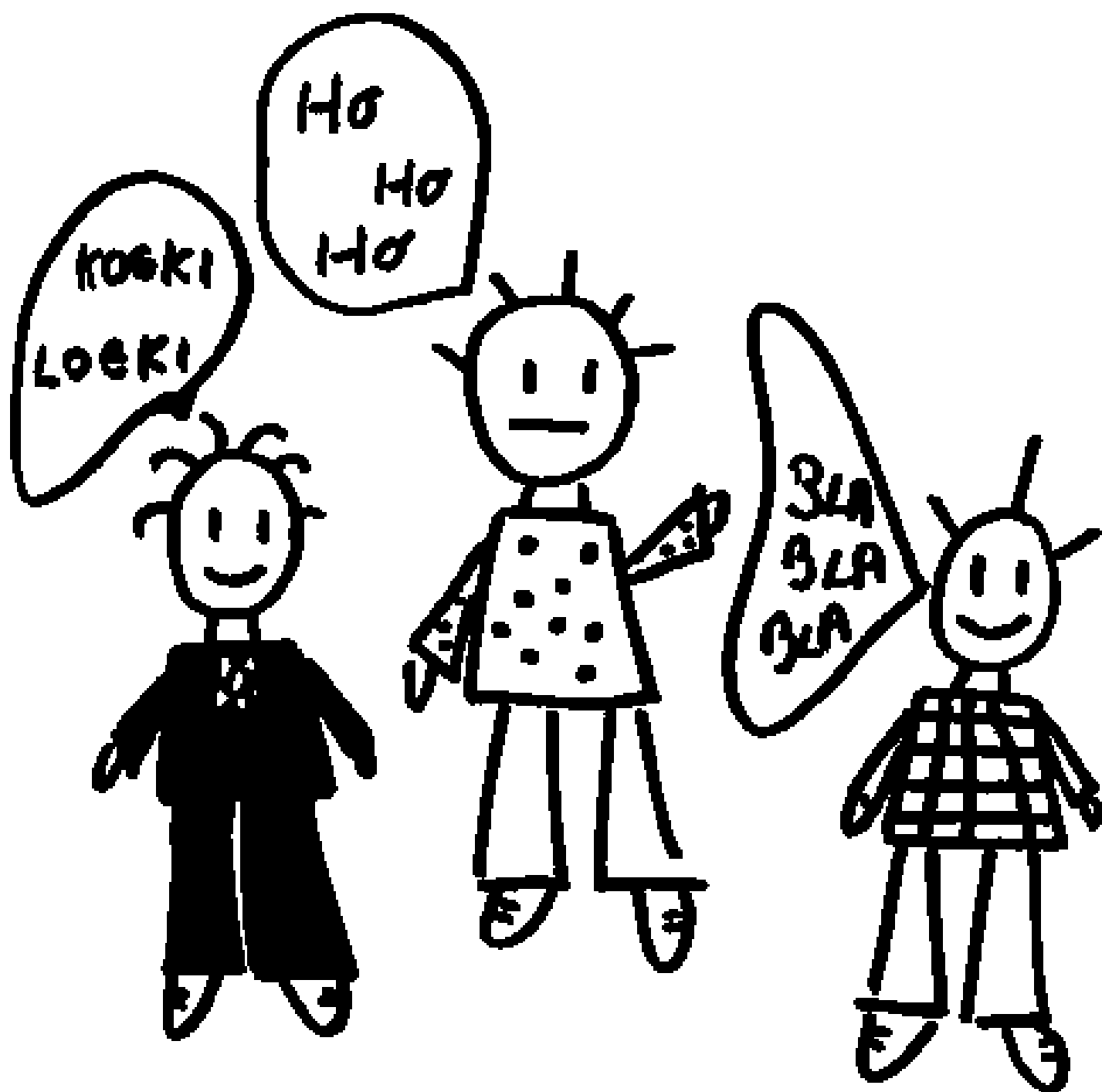
SANDRA

ROOS

SAN

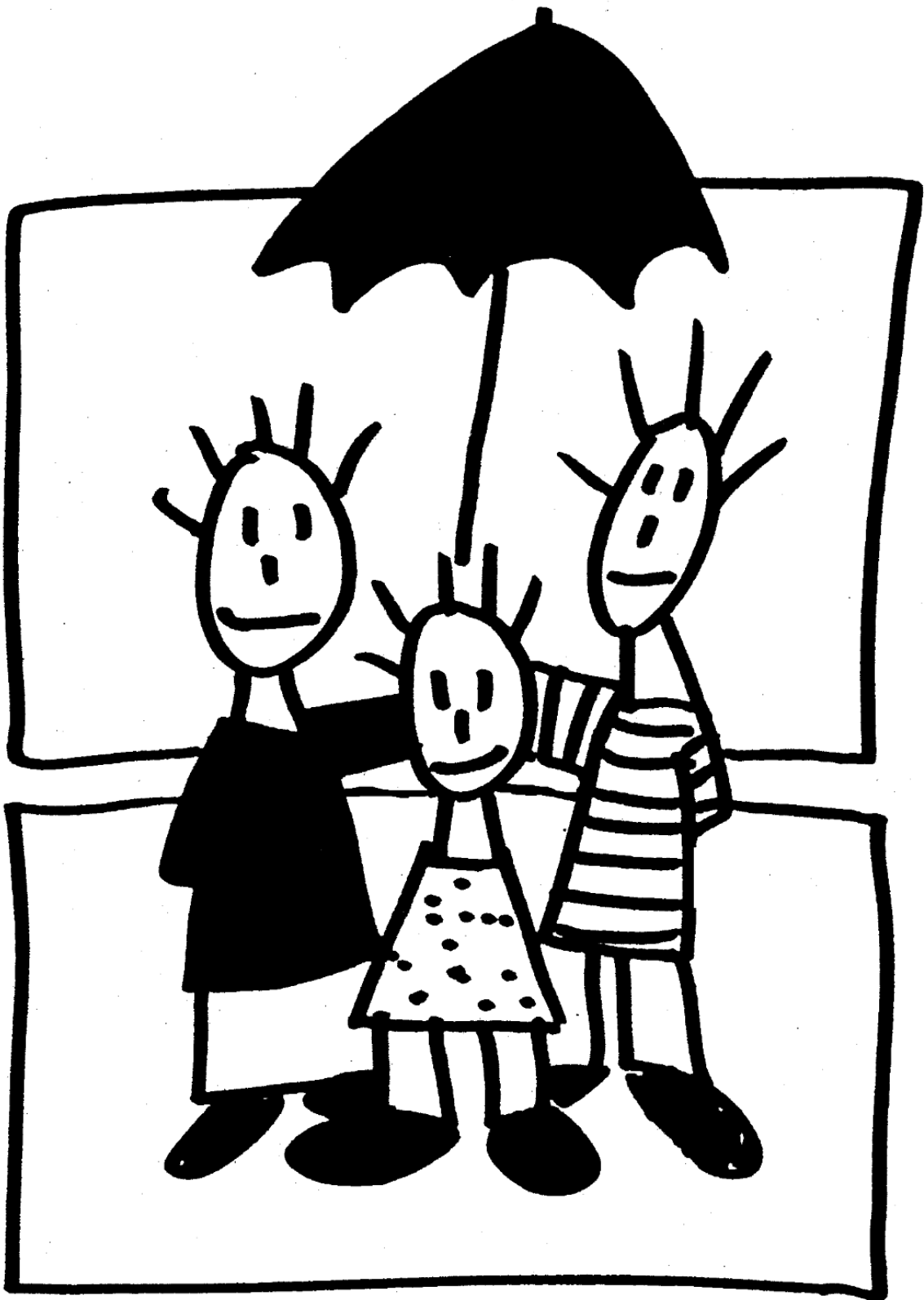

RECHTEN VAN HET KIND

Niveau 1

<p>Of je nu Kaat, Yoshi of Fatima heet, als je maar een naam hebt. Door een naam te hebben ben je iemand. Kinderen hebben recht op een naam vanaf de geboorte.</p>	<p>Ieder kind moet ergens kunnen wonen. Ieder kind heeft recht op kleding en genoeg eten.</p>
<p>Of je nu Turk, Mexicaan of Belg bent, het doet er niet toe uit welk land je komt. Het doet er niet toe welke kleurskleur je hebt. Iedereen is gelijk!</p>	<p>Kinderen mogen niet ingezet worden in de oorlog.</p>
<p>De grote mensen moeten ervoor zorgen dat kinderen geen kwaad overkomt.</p>	<p>Kinderen hebben het recht zich te ontspannen en te kunnen spelen.</p>
<p>Als je minder goed kan spreken, minder goed kan wandelen of wat dan ook, dan heb je recht op extra zorg.</p>	<p>Ieder kind heeft het recht te zeggen wat hij of zij denkt.</p>
<p>Alle kinderen moeten naar school kunnen gaan om te leren.</p>	<p>Kinderen hebben het recht om samen een clubje te vormen of een actiegroepje op te richten.</p>
<p>Niemand heeft het recht om een kind in de gevangenis te stoppen.</p>	<p>Kinderen mogen niet aan hun lot worden overgelaten.</p>

RECHTEN VAN HET KIND

Niveau 2

<p>Alle rechten gelden voor alle kinderen zonder uitzondering. Het is de plicht van de overheid het kind te beschermen tegen elke vorm van discriminatie.</p>	<p>Geen enkel kind mag beroofd worden van zijn vrijheid.</p>
<p>Elk kind heeft recht op een naam vanaf de geboorte, en het kind heeft recht op een nationaliteit.</p>	<p>Kinderen mogen niet gerekruteerd worden bij de strijdkrachten.</p>
<p>Elk kind heeft recht op voeding, kleding en behuizing.</p>	<p>Kinderen hebben recht op de nodige gezondheidszorgen.</p>
<p>De overheid moet er voor zorgen dat de ouders en/of opvoeders goed voor kinderen zorgen. Kinderen mogen niet verwaarloosd worden.</p>	<p>Elk kind heeft recht op vrije meningsuiting. Het kind heeft recht informatie te verzamelen en zijn gedachten te uiten.</p>
<p>Elk kind heeft recht op onderwijs.</p>	<p>Volwassenen moeten kinderen begeleiden opdat het zich naar vermogen zou kunnen ontplooiën.</p>
<p>Elk kind heeft recht op ontspanning, spel en culturele en creatieve activiteiten.</p>	<p>Elk kind heeft recht om zich bij verenigingen aan te sluiten of om zelf een vereniging op te richten.</p>

II. RECHT OP MEDISCHE VERZORGING: WENSKAART MAKEN

Doelgroep

Kleuters en kinderen lager onderwijs

Materiaal

- Bladen papier of karton
- Kleurpotloden, stiften, ...
- Tijdschriften waaruit de kinderen afbeeldingen kunnen knippen
- ...

Doelstelling

- De kinderen krijgen een beeld van het 'recht op medische verzorging'.
- De kinderen leren dat zieke mensen recht hebben op verzorging.

Werkwijze

De kinderen nemen plaats aan een tafeltje. De begeleider vertelt de kinderen dat ze wenskaarten zullen maken voor zieke mensen in het ziekenhuis of eventueel voor een ziek klasgenootje of familielid.

De kinderen vouwen de bladen papier of karton in twee en kunnen deze blanco wenskaarten decoreren. Ze kunnen op hun kaart stempelen, plakken of tekenen en zo een zieke persoon veel beterschap wensen.

Op het einde legt de begeleider de nadruk op 'het recht op medische verzorging'. Zonder lichaam kunnen we niet bestaan. Daarom moeten we er goed zorg voor dragen. Gezond eten, genoeg water drinken, voldoende bewegen, ...

Als je ziek bent, wil je lichaam even niet mee. Maar het kan ook zijn dat ons lichaam voor altijd niet meer goed werkt, dan hebben we een beperking.

In elk geval hebben kinderen die ziek zijn of die een beperking hebben, recht op medische verzorging en op extra hulp.

III. IEDEREEN IS GELIJK: LIEDJE ‘HE DOE MAAR MEE’. TONYA

Doelgroep

Kleuters en kinderen lager onderwijs

Materiaal

- Songtekst ‘he doe maar mee’ van Tonya (zie bijlage)
- Liedje via Youtube

Doelstelling

- De kinderen staan stil bij de tekst van het lied.
- De kinderen bewegen op de muziek en zingen het liedje mee.
- De kinderen krijgen inzicht in het recht ‘Iedereen is gelijk’

Werkwijze

De begeleider laat het liedje spelen of zingt het liedje zelf.

De kinderen luisteren naar het lied en de tekst. Bij het beluisteren van het lied (voor de eerste keer) zingen de kinderen nog niet mee, ook al kennen ze het lied.

Na het beluisteren van het liedje vraagt de begeleider wat de kinderen gehoord hebben. Waarover gaat het liedje? enz... De kinderen kunnen reageren. De begeleider speelt in op de reacties van de kinderen.

De begeleider legt uit wat het recht ‘Iedereen is gelijk’ betekent.

We verschillen allemaal van elkaar. Iedereen is uniek. Toch zijn we uiteindelijk allemaal gelijk. Allemaal ‘mens’. Niemand mag uitgesloten worden op basis van geslacht, taal, cultuur, huidskleur, geloof, ...

We luisteren nog eens naar het liedje. Wie kan meezingen, mag dat nu doen.

Er wordt de kinderen gevraagd welke bewegingen ze kunnen doen bij het lied. Deze bewegingen worden door alle kinderen geprobeerd.

Het liedje wordt nog eens gespeeld en de kinderen kunnen de afgesproken bewegingen uitvoeren op de juiste momenten.

SONGTEKST

TONYA

'HE DOE MAAR MEE'

emi / emi

hé doe maar mee
ben je groot of ben je klein
voor mij mag iedereen, iedereen er zijn

hé doe maar mee
ben je wit of ben je bruin
voor mij mag iedereen, iedereen er zijn

hé doe maar mee
ben je groot of ben je klein
voor mij mag iedereen, iedereen er zijn

hé doe maar mee
ben je wit of ben je bruin
ja voor mij mag iedereen, iedereen er
zijn

hé doe maar mee
hé doe maar mee

hé doe maar mee
is je naam Jeroen of Lien
dans op de muziek
of durf je niet misschien

hé doe maar mee
ben je recht of ben je schuin
het maakt voor mij niks uit
ik zing het heel heel luid

hé doe maar mee
hé doe maar mee

ik duim voor jou
en jij ook voor mij
voor mij telt alleen dat je mijn vriendje
kan zijn

kom zing het maar mee
en roep het maar uit
en alles is oké, hé!

hé doe maar mee
hé doe maar mee
hé doe maar mee

kom zing maar mee
en roep het maar uit
en alles is oké, hé

hé doe maar mee
ben je groot of ben je klein
voor mij mag iedereen, iedereen er zijn

hé doe maar mee
ben je wit of ben je bruin
voor mij mag iedereen, iedereen er zijn

hé doe maar mee
ben je groot of ben je klein
voor mij mag iedereen, iedereen er zijn

hé doe maar mee
ben je wit of ben je bruin
voor mij mag iedereen, iedereen er zijn

hé doe maar mee
hé doe maar mee
hé doe maar mee
hé doe maar mee
hé doe maar mee
hé doe maar mee

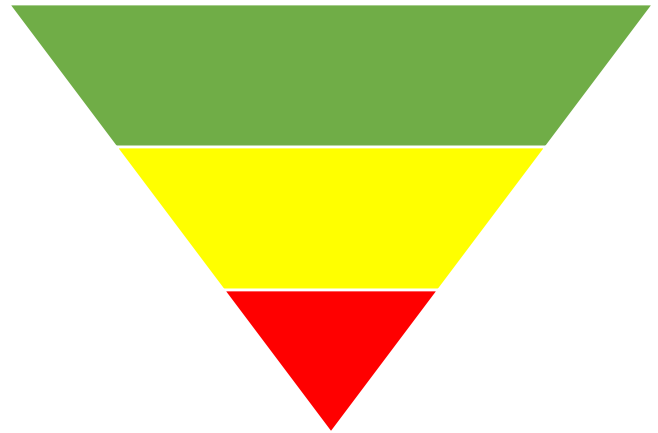
IV. RECHT OP GEZONDE VOEDING: KENNISMAKEN MET DE VOEDINGSDRIEHOEK

Doelgroep

Kleuters en kinderen lager onderwijs

Materiaal

- Groot blad papier (posterformaat)
- Kleurpotloden of stiften
- Lijm
- Afbeeldingen van verschillende soorten voeding in bijlage

Doelstelling

- De kinderen maken kennis met de voedingsdriehoek.
- De kinderen leren over verschillende soorten voeding.
- De kinderen kunnen aangeven welke voeding gezond is en welke niet.
- De kinderen begrijpen dat ze recht hebben op gezonde voeding.

Werkwijze

Gebruik de prentjes in bijlage en overloop ze met de kinderen. Test de kennis van de kinderen over voeding. Geef elk kind een prentje die ze zo realistisch mogelijk moeten inkleuren. Terwijl de kinderen aan het kleuren zijn, kan de begeleider met hen praten over gezonde en ongezonde voeding. Eten jullie veel fruit? Eten jullie graag fruit? Is fruit gezond? Is snoep gezond? Wie drinkt veel water?...

De begeleider legt er de nadruk op dat kinderen gezonde voeding nodig hebben om te overleven en te groeien. Dat kinderen daarom recht hebben op gezonde voeding.

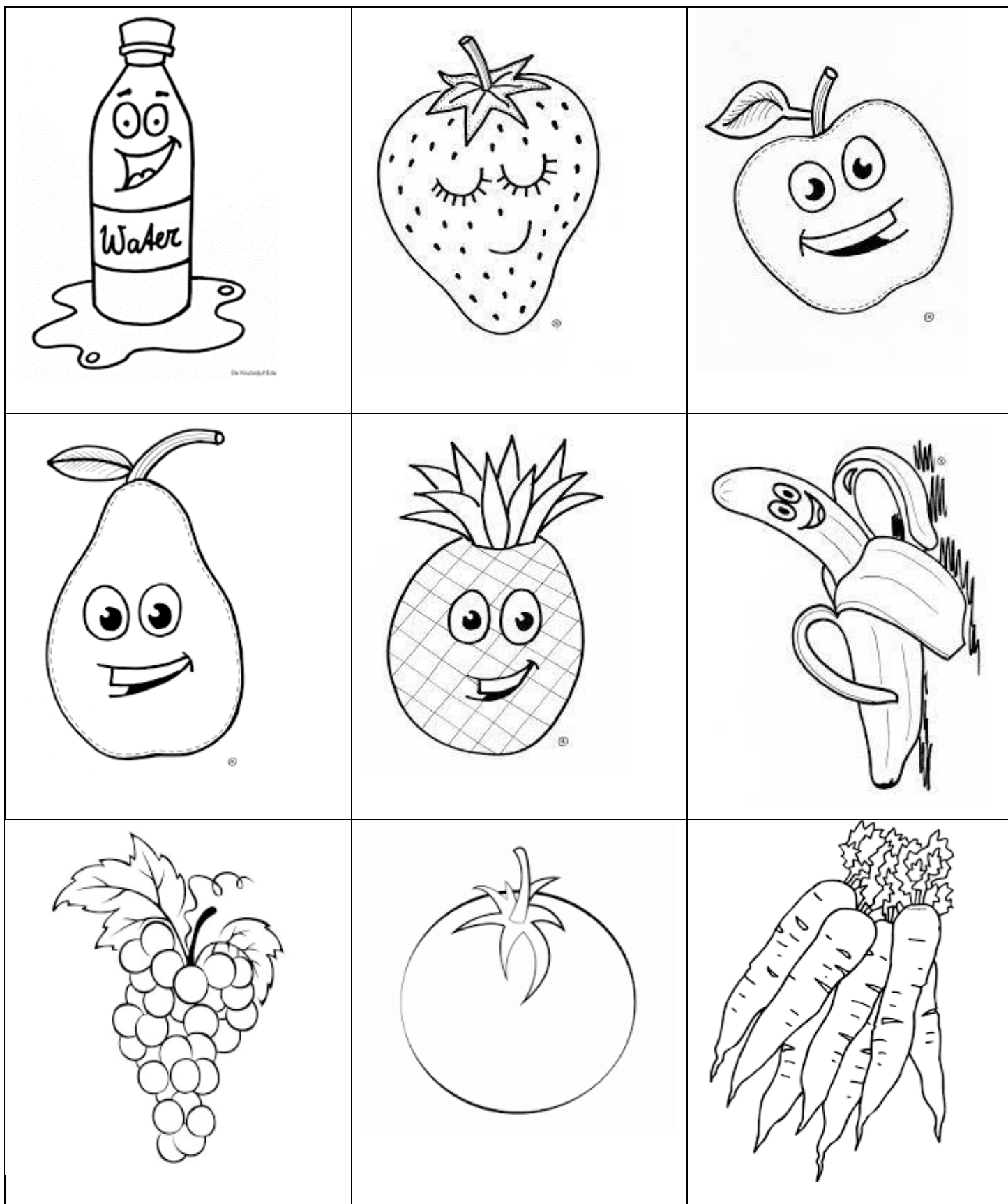
Neem een groot blad papier (posterformaat) teken hier op de voedingsdriehoek. Geef de kinderen de opdracht om aan elk vak op de piramide de juiste kleur te geven. (Groen – geel – rood). Leg de kinderen uit dat dit de voedingsdriehoek voorstelt. In het groene vak komt voeding terecht die gezond is en waarvan we er veel mogen eten. Deze voeding zorgt ervoor dat we gezond blijven en kunnen groeien. In het rode vak komt voeding terecht die ongezond is en die we dus best zo weinig mogelijk eten. ...

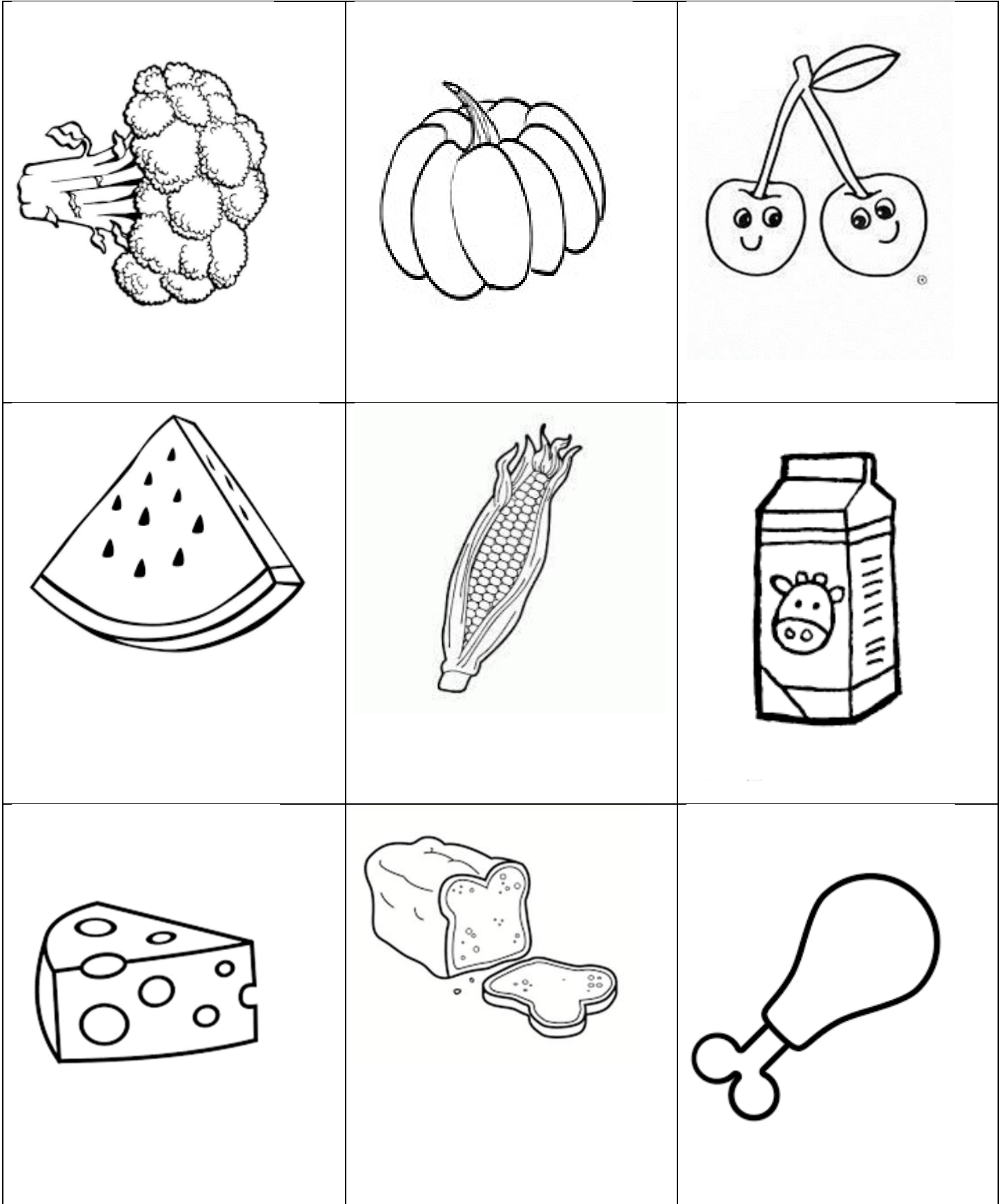

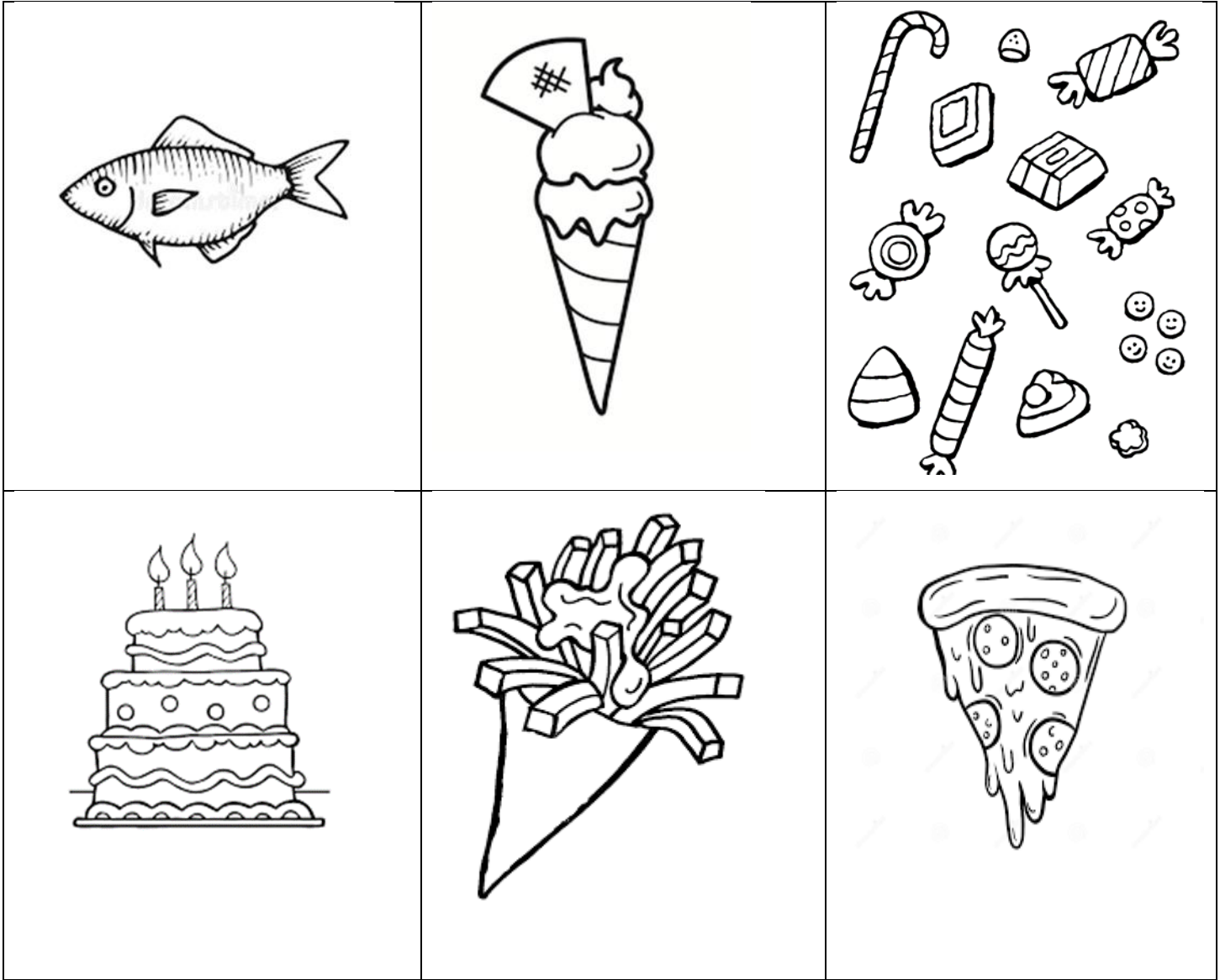
Kleuters: De begeleider overloopt samen met de kinderen waar de prentjes op de driehoek moeten worden geplaatst en kleeft ze op de juiste plaats.

Lager onderwijs: De begeleider laat de kinderen samen discussiëren over waar de prentjes moeten worden geplaatst op de driehoek en corrigeert waar nodig. Eens alles op de juiste plaats ligt, mogen de kinderen hun prentje vastkleven.

Prentjes voedingsdriehoek

V. RECHT OP ONDERDAK: HUIZEN MAKEN

Doelgroep

Kleuters en kinderen lager onderwijs

Materiaal

- Blokken
- Kartonnen dozen (bijvoorbeeld van koeken)
- Vuilniszakken
- Karton en papier
- Schaar en lijm
- Kleurpotloden, stiften, verfgerief
- ...

Doelstelling

- De kinderen leren dat er verschillende soorten woningen bestaan.
- De kinderen zien in dat niet iedereen een woning heeft, maar dat iedereen wel recht heeft op een woning.

Werkwijze

De kinderen worden in kleine groepjes ingedeeld en gaan ergens in het klaslokaal zitten waar er knutselmateriaal verspreid ligt.

De begeleider vertelt dat er een enorme storm geweest is die alle huisjes heeft vernield en dat zij de huisjes moeten heropbouwen. De kinderen mogen vrij kiezen welk huis ze maken. (Hut, huis, flat, kasteel, tent, iglo, boot, ...)

Na het bouwen van de huisjes mag elk groepje kinderen hun huisje voorstellen aan de anderen. Ze vertellen bijvoorbeeld voor wie het huisje bedoeld is, met hoeveel ze er kunnen in wonen, waar het huisje ergens staat, ...

Hierna volgt een kringgesprek. De kinderen kunnen hierbij vertellen hoe hun eigen huis er uit ziet: is het een groot huis, wonen ze in een flat, is er een tuin, ...

De begeleider legt op het einde de nadruk op het 'recht op wonen'.

Elk kind heeft recht op een plek waar het zich kan thuis voelen. Waar het beschermd, veilig, gezond en gelukkig kan zijn.

VI. RECHT OP ZORG EN LIEFDE: STAMBOOM MAKEN

Doelgroep

Kleuters en kinderen lager onderwijs

Materiaal

- Karton of papier
- Verfgerief, stiften, kleurpotloden
- Takjes, blaadjes,...
- ...

Doelstellingen

De kinderen leren hun familieleden ordenen door middel van een stamboom.

De kinderen denken na over hoe hun familie in elkaar zit en kunnen in een kringgesprek kwijt hoe ze over hun familie denken.

De kinderen beseffen dat ze recht hebben op zorg en liefde.

Werkwijze

De kinderen denken samen met de begeleider na over de stamboom die ze willen maken. Welke familieleden kennen ze?

Laat de kinderen een stuk karton of papier, in de vorm van een boom, beschilderen.

Versier de boom met takjes, blaadjes, ...

De kinderen schilderen of tekenen gezichten op de boom: de oudsten op de stam en hoe jonger de personen zijn, hoe hoger ze in de boom moeten worden geplaatst. De begeleider kan helpen met de details.

De kinderen of de begeleiders schrijven de namen van de familieleden op de stamboom.

Na het maken van de stamboom zit de begeleider samen met de kinderen. Zij of hij praat met hen over familie. Hebben jullie een grote familie? Wie zorgt het meest voor jullie? ...

De begeleider legt er de nadruk op dat elk kind het recht heeft op zorg en liefde!

Elk kind heeft namelijk recht om beschermd, veilig, gezond en gelukkig te zijn. Meestal zorgen ouders daarvoor. Maar als ouders (tijdelijk) niet voor hun kind kunnen zorgen, kan het opgevangen worden door familie of vrienden, een pleeggezin of in een leefgroep.

VII. KINDERRECHTEN IN HET ALGEMEEN: STELLINGSPEL

Doelgroep

Kinderen lager onderwijs

Materiaal

- Stellingen i.v.m. de rechten van het kind (zie bijlage).
- Kaartjes in 2 verschillende kleuren (bv. rood en groen) of bv. met lachend of boos gezichtje (in overeenstemming met aantal aanwezige kinderen).

Doelstellingen

- De kinderen proberen een correct antwoord te geven op de stellingen.
- De kinderen maken kennis met de rechten van het kind aan de hand van stellingen die aansluiten bij hun leef- en belevingswereld.

Werkwijze

De kinderen zitten in de kring. Elk kind krijgt een rood en een groen kaartje. Op de groene kaartjes mogen ze een lachend gezichtje tekenen; op het rode een boos gezichtje.

Er wordt hen verteld dat er enkele vragen zijn, die de begeleider niet alleen kan oplossen. Hun hulp wordt dus ingeroepen...

Er worden stellingen voorgelegd aan de kinderen. Zij denken na over de stellingen en steken vervolgens het correcte kaartje, rood (fout) of groen (juist) omhoog. De kinderen krijgen de mogelijkheid om te reageren (als ze hun vinger opsteken).

Het is van belang dat een kind dat het rode kaartje en een kind dat het groene kaartje gekozen heeft, de kans krijgt om zich te 'verdedigen'. Indien mogelijk kunnen de kinderen in communicatie treden met elkaar.

STELLINGEN

- Ik moet altijd akkoord gaan met wat mijn ouders zeggen. Ik mag zelf nooit eens iets zeggen (recht op eigen mening).
- Ik mag in een kasteel wonen als ik dat wil (recht op wonen).
- Ik mag zelf een andere naam kiezen (recht op een naam).
- Ik moet op woensdagnamiddag altijd meehelpen met allerlei klusjes thuis (afwassen, kamer opruimen, tuin opruimen,...). Dat kan eigenlijk niet, want dit is kinderarbeid (recht op bescherming tegen kinderarbeid).
- Als ik val op de speelplaats en mijn knie bloedt, dan moet de juf dat verzorgen ook al vindt ze bloed eng (recht op medische verzorging).
- Ik mag zoveel chips eten en cola drinken als ik zelf wil (recht op gezonde voeding, recht op een eigen mening).
- Als de juf vindt dat er een kind stout is in de klas, dan mag ze dat kind naar de gevangenis brengen (geen kinderen in de gevangenis).
- Een vriendinnetje die in een rolstoel zit, mag niet naar de klas komen (recht op onderwijs).
- Ik mag een jongen uit mijn voetbalclub pesten omdat hij een andere huidskleur heeft dan ikzelf (iedereen is gelijk).
- Mijn ouders moeten mij een playstation kopen, want ik heb recht op spel en ontspanning.
- De leider in de jeugdbeweging heeft geen zin om de namen van de kinderen uit de groep van buiten te leren. Daarom heeft hij ons een nummer gegeven (recht op een naam).
- Van mijn ouders mag ik nooit naar het nieuws kijken of de krant lezen, dat is enkel voor volwassenen (recht op informatie)

VIII. RECHT OP EEN NAAM: EEN IDENTITEITSKAART MAKEN

Doelgroep

Kinderen lager onderwijs

Materiaal

- Stempelkussen
- Verf of kleurpotloden
- Papier (A5 formaat)
- Lijm

Doelstelling

- De kinderen begrijpen dat iedereen anders en uniek is.
- De kinderen maken een eigen, en dus uniek, paspoort.
- De kinderen leren dat iedereen recht heeft op een naam, een identiteit.

Werkwijze

Geef elk kind een vel papier.

Elk kind schrijft zijn of haar naam bovenaan in het midden, op het blad. De letters kunnen hierbij eventueel ingekleurd of versierd worden.

De begeleider laat de kinderen onder hun naam een zelfportret tekenen of schilderen. De kinderen maken vervolgens een vingerafdruk. Help de kinderen eventueel met het drukken van hun vinger op het stempelkussen en daarna bovenaan rechts op het gekleurde blad (zonder hun vinger te bewegen zodat de afdruk duidelijk blijft)

Begeleider: Is er een kind dat geen naam heeft? Wat zou je er van vinden moest je geen naam hebben? Hoe zou men je dan roepen? Zijn er zelfportretten die identiek zijn? Welke gegevens kunnen nog op het paspoort komen? ...

De paspoorten worden uitgehangen in de klas. Er wordt nog eens stilgestaan bij het feit dat iedereen recht heeft op een naam en identiteit. Door onze naam, nationaliteit en identiteit onderscheiden we ons van andere mensen. Stel je voor dat we geen naam hadden en dat men ons moest roepen met een nummer? Of dat dat we aangesproken werden met een lichaamskenmerk ('hey meisje met blond haar' of 'dag kleintje',...)?

IX. KINDERRECHTEN IN HET ALGEMEEN: SCHENDING VAN KINDERRECHTEN

Doelgroep

Kinderen lager en middelbaar onderwijs

Materiaal

- Kranten en grote bladen papier.
- OF
- Computer met internet toegang

Doelstelling

- Aan de hand van zelfgekozen artikelen zich ervan bewust worden dat in vele gevallen de rechten van het kind niet gerespecteerd worden.
- De artikelen bij het overeenstemmende recht van het kind kunnen plaatsen en mondeling kunnen verantwoorden.

Werkwijze

Per twee wordt een krant of een nieuwssite gekozen.

De kinderen zoeken naar artikels over schending van kinderrechten die bij één van de rubrieken (de rechten van het kind) kunnen geplaatst worden.

Elk kind stelt zijn artikel voor, zegt in welke rubriek het thuishoort en verantwoordt dit.

De kinderen kunnen in gesprek gaan over de artikelen.

Variant

Extra materiaal: tijdschriften,...

Maak een collage met artikels en prenten van schendingen van kinderrechten.

X. RECHT OP ONTSPANNING EN OM JE MENING TE UITEN: GEDICHT ‘BRIEF’

Doelgroep

Kinderen lager onderwijs

Materiaal

Het gedicht voor elk kind. (Zie bijlage)

Doelstelling

- Kritisch nadenken over het recht “recht op ontspanning”.
- Een eigen mening formuleren over welke tekorten er nog zijn in hun gemeente inzake kinderrechten.

Werkwijze

Elk kind krijgt het gedicht om in stilte te lezen

Nadien wordt een groeps gesprek gehouden over de situatie in eigen straat, gemeente of stad. Een gesprek voeren rond mogelijke inspraak in de gemeenteraad m.b.t. eigen belangen, belangen van het kind.

Na het onderzoeken van de eigen woonomgeving betreffende speelruimte, ideeën en voorstellen op papier zetten. Eventueel zelf een brief schrijven naar de burgemeester met de vraag naar een onderhoud met hem.

Eventueel een aanvraag indienen voor een kindergemeenteraad.

Het recht om een eigen mening te uiten is belangrijk voor kinderen (die ook inwoners en burgers zijn) omdat ze zo betrokken worden bij het beleid en zo mee greep krijgen op hun eigen leef- en woonomstandigheden.

Om een mening te vormen is het wel belangrijk dat je eerst correcte en begrijpelijke informatie krijgt. Je mening uiten, doe je natuurlijk met respect voor de mening van iemand anders.

Kinderen hebben recht om zich te ontspannen zodat ze zich goed voelen in hun vel.

Om blij en gelukkig te zijn, heb je immers meer nodig dan alleen een gezond lichaam. Je moet je ook fit in je hoofd voelen.

GEDICHT: BRIEF

GERDA VAN CLEEMPUT

Meneer de burgemeester,
Zou je wat willen doen?
Voor Lies en Jan en Joris,
Voor Wim, voor mij, voor Koen?

We willen graag een speeltuin,
En niet zoveel beton,
We willen graag veel bloemen,
En ook een stuk gazon.

Een park, als dat zou kunnen,
Ik weet niet of het gaat!
En wei om in te stoeien.
En bomen in de straat.

Er staan al zoveel huizen,
En nergens is er groen!
Meneer de burgemeester,
Wil jij daar wat aan doen?

XI. RECHT OP EEN EIGEN MENING: MEEPRATEN OF NIET?

Doelgroep

Kinderen lager en secundair onderwijs

Materiaal

Zie bijlage

Doelstelling

Een eigen mening vormen, formuleren en argumenteren.
Discussiëren in groep met respect voor de argumenten en overtuiging van de anderen.

Werkwijze

In de eerste kolom noteren de kinderen hun eigen mening zonder voorafgaandelijke bespreking.

Daarna wordt in groep besproken wie ja of nee stemde en waarom. Via handopsteking wordt geteld wat de meerheid koos. Dit wordt in de tweede kolom aangeduid.

In de derde kolom kan men de kinderen nog eens laten aanduiden om te bekijken over welke punten ze, na de groepsdiscussie, van mening veranderden.

MEEPRATEN OF NIET

OVER WELKE ZAKEN VIND JE DAT KINDEREN MOGEN MEEBESLISSEN, MEEPRATEN?

	1. Individuele keuze		2. Groepskeuze		3. Individuele keuze na groepsoverleg	
	JA	NEE	JA	NEE	JA	NEE
Schoolkeuze						
Woonplaats						
Vrienden						
(Zak)Geld						
Eten						
Kledij						
Richting/lessen op school						
Programma op tv						
Kamerinrichting						
Vervoermiddel Fiets/brommer/auto						
Meegaan naar familiebezoek en/of -feesten						
Vakantieplannen						
Hobby						
Verblijfsregeling bij een scheiding						
Aanleg fietspaden in de gemeente						

XII. KINDERRECHTEN IN BELGIË: REN-JE-RECHT

Doelgroep

Kinderen lager onderwijs

Materiaal

- Drie hoepels of 3 krijtcirkels op de grond
- Multiple choice vragen (zie bijlage).

Doelstelling

- De kinderen kunnen in groepjes een van de probleemstellingen bespreken en het antwoord motiveren.
- Kennis verwerven i.v.m. rechten en plichten van minderjarigen in België.

Werkwijze

De kinderen verdelen in groepjes van maximum 4 personen.
Drie hoepels/cirkels liggen vooraan en stellen elk een mogelijk antwoord voor A-B-C.
De begeleider stelt een vraag met 3 mogelijke antwoorden.
De kinderen bespreken in hun groep welk antwoord volgens hen het juiste is.
Op een signaal van de begeleider gaat 1 kind van elke groep in een hoepel staan.
De kinderen verantwoorden waarom ze dat antwoord hebben gekozen.
Het juiste antwoord wordt dan door de begeleider meegedeeld.
Per juist antwoord wordt een punt gegeven.
Het groepje met het meeste aantal punten is gewonnen.

Vragen

Vraag 1: Vanaf welke leeftijd moet je naar school in België?

- a. 2 jaar en 6 maanden
- b. 5 jaar
- c. Geen van beiden

Vraag 2: Mag een kind van zes jaar 's nachts alleen thuisblijven?

- a. Neen.
- b. Ja.
- c. Ja, als er een lichtje brandt.

Vraag 3: Kunnen kinderen zelf hun voornaam kiezen?

- a. Ja, als ze twaalf jaar zijn.
- b. Ja, maar alleen de jongens kunnen dit.
- c. Neen.

Vraag 4: Ouders gaan scheiden. Kan je als kind zelf kiezen bij wie je gaat wonen?

- a. Ja, vanaf 12 jaar.
- b. Ja, vanaf 14 jaar.
- c. Neen.

Vraag 5: Hebben jongeren met een beperking het recht om aan sport te doen?

- a. Ja.
- b. Ja, maar alleen speciaal voor hen aangepaste sporten.
- c. Neen.

Vraag 6: Skaten moet altijd op het voetpad.

- a. Ja.
- b. Ja, tenzij er in jouw gemeente andere maatregelen zijn.
- a. Neen.

Vraag 7: Mogen je ouders je verbieden om naar de zwemclub te gaan?

- a. Ja.
- b. Ja, als er drugs worden gedeald.
- c. Neen.

Vraag 8: Kunnen leerlingen met een andere godsdienst dan de katholieke, thuisblijven als er een feestdag is voor hun godsdienst?

- a. Ja.
- b. Ja, als hun godsdienst door de Belgische Grondwet erkend is.
- c. Neen.

Vraag 9: Mag de school je verbieden om een minirokje te dragen?

- a. Ja.
- b. Ja, als dit in het schoolreglement staat.
- c. Neen.

Vraag 10: Mag je als 12-jarige samen met je vrienden een pintje drinken op café?

- a. Ja.
- b. Ja, maar alleen als je ouders erbij zijn.
- c. Neen.

Vraag 11: Hebben kinderen recht op zakgeld in België?

- a. Ja.
- b. Ja, als ze 12 zijn.
- c. Neen.

Vraag 12: Vanaf welke leeftijd moet je je identiteitskaart altijd bij je hebben?

- a. 12 jaar.
- b. 15 jaar.
- c. 18 jaar.

Vraag 13: Peter is 11 en heeft een fiets gestolen. Wie zal hem straffen?

- a. De politie.
- b. De jeugdrechter.
- c. De advocaat.

Vraag 14: Wat is het telefoonnummer van Awel?

- a. 106
- b. 09/233.65.65
- c. 102

Vraag 15: In tZitemzo kan je uitleg krijgen over...

- a. Kinderarbeid.
- b. Echtscheiding.
- c. Allebei

Antwoorden

Vraag 1: Vanaf welke leeftijd moet je naar school in België?

- a. 2 jaar en 6 maanden
- b. 6 jaar
- c. **Geen van beiden. (Er is leerplicht, maar geen schoolplicht in België.)**

Vraag 2: Mag een kind van zes jaar 's nachts alleen thuisblijven?

- a. **Neen. (Ouders moeten voor hun kinderen zorgen en moeten ervoor zorgen dat ze steeds veilig en beschermd zijn.)**
- b. Ja.
- c. Ja, als er een lichtje brandt.

Vraag 3: Kunnen kinderen zelf hun voornaam kiezen?

- a. Ja, als ze twaalf jaar zijn.
- b. Ja, maar alleen de jongens kunnen dit.
- c. **Neen. (Ouders kiezen de naam van hun kind bij de geboorte.)**

Vraag 4: Ouders gaan scheiden. Kan je als kind zelf kiezen bij wie je gaat wonen?

- a. Ja, vanaf 12 jaar.
- b. Ja, vanaf 14 jaar.
- c. **Neen. (Ouders kiezen waar het kind gaat wonen. Als ze daar niet in overeenkomen, beslist de rechter hierover.)**

Vraag 5: Hebben jongeren met een beperking het recht om aan sport te doen?

- a. **Ja. (Alle kinderen zijn gelijk. Kinderen met een handicap mogen zelf vrij kiezen welke sport ze willen beoefenen.)**
- b. Ja, maar alleen speciaal voor hen aangepaste sporten.
- c. Neen.

Vraag 6: Skaten moet altijd op het voetpad.

- a. Ja.
- b. **Ja, tenzij er in jouw gemeente andere maatregelen zijn.**
- c. Neen.

Vraag 7: Mogen je ouders je verbieden om naar de zwemclub te gaan?

- a. **Ja. (Ouders hebben het ouderlijk gezag over hun kinderen tot deze 18 zijn. Dat betekent dat ze alle beslissingen mogen nemen die met de opvoeding van hun kinderen te maken heeft.)**
- b. Ja, als er drugs worden gedeald.
- c. Neen.

Vraag 8: Kunnen leerlingen met een andere godsdienst dan de katholieke, thuisblijven als er een feestdag is voor hun godsdienst?

- a. Ja.
- b. Ja, als hun godsdienst door de Belgische Grondwet erkend is.**
- c. Neen.

Vraag 9: Mag de school je verbieden om een minirokje te dragen?

- a. Ja.
- b. Ja, als dit in het schoolreglement staat.**
- c. Neen.

Vraag 10: Mag je als 12-jarige samen met je vrienden een pintje drinken op café?

- a. Ja.
- b. Ja, maar alleen als je ouders erbij zijn.
- c. Neen. (Pas van 16 jaar mag je alcohol drinken volgens de wet.)**

Vraag 11: Hebben kinderen recht op zakgeld in België?

- a. Ja.
- b. Ja, als ze 12 zijn.
- c. Neen.**

Vraag 12: Vanaf welke leeftijd moet je je identiteitskaart altijd bij je hebben?

- a. 12 jaar.
- b. 15 jaar. (Je kan maar bestraft worden als je ze niet bij hebt vanaf 15 jaar)**
- c. 18 jaar.

Vraag 13: Peter is 11 en heeft een fiets gestolen. Wie zal hem straffen?

- a. De politie.
- b. De jeugdrechter. (De jeugdrechter straft minderjarigen die misdrijven hebben gepleegd.)**
- c. De advocaat.

Vraag 14: Wat is het telefoonnummer van Awel?

- a. 106
- b. 09/233.65.65
- c. 102**

Vraag 15: Bij tZitemzo kan je uitleg krijgen over...

- a. Kinderarbeid.
- b. Echtscheiding.
- c. Allebei.**

XIII. KINDERRECHTEN IN HET ALGEMEEN: KRUISWOORDRAADSEL

Doelgroep

Jongeren secundair onderwijs

Materiaal

Kruiswoordraadsel (zie bijlage).

Doelstelling

Aan de hand van omschrijvingen woorden die betrekking hebben op kinderrechten zoeken en invullen.

Werkwijze

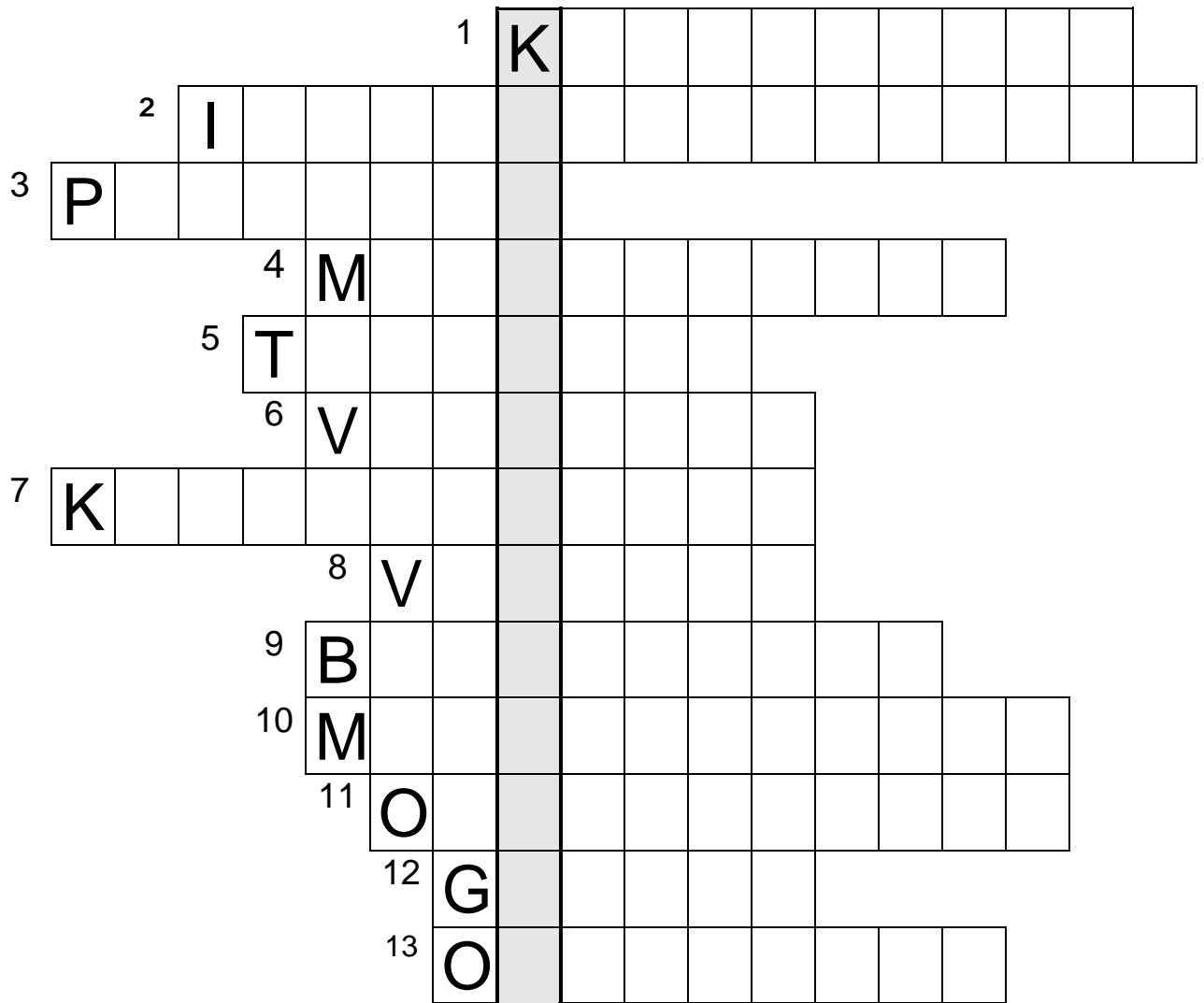
De woorden worden ingevuld zodat een verticaal trefwoord gevonden wordt.

VRAGENLIJST

KRUISWOORDRAADSEL

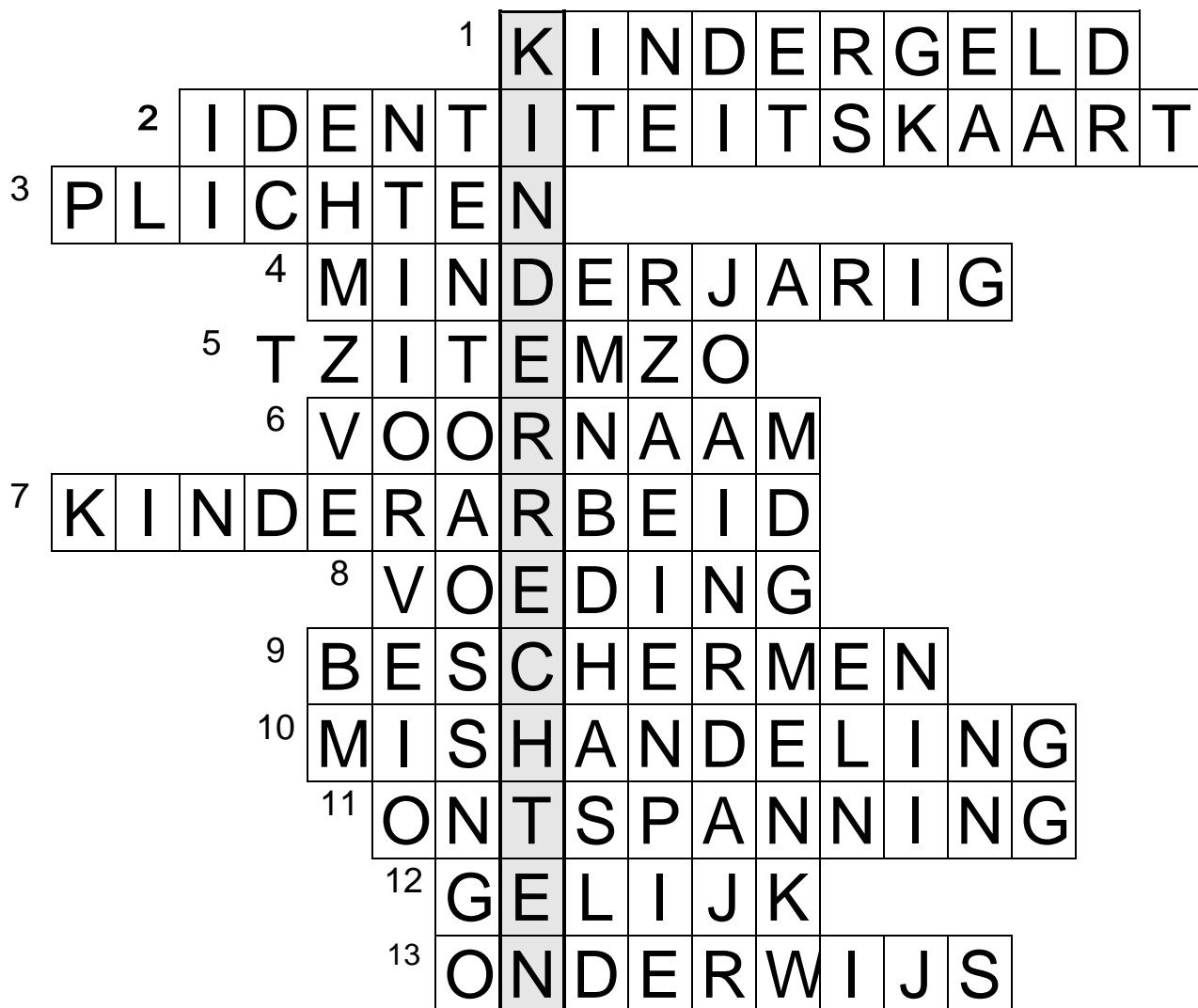
1. Je ouders krijgen elke maand geld van de staat om jou te kunnen opvoeden. Dat geld noemen we K.....
2. Vanaf 15 jaar moet je kunnen bewijzen wie je bent, waar je woont, enz. Je moet steeds je I..... op zak hebben.
3. Je hebt al veel vernomen over de rechten die je hebt, maar vergeet niet dat je ook P..... hebt.
4. Als je nog geen 18 jaar bent, ben je M.....
5. De Kinderrechtswinkel is de oude naam van vzw 't Z.....
6. Bij de geboorte moeten je ouders je een V..... geven.
7. Je bent 12 jaar en moet van je ouders elke namiddag in de keuken van hun restaurant werken i.p.v. naar school te gaan. Dit is verboden, want dit is K.....
8. Je ouders zijn verplicht je eten te geven, want je hebt recht op een gezonde V.....
9. Je ouders zijn verplicht je te B..... tegen geweld.
10. Als je voortdurend geslagen wordt, dan is er sprake van M.....
11. Je gaat naar school, maar je hebt ook recht op O.....
12. Iedereen is G.....
13. Als je wilt leren rekenen, schrijven, lezen, dan kan dat, want je hebt recht op O.....

KRUISWOORDRAADSEL

OPLOSSING

KRUISWOORDRAADSEL

XIV. KINDERRECHTEN IN HET ALGEMEEN: VLOERGESPREK

Doelgroep

Jongeren secundair onderwijs

Materiaal

Vijf grote bladeren papier met elk één verschillende stelling.
Dikke stiften.

Doelstelling

Aan de hand van verschillende stellingen leren jongeren hun eigen mening te formuleren.

Werkwijze

De 5 bladeren worden op de grond gelegd. De jongeren worden over de 5 flappen verdeeld.

Zij krijgen enkele minuten om op de stelling reacties en commentaar te noteren. De verschillende groepjes komen via een doorschuifstelsel bij alle stellingen terecht. En geven nu niet alleen commentaar op de stelling, maar ook op de opmerkingen van de anderen.

Op het einde (na ongeveer 30 min.) worden alle papieren aan de muur gehangen en in groep besproken.

MOGELIJKE STELLINGEN

VLOERGESPREK

- Een kind van 12 jaar is nog te jong om een eigen mening te hebben.
- Het Verdrag van de Rechten van het Kind is belangrijk voor de derde wereld, niet zozeer voor ons, want in de Westerse wereld hebben kinderen al die rechten toch al.
- Als een kind vindt dat zijn rechten worden geschonden, moet het zich tot de rechtbank kunnen wenden om zijn rechten op te eisen.
- Aangezien een kind rechten heeft, betekent dit dat een kind altijd zijn zin kan doen.
- Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind is alleen maar theorie, in de praktijk verandert er niets.
- Kinderen van ouders die scheiden, zouden altijd, ongeacht hun leeftijd, moeten gehoord worden vooraleer er beslissingen worden genomen.
- Als kinderen het zeer grondig oneens zijn met hun ouders zouden ze moeten kunnen scheiden van hun ouders.
- Het thema “rechten van kinderen” zou op school moeten opgenomen worden als een vak.
- Kinderen kunnen moeilijk meepraten omdat ze onvoldoende geïnformeerd zijn.
- Volwassenen hebben altijd gelijk, want zij weten wat het beste is voor (hun) het kind.
- Er zou een minister van kinderen moeten komen.

XV. RECHT OP BESCHERMING TEGEN KINDERMISHANDELING: TEKSTFRAGMENT “BLAUWE PLEKKEN”

Doelgroep

Jongeren secundair onderwijs

Materiaal

Fragment uit “Blauwe plekken”, Anke de Vries. (Zie bijlage)

Doelstelling

- Zich ervan bewust worden dat kindermishandeling ook bij ons voorkomt.
- Inzien dat je ouders je niet mogen mishandelen.
- Zelf kunnen formuleren wanneer er sprake is van “mishandeling”.
- Weten welke stappen je kan ondernemen bij mishandeling.

Werkwijze

Elk kind leest het tekstfragment in stilte. Nadien worden een aantal vragen schriftelijk of mondeling opgelost.

Een mogelijke oplossing wordt besproken.

Meer informatie over de mogelijke oplossingen bij mishandeling vindt men in de folder “’t Zitemzo... als je slachtoffer bent van een misdrijf” van de tZitemzo (kan geraadpleegd worden op de site www.tzitemzo.be) of op de website van het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling ‘www.kindermishandeling.org’.

Vragen

- Wat grijpt je aan in de tekst?
- Kreeg je thuis ooit een mep? Vond je dat terecht?
- Was dat een vorm van mishandeling?
- Wanneer kan je spreken van mishandeling?
- Wat zou Judith kunnen doen om een einde te maken aan de mishandelingen?

BLAUWE PLEKKEN

ANKE DE VRIES

Volgens haar moeder doet Judith een heleboel fout, terwijl ze toch zo haar best doet om haar moeder te helpen met de verzorging van haar kleine broertje. Maar desondanks wordt haar moeder vaak driftig en dan slaat ze Judith. Judith weet niet waarom en even later heeft haar moeder er ook weer spijt van. Soms is het zo erg dat ze thuis moet blijven omdat iedereen de blauwe plekken kan zien. Ze praat er niet over en niemand ontdekt wat er aan de hand is. Tot haar verbazing nodigt op een dag Michiel, een klasgenoot, haar bij hem thuis uit. Daar is het gezellig. Maar thuis wordt het alleen maar erger. Judith weet niet wat ze moet doen.

EEN FRAGMENT

Die middag racete Judith opgewekt naar huis. Wat een fijne dag was het geweest. Eerst bij Michiel, en dan een negen voor haar opstel! “Heel goed, Judith,” had de meester gezegd toen ze het blaadje terugkreeg.

Daar kwam haar straat al in zicht; nog een korte sprint en ze was er. Hijgend sprong ze van haar fiets. De vitrage beneden werd opzijgeschoven. Judith zwaaide, het ging vanzelf. Ze voelde zich zo blij en licht dat ze naar iedereen had kunnen zwaaien.

Het gezicht van mevrouw van Klaveren veranderde. Ze tilde haar hand op en wuifde stijfjes terug.

“Naar wie zwaai je?” vroeg haar man.

“Naar dat arme schaap, dat kind van boven. Ze is zonder broertje. Dat haalt haar moeder waarschijnlijk op, want die heb ik een kwartier geleden zien weggaan met de auto.” Judith liep door het smalle gangetje naast het huis dat naar het schuurtje leidde; een gammel hokje, waarvan het dak lekte. Zorgvuldig deed ze haar fiets op slot. Voor ze naar binnen ging wuifde ze nog een keer naar mevrouw Van Klaveren, die glimlachte. Misschien viel ze best mee, dacht Judith. Haar moeder beweerde wel dat het een chagrijnige gluurster was, maar als je de hele dag in een stoel voor het raam zat had je ook niet veel anders te doen.

Het was stil in huis; haar moeder haalde waarschijnlijk Dennis uit de crèche.

Judith rende naar boven, smeed overmoedig haar tas neer in de gang en deed de kamerdeur open.

Verbaasd keek ze rond. Laden waren opengetrokken; overal lagen papieren, alsof iemand het huis had doorzocht. Er lagen zelfs papieren op de grond. Wat had dat te betekenen?

Automatisch raapte Judith ze op en legde alles op een stapel. Beneden sloeg een deur. Haar moeder en Dennis? Ze hoorde geen stemmen, of kleine voetjes op de trap. Even later vloog de keukendeur open. Mis, raadde Judith meteen en verstijfde. Daar stond haar moeder, bleek, met samengeknepen mond. Regelrecht stevende ze op Judith af, die terugdeinsde. Ze greep haar arm en sleurde haar de gang op.

“Naar boven, jij.” Haar stem was laag van ingehouden drift. Judiths hart bonkte en haar benen werden slap. “Boven” betekende een nog hardere afstraffing. Als ze gilte hoorde niemand haar daar. Toch gehoorzaamde Judith blindelings; ze vluchtte haar kamer in. Ook daar was alles overhoopgehaald. Kleren, boeken, schriften, zelfs haar

sparpot lag stukgesmeten op de grond. De kast in de hoek stond wijd open. Het laken, flipte het door haar heen. Mama heeft het laken gevonden.

Ze was zo onthutst dat ze de eerste slag niet eens ontweek. Keihard petste haar moeder in haar gezicht. Ze wankelde, twee handen grepen haar beet en rammelden haar door elkaar.

“Smerige rotmeid die je bent, geef dat geld terug!”

Judith kon nauwelijks denken. Geld, welk geld?

“Geef op,” siste moeder. Een tweede slag volgde.

“Ik heb geen geld,” stootte Judith uit. Ze trachtte haar gezicht te beschermen.

“Je hebt geld uit m’n tas gepikt!” schreeuwde haar moeder.

“Niet doen, mama, niet doen ...” smeekte Judith. “Ik heb geen geld, echt niet.”

“Altijd achterbaks, hè! Je dacht zeker dat ik er niet achter zou komen.”

“Ik heb niks gedaan,” snikte Judith. O, als haar moeder maar ophield.

Haar moeder stopte inderdaad, hijgend.

“En dit dan?” Ze graaide een verkreukeld laken uit haar kast en hield het triomfantelijk onder Judiths neus. “Verstopt. Je dacht zeker dat ik er niet achter zou komen dat jij in je bed piest. Wilde je voor me verbergen, hè, net als die honderd gulden die je uit m’n tas hebt gegapt. Zeg op, waar zijn die, of ik breek je je benen.”

“Ik heb ze niet, mama. Echt niet! Nee, niet in m’n gezicht, mama, niet ...”

Judith weerde zoveel mogelijk de slagen af en liet zich voorover op bed vallen. Haar moeders vuisten bonkten op haar rug en in haar zij.

“Niet doen, mama ... niet doen,” snikte ze.

“Vertel op!”

“Ik heb het niet,” gilde Judith.

Ineens was het afgelopen, haar moeder rende de kamer uit.

Judith was het afgelopen, haar moeder rende de kamer uit.

Judith kwam overeind en draaide trillend haar deur op slot. Angstig wachtte ze af.

Voetstappen renden naar boven, ze hoorde haar moeder hijgen. “Open die deur ...”

Het klonk dreigend.

“Mama, ik heb niks gepikt. Je moet me geloven,” smeekte Judith.

“Doe open!” Het volle gewicht van haar moeder dreunde tegen de gammele deur.

Pas bij de vierde keer begaf het slot het. Haar moeder tuimelde de kamer in. In haar hand had ze de stang van de stofzuiger.

“Alsjeblieft ... mama, alsjeblieft ...” fluisterde Judith toonloos. De eerste slagen striemden al over haar rug, haar armen, haar billen. Hoeveel slagen daarna? Judith vluchtte naar haar bed, waar ze ineengekrompen haar hoofd onder het kussen verborg.

Eindelijk was het afgelopen.

Stil bleef ze liggen, ze huilde zelfs niet meer. Alles deed pijn, het bloed suisde in haar hoofd, haar rug en billen gloeiden. Ze wenste dat ze niet bestond, dat ze nooit was geboren.

XVI. KINDERRECHTEN IN BELGIË: PANELGESPREK

Doelgroep

Jongeren secundair onderwijs en volwassenen

Materiaal

Mensen uitnodigen die te maken hebben met rechten van jongeren.
Bijvoorbeeld: een jeugdrechter, een advocaat, mensen van vzw tZitemzo, maatschappelijk werkers, opvoeders, ...

Doelstelling

Door een panelgesprek met mensen die werken rond jongeren en rechten, een ruimer zicht krijgen op de verschillende sectoren en hulpverleners.

Werkwijze

De jongeren kunnen zelf een lijst opstellen met mogelijke personen die kunnen gecontacteerd worden.

De jongeren schrijven zelf een brief met hun vraag tot deelname aan het panelgesprek en de bedoeling ervan.

Het panelgesprek:

Eén jongere wordt aangeduid als moderator.

De jongeren kunnen de voorbereide vragen aan het panel voorleggen.

De jongeren kunnen reageren tijdens het gesprek.

XVII. KINDERRECHTEN IN HET ALGEMEEN: KWARTETSPEL

Doelgroep

Jongeren secundair onderwijs en volwassenen

Materiaal

Kaartjes met de verschillende rechten ingedeeld in politieke, economische, culturele en sociale burgerrechten. (Zie bijlage).

Doelstelling

Inzicht krijgen in een mogelijke indeling van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

Concretiseren van de verschillende artikels.

Werkwijze

De kaartjes worden verdeeld. Het is de bedoeling om zoveel en zo vlug mogelijk kwartetten te vormen. Dit kan door aan de medespelers ontbrekende kaartjes te vragen. Bij de overhandiging dient het recht in eigen bewoordingen te worden toegelicht.

Bij een eventuele nabespreking kan er dieper ingegaan worden op de verschillende rechten en de gehanteerde onderverdeling.

POLITIEKE RECHTEN		POLITIEKE RECHTEN	
ART 12	RECHT OP EIGEN MENING EN HOORRECHT	art 12	recht op eigen mening en hoorrecht
art 13	vrijheid van meningsuiting	ART 13	VRIJHEID VAN MENINGSUITING
art 15	vrijheid van vereniging en vergadering	art 15	vrijheid van vereniging en vergadering
art 17	recht op toegang tot informatie	art 17	recht op toegang tot informatie
POLITIEKE RECHTEN		POLITIEKE RECHTEN	
art 12	recht op eigen mening en hoorrecht	art 12	recht op eigen mening en hoorrecht
art 13	vrijheid van meningsuiting	art 13	vrijheid van meningsuiting
ART 15	VRIJHEID VAN VERENIGING EN VERGADERING	art 15	vrijheid van vereniging en vergadering
art 17	recht op toegang tot informatie	ART 17	RECHT OP TOEGANG TOT INFORMATIE

SOCIALE EN CULTURELE RECHTEN**ART 31 RECHT OP VRIJE TIJD, SPEL EN SPORT**

art 28 recht op onderwijs

art 30 recht op eigen cultuur, godsdienst en taal

art 24 recht op gezondheidszorg

SOCIALE EN CULTURELE RECHTEN

art 31 recht op vrije tijd, spel en sport

ART 28 RECHT OP ONDERWIJS

art 30 recht op eigen cultuur, godsdienst en taal

art 24 recht op gezondheidszorg

SOCIALE EN CULTURELE RECHTEN

art 31 recht op vrije tijd, spel en sport

art 28 recht op onderwijs

ART 30 RECHT OP EIGEN CULTUUR, GODSDIENST EN TAAL

art 24 recht op gezondheidszorg

SOCIALE EN CULTURELE RECHTEN

art 31 recht op vrije tijd, spel en sport

art 28 recht op onderwijs

art 30 recht op eigen cultuur, godsdienst en taal

ART 24 RECHT OP GEZONDHEIDSZORG

BURGERRECHTEN		BURGERRECHTEN	
ART 2	ALLE RECHTEN GELDEN VOOR ALLE KINDEREN ZONDER DISCRIMINATIE VAN WELKE AARD OOK	art 2	alle rechten gelden voor alle kinderen zonder discriminatie van welke aard ook
art 7	het kind heeft recht op een naam, een nationaliteit	ART 7	HET KIND HEEFT RECHT OP EEN NAAM, EEN NATIONALITEIT
art 37	verbod op willekeurige vrijheidsberoving	art 37	verbod op willekeurige vrijheidsberoving
art 19	recht op bescherming tegen geweld	art 19	recht op bescherming tegen geweld
BURGERRECHTEN		BURGERRECHTEN	
art 2	alle rechten gelden voor alle kinderen zonder discriminatie van welke aard ook	art 2	alle rechten gelden voor alle kinderen zonder discriminatie van welke aard ook
art 7	het kind heeft recht op een naam, een nationaliteit	art 7	het kind heeft recht op een naam, een nationaliteit
ART 37	VERBOD OP WILLEKEURIGE VRIJHEIDSBEROVING	art 37	verbod op willekeurige vrijheidsberoving
art 19	recht op bescherming tegen geweld	ART 19	RECHT OP BESCHERMING TEGEN GEWELD

ECONOMISCHE RECHTEN		ECONOMISCHE RECHTEN	
ART 36	HET KIND WORDT BESCHERMD TEGEN ALLE VORMEN VAN EXPLOITATIE	art 36	het kind wordt beschermd tegen alle vormen van exploitatie
art 32	bescherming van het kind tegen economische uitbuiting en schadelijk werk	ART 32	BESCHERMING VAN HET KIND TEGEN ECONOMISCHE UITBUITING EN SCHADELIJK WERK
art 27	het recht op een behoorlijke levensstandaard	art 27	het recht op een behoorlijke levensstandaard
art 4	de staat moet alles doen om de rechten van het kind te verwezenlijken	art 4	de staat moet alles doen om de rechten van het kind te verwezenlijken
ECONOMISCHE RECHTEN		ECONOMISCHE RECHTEN	
art 36	het kind wordt beschermd tegen alle vormen van exploitatie	art 36	het kind wordt beschermd tegen alle vormen van exploitatie
art 32	bescherming van het kind tegen economische uitbuiting en schadelijk werk	art 32	bescherming van het kind tegen economische uitbuiting en schadelijk werk
ART 27	HET RECHT OP EEN BEHOORLIJKE LEVENSTANDAARD	art 27	het recht op een behoorlijke levensstandaard
art 4	de staat moet alles doen om de rechten van het kind te verwezenlijken	ART 4	DE STAAT MOET ALLES DOEN OM DE RECHTEN VAN HET KIND TE VERWEZENLIJKEN

XVIII. KINDERRECHTEN IN BELGIË: DOMINOSPEL

Doelgroep

Jongeren secundair onderwijs en volwassenen

Materiaal

Stroken met vragen en antwoorden. (Zie bijlage)

Doelstelling

De rechten en plichten van minderjarigen leren kennen.

Werkwijze

Het eerste strookje (“Vanaf welke leeftijd ben je meerderjarig?”) wordt apart gehouden. De andere strookjes worden willekeurig uitgedeeld aan de jongeren.

Elke strook wordt in groep besproken, te beginnen met de eerste strook. Elke jongere kan aangeven wat volgens hem/haar het juiste antwoord is.

De begeleider kan het juiste antwoord aanvullen met bijkomende informatie. Daarna wordt het kaartje met het passende antwoord aan de vraag gelegd en wordt de vraag ernaast besproken.

Verder gaan op dezelfde manier tot alle kaartjes besproken zijn.

DOMINOSPEL

	Vanaf welke leeftijd ben je meerderjarig?
In België ben je meerderjarig op 18 jaar.	Op welke leeftijd mag je in het huwelijksbootje treden?
Dat mag vanaf 18 jaar.	Kunnen je ouders aan jou een bijdrage vragen voor kost en inwoon als je meerderjarig bent?
Ja. Ze mogen dit als je zelf geld verdient.	Je gaat alleen naar de dokter. Mag de dokter je ouders inlichten over de aard van je ziekte?
Jij mag daar zelf over beslissen als de dokter, op basis van je leeftijd en maturiteit, vindt dat je hiertoe in staat bent.	Vanaf welke leeftijd mag je een vakantiejob doen?
Vanaf 15 jaar, als je de eerste 2 jaar secundair achter de rug hebt.	Tot wanneer ontvangen je ouders kinderbijslag voor jou? A. tot je 18 bent B. zolang je naar school gaat C. tot je zelf een inkomen hebt
Tot je zelf een inkomen hebt, maar max. tot je 25 jaar. C. is dus het juiste antwoord.	Als je als 17-jarige een verkeersovertreding begaat, voor welke rechtbank moet je dan verschijnen?

Voor de politierechtbank (dit vanaf 16 jaar).	Moet je als 12-jarige altijd je identiteitskaart bijhouden?
Neen, je kan pas bestraft worden als je je identiteitskaart niet bijhebt vanaf 15 jaar.	Vanaf welke leeftijd moet je stemmen?
Stemmen is verplicht vanaf 18 jaar.	Vanaf wanneer mag je een deeltijdse opleiding volgen?
Vanaf het schooljaar waarin je 16 wordt.	Vanaf welke leeftijd krijg je je identiteitskaart?
Als je 12 jaar wordt.	Wie bepaalt jouw studiekeuze? A. jijzelf B. jij samen met jouw ouders C. jouw ouders
Tot aan je 18 hebben je ouders hierover het laatste woord.	Kan je als minderjarige zelf een zichtrekening openen?
Ja, maar daarvoor moeten je ouders (in principe) toestemming geven.	Mag een cafébaas je een whisky-cola schenken als je als 17-jarige alleen op café zit?
Neen, men mag pas 'sterke' drank schenken als de persoon die erom vraagt 18 jaar is.	Ben je leerplichtig tot de dag waarop je 18 bent, of tot het einde van het schooljaar waarin je 18 wordt?

Juridisch gezien eindigt de leerplicht op je 18 ^{de} verjaardag. Dit kan echter nadelige gevolgen hebben voor bepaalde uitkeringen.	Kan je als 17-jarige zomaar gaan samenwonen?
Om als minderjarige samen te wonen heb je toestemming nodig van je ouders.	Kan je als 17-jarige trouwen?
In principe niet, tenzij je toestemming krijgt van de jeugdrechter.	Mag een meerderjarige een weggelopen minderjarige onderdak verlenen?
Neen, dit is in principe strafbaar.	Als je als minderjarige weg wil van thuis waar kan je dan terecht? A. jeugdrechtbank B. integrale Jeugdhulp C. vrienden
Integrale Jeugdhulp (zoals een JAC, CLB, etc) zoekt samen met jou en je ouders naar een geschikte oplossing.	Mieke is 5 jaar en gaat niet naar school. Kan dat?
Ja, dat kan. In België bestaat er geen schoolplicht! En vanaf 5 jaar is men leerplichtig.	Je wordt betrappt op het stelen van een horloge. Voor welke rechtbank moet je, als 15-jarige, dan komen?
Voor misdrijven moet je als minderjarige normaal voor de jeugdrechter verschijnen.	Kan je weigeren op medisch onderzoek te gaan, als je school dit vraagt?
Een medisch onderzoek is altijd verplicht. Je kan wel eventueel vragen om het onderzoek te laten uitvoeren door een arts die jij en je ouders kiezen.	Kan je als minderjarige getuige zijn op een huwelijk?

Neen, dit kan pas als je 18 jaar bent.	Je bent 15 en loopt dronken op straat. Wat riskeer je?
Je riskeert naar de jeugdrechtbank te worden gestuurd.	Je bent 18 en wil verder studeren. Je ouders willen deze studies niet betalen.
Dat kan zomaar niet. Je ouders moeten ook na je achttiende betalen voor minstens één passende opleiding.	Mag de politie zomaar, zonder jouw toestemming, je woning binnenkomen?
Neen, tenzij met een huiszoekingsbevel of wanneer er op dat moment een misdrijf aan de gang is.	Kan je als minderjarige zelf een spaarboekje openen?
Ja, je ouders hoeven er niet bij te zijn om hun toestemming te geven.	Kan je als minderjarige geld afhalen van een spaarboekje?
Ja, je mag vanaf 16 jaar € 125 per maand afhalen van een spaarboekje dat je zelf opende. Geld afhalen van een spaarboekje op jouw naam dat je zelf niet opende, kan enkel mits toestemming van je ouders.	Moet je als minderjarige het geld dat je met een vakantiejob verdiende afgeven?
Je werkgever moet je loon in principe op je eigen rekening storten tenzij je ouders zich hiertegen verzetten. Je ouders beslissen immers tot je 18 wordt, wat er met je geld gebeurt.	Mag je als 15-jarige alleen op café een pint drinken?
Neen, je moet 16 jaar zijn vooraleer men jou alcohol mag schenken.	Je ouders zijn gescheiden. Je gaat om de 14 dagen naar je vader. Hoe oud moet je zijn om te mogen kiezen of je nog naar je vader gaat of niet?

18 jaar.	Hoe oud moet je zijn om zonder toestemming van je ouders naar het buitenland te gaan?
Hiervoor moet je 18 jaar zijn.	Als je als minderjarige iemand of iets schade toebrengt. Wie zal dan opdraaien voor de kosten?
Je ouders zijn aansprakelijk en moeten opdraaien voor de kosten. Tenzij je zelf over voldoende geld beschikt dan kan jij ook zelf aangesproken worden voor het betalen van de schade.	Kan je als minderjarige iets kopen op afbetaling?
Dat kan enkel als een volwassene borg voor je staat.	Kan je als minderjarige een lening aangaan?
De wet verbiedt een minderjarige een lening aan te gaan.	Mag je als minderjarige erven?
Als minderjarige mag je geen erfenis aanvaarden. Je ouders moeten dat in jouw plaats doen en moeten je erfenis dan voor jou beheren tot je 18 wordt.	Mag je als 16-jarige een testament opmaken?
Ja, dat mag vanaf 16 jaar, maar je kan maar vrij beslissen over de helft van je bezittingen.	Mag een cafébaas aan een dronken persoon bier schenken?
Neen, een cafébaas mag dit niet doen.	Mag je als 12-jarige op café bier drinken in het bijzijn van je ouders?

<p>Neen, als je jonger dan 16 jaar bent, mag men je geen bier schenken. Ook niet in het bijzijn van een volwassene. Je mag wel alleen een café binnen.</p>	<p>Vanaf welke leeftijd mag je seksuele betrekkingen hebben?</p>
<p>Seks mag pas vanaf 16 jaar.</p>	<p>Vanaf welke leeftijd mag je naar een dancing?</p>
<p>Vanaf 16-jaar mag je een discotheek binnen. Tenzij de dancing of je ouders beslissen dat je ouder moet zijn.</p>	<p>De film die je wil bekijken is "Kinderen niet toegelaten". Mag je als 16-jarige dan binnen?</p>
<p>Ja, als 16-jarige mag je naar een film "kinderen niet toegelaten".</p>	

XIX. KINDERRECHTEN IN BELGIË: TZITEMZO QUIZ

Doelgroep

Jongeren secundair onderwijs en volwassenen

Materiaal

Vragenlijst (zie bijlage).

De folders van de 't Zitemzo...reeks. Deze kunnen oa. gedownload worden vanaf de site 'www.tzitemzo.be'.

Doelstelling

Aan de hand van multiple choice vragen de rechten en plichten van minderjarigen leren kennen.

Werkwijze

Er worden groepjes van max. 4 jongeren per groep gevormd.

Elk groepje krijgt de tekst van de 10 't Zitemzo-folders ter beschikking en de lijst met 20 multiple choice vragen.

Elke groep krijgt 20 minuten de tijd om de antwoorden op alle vragen op te zoeken in de folders.

Wanneer de tijd om is, worden de vragen in groep overlopen. De begeleider geeft steeds de goede antwoorden mee met een kort woordje uitleg.

Per juist antwoord wordt 1 punt gegeven.

Na elke rubriek wordt de tussenstand bekend gemaakt.

Vragen

I. AFSTAMMING

1) Vanaf welke leeftijd kunnen jongens hun kind erkennen?

16 jaar

18 jaar

ongeacht hun leeftijd

2) Grootouders hebben recht op contact met hun minderjarige kleinkinderen

ja, maar uiteindelijk beslissen de ouders van hun kleinkind hierover

ja, maar uiteindelijk beslist het kleinkind hier zelf over

ja, uiteindelijk beslist de jeugdrechter hierover

II. BEKWAAMHEID VAN MINDERJARIGEN

3) Vanaf welke leeftijd mag men alleen gaan wonen zonder toestemming van zijn ouders?

vanaf 16 jaar

vanaf 17 jaar

vanaf 18 jaar

4) Vanaf welke leeftijd mag men seksuele betrekkingen hebben?

14 jaar

16 jaar

18 jaar

III. VRIJE TIJD

5) Vanaf welke leeftijd mag men volgens de wet zonder zijn ouders naar een dancing gaan?

vanaf 16 jaar

vanaf 18 jaar

van zodra je toestemming hebt van je ouders

6) Vanaf welke leeftijd mag men alcohol drinken?

vanaf 12 jaar

vanaf 14 jaar

vanaf 16 jaar

IV. ONDERWIJS

7) Mag een school haar leerlingen verplichten om een uniform te dragen?

Ja

Ja, als dit in het schoolreglement staat

Neen

8) Wie beslist uiteindelijk over de studiekeuze van een minderjarige?

De minderjarige zelf

de ouders

de minderjarige samen met de ouders

V. CENTEN

9) Vanaf welke leeftijd kan men zonder toestemming van zijn ouders een arbeidscontract afsluiten?

14 jaar

16 jaar

18 jaar

10) Kunnen minderjarigen zelf hun kinderbijslag ontvangen?

Ja, vanaf ze 16 zijn

Ja, als ze 16 zijn en niet bij hun ouders gedomicilieerd staan

Nee

VI. DE MINDERJARIGE IN MOEILIKHEDEN

11) Vanaf welke leeftijd moet men als jongere toestemmen met een voorstel tot jeugdhulp?

12 jaar

14 jaar

16 jaar

12) Vanaf welke leeftijd kan een jongere aan 'begeleid zelfstandig wonen' doen?

15 jaar

16 jaar

17 jaar

VII. HET GERECHT

13) Heeft een minderjarige recht op een advocaat?

Ja, maar zijn ouders moeten hiervoor betalen

Ja, hij heeft steeds recht op een pro Deo advocaat (gratis).

Nee, de ouders beslissen of dit nodig is.

14) Wanneer een minderjarige betrokken is bij een proces moet hij gehoord worden

door de rechter vanaf 12 jaar

alleen als hij/zij het zelf vraagt aan de rechter

je wordt nooit gehoord als minderjarige

VIII. DE MINDERJARIGE PLEEGT EEN MISDRIJF

15) Vanaf welke leeftijd moet men zijn identiteitskaart steeds bij zich dragen?

vanaf 12 jaar

vanaf 15 jaar

vanaf 16 jaar

16) Een 17-jarige begaat een verkeersinbreuk. Voor welke rechter moet zij verschijnen:

de jeugdrechter

de politierechter

de correctionele rechter

IX. DE MINDERJARIGE ALS SLACHTOFFER VAN EEN MISDRIJF

17) Welke organisaties helpen een kind die mishandeld wordt?

de politie

het vertrouwenscentrum kindermishandeling

het Kinderrechtencommissariaat

18) Vanaf welke leeftijd kan een jongere klacht indienen bij de politie?

vanaf 12 jaar

vanaf 14 jaar

Er is geen leeftijdsvereiste

X. ECHTSCHIEDING

19) Co-ouderschap betekent:

dat een kind 1 week bij zijn vader woont en 1 week bij zijn moeder

dat een kind 2 ouders heeft

dat beide ouders samen het ouderlijk gezag over hun kind uitoefenen

20) Ouders gaan scheiden. Kan een minderjarig kind kiezen bij wie het wil wonen?

Ja, vanaf 12 jaar

Ja, vanaf 14 jaar

Nee

Antwoorden

I. AFSTAMMING

1) Vanaf welke leeftijd kunnen jongens hun kind erkennen?

16 jaar

18 jaar

ongeacht hun leeftijd

2) Grootouders hebben recht op contact met hun minderjarige kleinkinderen

ja, maar uiteindelijk beslissen de ouders van hun kleinkind hierover

ja, maar uiteindelijk beslist het kleinkind hier zelf over

ja, maar uiteindelijk beslist de jeugdrechter hierover

II. BEKWAAMHEID VAN MINDERJARIGEN

3) Vanaf welke leeftijd mag men alleen gaan wonen zonder toestemming van zijn ouders?

vanaf 16 jaar

vanaf 17 jaar

vanaf 18 jaar. (Ouders oefenen het ouderlijk gezag uit over hun kinderen tot deze meerderjarig zijn. Tot dan mogen zij alle beslissingen nemen over de opvoeding (woonplaats, opleiding, vrije tijd, ...) van hun kinderen.)

4) Vanaf welke leeftijd mag men seksuele betrekkingen hebben?

14 jaar

16 jaar, maar er wordt over gediscussieerd om de leeftijd te verlagen.

18 jaar

III. VRIJE TIJD

5) Vanaf welke leeftijd mag men volgens de wet zonder ouders naar een dancing gaan?

vanaf 16 jaar

vanaf 18 jaar

van zodra je toestemming hebt van je ouders

6) Vanaf welke leeftijd mag men alcohol drinken?

vanaf 12 jaar

vanaf 14 jaar

vanaf 16 jaar (en pas vanaf 18 'sterke' drank)

IV. ONDERWIJS

7) Mag een school haar leerlingen verplichten om een uniform te dragen?

Ja

Ja, als dit in het schoolreglement staat

Neen

8) Wie beslist uiteindelijk over de studiekeuze van een minderjarige?

De minderjarige zelf

de ouders (Ouders oefenen het ouderlijk gezag uit over hun kinderen tot deze meerderjarig zijn. Tot dan mogen zij alle beslissingen nemen over de opvoeding (woonplaats, opleiding, vrije tijd, ...) van hun kinderen.)

de minderjarige samen met de ouders

V. CENTEN

9) Vanaf welke leeftijd kan men zonder toestemming van zijn ouders een arbeidscontract afsluiten?

14 jaar

16 jaar

18 jaar (vanaf 16 jaar kan enkel met toestemming van de ouders)

10) Kunnen minderjarigen zelf hun kinderbijslag ontvangen?

Ja, vanaf ze 16 zijn

Ja, als ze 16 zijn en niet bij hun ouders gedomicilieerd staan

Nee

VI. DE MINDERJARIGE IN MOEILIKHEDEN

11) Vanaf welke leeftijd moet men als jongere toestemmen met een voorstel tot jeugdhulp?

12 jaar

14 jaar

16 jaar

12) Vanaf welke leeftijd kan een jongere aan 'begeleid zelfstandig wonen' doen?

15 jaar

16 jaar

17 jaar

VII. HET GERECHT

13) Heeft een minderjarige recht op een advocaat?

Ja, maar zijn ouders moeten hiervoor betalen

Ja, hij heeft steeds recht op een pro Deo advocaat (gratis). (Dit omdat een minderjarige geen inkomen heeft. In bepaalde gevallen kan een minderjarige zelf geen afstand doen van dit recht)

Nee, de ouders beslissen of dit nodig is.

14) Wanneer een minderjarige betrokken is bij een proces moet hij gehoord worden

0 door de rechter vanaf 12 jaar

0 alleen als hij/zij het zelf vraagt aan de rechter

0 je wordt nooit gehoord als minderjarige

VIII. DE MINDERJARIGE PLEEGT EEN MISDRIJF

15) Vanaf welke leeftijd moet men zijn identiteitskaart steeds bij zich dragen?

0 vanaf 12 jaar

0 vanaf 15 jaar (Pas vanaf 15 jaar kan men bestraft worden voor het niet bij hebben van zijn de identiteitskaart)

0 vanaf 16 jaar

16) Een 17-jarige begaat een verkeersinbreuk. Voor welke rechter moet zij verschijnen :

0 de jeugdrechter

0 de politierechter (Normaal komen minderjarigen die een misdrijf plegen voor de jeugdrechter. Verkeersmisdrijven vormen hierop een uitzondering voor jongeren vanaf 16 jaar.)

0 de correctionele rechter

IX. DE MINDERJARIGE ALS SLACHTOFFER VAN EEN MISDRIJF

17) Welke organisaties kunnen een kind helpen die mishandeld wordt?

0 de politie

0 het vertrouwenscentrum kindermishandeling

0 het Kinderrechtencommissariaat

18) Vanaf welke leeftijd kan een jongere klacht indienen bij de politie?

0 vanaf 12 jaar

0 vanaf 14 jaar

0 Er is geen leeftijdsvereiste

X. ECHTSCHIEDING

19) Co-ouderschap betekent :

0 dat een kind 1 week bij zijn vader woont en 1 week bij zijn moeder **(de juiste term is hier bilocatieregeling)**

0 dat een kind 2 ouders heeft

0 dat beide ouders samen het ouderlijk gezag over hun kind uitoefenen

20) Ouders gaan scheiden. Kan een minderjarig kind kiezen bij wie het wil wonen?

0 Ja, vanaf 12 jaar

0 Ja, vanaf 14 jaar

0 Nee (Ouders kiezen waar het kind gaat wonen. Als ze daar niet in overeenkomen, beslist de rechter hierover.)

XX. KINDERRECHTEN IN HET ALGEMEEN: GESCHIEDENIS KINDERRECHTEN

Doelgroep

Jongeren secundair onderwijs en volwassenen

Materiaal

Tijdslijn (model in bijlage)

Lijst met belangrijke kernwoorden (zie bijlage)

Doelstelling

Aan de hand van een tijdslijn inzicht krijgen in de ontdekking van de maatschappelijke groep 'kinderen' en de totstandkoming en evolutie van 'kinderrechten'.

Werkwijze

De begeleider maakt op voorhand een tijdslijn (zie bijlage voor een voorbeeld) die aan de muur of aan het bord gehangen wordt.

De groep wordt in groepjes van 4 personen ingedeeld. De kernwoorden worden onder de groepjes verdeeld. De groepjes krijgen even tijd om te overleggen en moeten dan om de beurt een kernwoord bij de juiste datum plaatsen.

Wanneer alle kernwoorden onder de tijdslijn hangen, overloopt de begeleider de tijdslijn in chronologische volgorde (oudste gebeurtenis eerst om zo doorheen de tijd naar de recentste gebeurtenis te reizen) en vertelt hij of zij over de ontdekking van 'kinderen' en over de geschiedenis van kinderrechten. De kernwoorden worden verplaatst indien nodig.

Om af te sluiten wordt de tijdslijn nog een laatste keer (snel) chronologisch overlopen en moeten de deelnemers de gebeurtenissen nog eens kaderen doorheen de tijd.

Tip

Meer informatie over de geschiedenis van de maatschappelijke groep 'kinderen' en over de evolutie van kinderrechten vindt u terug in Verhellen, E., *Verdrag inzake de rechten van het kind.*, Leuven, Garant, 2000.

GESCHIEDENIS 'KINDEREN'				
Oudheid tot middeleeuwen	16 ^{de} Eeuw	18 ^{de} Eeuw	19 ^{de} – 20 ^{ste} Eeuw	Nu
'Kinderen' bestaan niet	Ontdekking 'kinderen' Moralisten: Kind = Slecht	Eeuw van de Verlichting + Romantici: Kind = Goed	Totstandkoming van de eerste 'Kinder'-wetten	Kinderen worden in een nog-niet -positie gedrongen: nog-niet weten/kunnen/zijn...
Kinderen jonger dan 6 jaar waren van geen tel. Vanaf 7 jaar werden ze mee ingeschakeld in het productieproces. Kinderen participeerden dus mee in alle leef-aspecten. Geen apartstelling kind-volwassene.	Pas vanaf de 16 ^{de} Eeuw komen 'kinderen' stilaan in de belangstelling. Volgens de filosofen 'de Moralisten' werden kinderen 'slecht' geboren. Door opvoeding moesten ze 'goed' gemaakt worden.	Tijdens de Eeuw van de Verlichting kwam de vooruitgangsideologie tot stand. Kinderen werden vanaf nu aanzien als 'de toekomst ', als 'de rijkdom van morgen'. Volgens de nieuwe filosofische strekking 'de Romantici' waren kinderen van bij de geboorte goed. Door ze te isoleren en op te voeden moesten ze goed blijven.	1889 Wet op kinderarbeid 1912 Wet op Kinderbescherming 1914 Wet op leerplicht ... Kinderen werden nu volledig aanzien als aparte sociale groep en kregen hun eigen aparte wetten.	Gangbare mening: het kind is tot zijn meerderjarigheid een onvolwassene, die geholpen en gestimuleerd moet worden tot volwassenheid. Kinderen worden daarom voorlopig in een moratorium, een wachtstation geplaatst. Zijn kinderen dan helemaal niet competent?
GESCHIEDENIS 'KINDERRECHTEN'				
1924	1948	1959	1979	1989
Verklaring van Genève	Universele Verklaring van de Rechten van de Mens	Verklaring van de Rechten van het Kind	Internationaal Jaar van het Kind	Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind
Tijdens en na W.O.I. was de situatie voor kinderen kritiek. Daarom werd een vijfpuntenprogramma opgesteld ter bescherming van kinderen. Aangenomen door de Volkenbond in 1924.	Na W.O.II. vond de VN het tijd voor een universeel mensenrechtenverdrag. Was een apart kinderrechteninstrument nog nodig?	Na W.O.II. vond de VN dat de Verklaring van Genève diende aangepast en uitgebreid te worden. Nu tien beginselen ter bescherming van kinderen. Unaniem aangenomen door de Algemene Vergadering van de VN op 20/11/1959.	Ter herdenking van de 20 ^{ste} verjaardag van de Verklaring van de Rechten van het Kind. Polen diende n.a.v. deze verjaardag een voorstel tot 'Verdrag inzake de Rechten van het Kind' in bij de VN (Een verklaring is een morele code, geen juridisch bindend instrument. Een verdrag bindt de verdragsstaten wel. Vergelijkbaar met een internationale wet.)	Na 10 jaar debatteren over de ontwerp tekst van Polen werd het I.V.R.K. unaniem aangenomen door de Algemene Vergadering van de VN op 20/11/1989. Het I.V.R.K. somt 41 kinderrechten op! België ondertekende het I.V.R.K. in 1990. Het I.V.R.K. werd in België van kracht in 1992.

Rood = data, Blauw = Kernwoorden, Zwart = Achtergrondinformatie voor de begeleider

KERNWOORDEN

‘Kinderen’ bestaan niet	Verklaring van Genève
Ontdekking ‘kinderen’ Moralisten: Kind = Slecht	Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
Eeuw van de Verlichting + Romantici: Kind = Goed	Verklaring van de Rechten van het Kind
Totstandkoming van de eerste ‘Kinder’-wetten	Internationaal Jaar van het Kind
Kinderen worden in een nog-niet-positie gedrongen: nog-niet weten/kunnen/zijn...	Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Voor meer inlichtingen kan u terecht bij:

**tZitemzo vzw
Hoogstraat, 81
9000 Gent
TEL 09 233 65 65
info@tzitemzo.be**

www.tzitemzo.be

Evaluatieblad

Graag hoorden wij uw bevindingen en / of bedenkingen.
Wilt u ons het volgende formulier ingevuld terugsturen? Alvast bedankt!

Naam: leerkracht / vormingswerker: .....

School / organisatie: .....

Informatie over de groep waarmee u werkte:

- Kleuteronderwijs:** Ja Nee
- Lager onderwijs:** 6 – 9 jaar 10 – 12 jaar
- Secundair onderwijs:**
☐ ASO	☐ TSO	☐ BSO	☐ KSO	☐ BUSO
☐ 1 ^{ste} graad		☐ 2 ^{de} graad	☐ 3 ^{de} graad	
- Hoger Onderwijs, nl.:** .....
- Andere, nl.:** .....

1. Welke methodieken gebruikte u?
2. Wat vond u van de inhoud?
3. Wat vond u van de werkwijze?
4. Welke activiteiten spraken u het meest aan? Waarom?
5. Welke activiteiten spraken u het minst aan? Waarom?
6. Hoe evalueerden de jongeren de werkwijze en inhoud?
7. Had u voldoende achtergrondinformatie?
8. Hebt u suggesties voor de KRW of vragen, zowel i.v.m. dit lespakket als rond het onderwerp "rechten van kinderen"?